

דוחות כספיים שנתיים מבוקרים

83	דוח רואי החשבון על הבקרה הפנימית על דיווח כספי
84	דוח רואי החשבון המבקרים על הדוחות הכספיים
85	דוח רווח והפסד
86	דוח על הרווח הכולל
87	מאזן
88	דוח על השינויים בהון
89	דוח על תזרימי המזומנים
91	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בערבון מוגבל בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - "COSO 1992"). הדירקטוריון והנהלת הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOb (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהעורך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספיים והוצאת כספיים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO 1992.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים - של הבנק ומאוחדים לימים 31 בדצמבר 2019 ו-2018 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019, והדוח שלנו, מיום 15 במרס 2020, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 15 במרס 2020

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בערבון מוגבל - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2019 ו-2018 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק והמאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה, נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד לימים 31 בדצמבר 2019 ו-2018 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO 1992) והדוח שלנו מיום 15 במרס 2020, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

דוח רווח והפסד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד			באור	
2017 ⁽¹⁾	2018 ⁽¹⁾	2019	2017	2018	2019		
2,060	2,312	2,847	2,704	3,001	3,085	2	הכנסות רבית
397	511	491	402	515	483	2	הוצאות רבית
1,663	1,801	2,356	2,302	2,486	2,602	2	הכנסות רבית, נטו
47	117	127	121	166	138	13,29	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,616	1,684	2,229	2,181	2,320	2,464		הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מרבית							
94	203	233	83	231	225	3	הכנסות מימון שאינן מרבית
973	995	1,144	1,305	1,325	1,286	14, א	עמלות
176	151	54	62	81	9	5	הכנסות אחרות
1,243	1,349	1,431	1,450	1,637	1,520		סך כל ההכנסות שאינן מרבית
הוצאות תפעוליות ואחרות							
1,179	1,303	1,487	1,579	1,696	1,601	6	משכורות והוצאות נלוות
278	282	326	380	376	353		אחזקה ופחת בנינים וציוד
83	86	89	94	91	92	17	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
486	508	583	554	656	608	7	הוצאות אחרות
2,026	2,179	2,485	2,607	2,819	2,654		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
833	854	1,175	1,024	1,138	1,330		רווח לפני מסים
284	319	418	358	408	478	8	הפרשה למסים על הרווח
549	535	757	666	730	852		רווח לאחר מסים
129	198	108	54	37	51	15	חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס
רווח נקי:							
678	733	865	720	767	903		לפני יחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	(42)	(34)	(38)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
678	733	865	678	733	865		המיוחס לבעלי מניות הבנק

2017	2018	2019	באור	9
6.76	7.31	8.62		

המאוחד והבנק
רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

(1) ראה באור 15. ה בדבר מיזוג אוצר החייל עם ולתוך הבנק.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

יעקב שיט
מ"מיו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 15 במרס 2020

דוח על הרווח הכולל לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר⁽¹⁾
(במיליוני ש"ח)

המאוחד			
2017	2018	2019	
720	767	903	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(42)	(34)	(38)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
678	733	865	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
90	(102)	101	התאמות בגין הצגת אגרות חוב (2018 ו-2017 - ניירות ערך) זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
4	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו ⁽²⁾ , לאחר השפעת גידורים ⁽³⁾
1	37	(74)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽⁴⁾
95	(65)	27	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(35)	22	(9)	השפעת המס המתייחס
60	(43)	18	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
3	(4)	(2)	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
57	(39)	20	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
780	724	921	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(45)	(30)	(36)	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
735	694	885	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

- (1) ראה באור 10.
- (2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (3) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
- (4) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה של תכניות פנסיה ופיצוי פרישה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן ליום 31 בדצמבר

(במיליוני ש"ח)

הבנק		המאוחד		באור	
2018 ⁽⁵⁾	2019	2018	2019		
					נכסים
30,905	36,528	31,303	37,530	11	מזומנים ופקדונות בבנקים
10,620	10,736	12,595	10,995	12,26	ניירות ערך ⁽⁴⁾
863	9	863	9		ניירות ערך שנשאלו
66,846	83,713	85,160	88,829	13,29	אשראי לציבור
(654)	(871)	(868)	(930)		הפרשה להפסדי אשראי
66,192	82,842	84,292	87,899		אשראי לציבור, נטו
7	415	700	1,039	14	אשראי לממשלה
2,878	1,278	606	605	15	השקעות בחברות מוחזקות
960	964	1,023	996	16	בנינים וציוד
226	238	239	248	17	נכסים בלתי מוחשיים
1,416	1,096	1,399	1,091	27, א, 27	נכסים בגין מכשירים נגזרים
929	667	1,100	698	18	נכסים אחרים ⁽²⁾
114,996	134,773	134,120	141,110		סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
87,038	114,836	111,697	120,052	19	פקדונות הציבור
10,852	2,640	1,150	1,137	20	פקדונות מבנקים
777	353	982	353		פקדונות הממשלה
3,455	2,055	4,989	3,674	21	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,298	1,247	1,294	1,247	27, א, 27	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
3,483	5,074	5,595	5,723	22	התחייבויות אחרות ⁽¹⁾⁽³⁾
106,903	126,205	125,707	132,186		סך כל ההתחייבויות
8,093	8,568	8,093	8,568		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
-	-	320	356		זכויות שאינן מקנות שליטה
8,093	8,568	8,413	8,924		סך כל ההון
114,996	134,773	134,120	141,110		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 57 מיליון ש"ח ו-64 מיליון ש"ח במאוחד, ו-55 מיליון ש"ח ו-57 מיליון ש"ח בבנק ב-31.12.19 וב-31.12.18, בהתאמה.

(2) מזה: נכסים אחרים הנמדדים בשווי הוגן בסך של 42 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק (31.12.18 - 426 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק).

(3) מזה: התחייבויות אחרות הנמדדות בשווי הוגן בסך של 47 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק (31.12.18 - 586 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק).

(4) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה באור 332.

(5) ראה באור 15. בדבר מיזוג אוצר החייל עם ולתוך הבנק.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון

(במיליוני ש"ח)

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽²⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
7,604	283	7,321	6,571	(177)	927	יתרה ליום 1 בינואר 2017
						שינויים בשנת 2017-
704	26	678	678	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(330)	(20)	(310)	(310)	-	-	דיבידנד
58	1	57	-	57	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
10	-	10	10	-	-	הון זמני - זכויות שאינן מקנות שליטה
8,046	290	7,756	6,949	(120)	927	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
						שינויים בשנת 2018-
767	34	733	733	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(355)	-	(355)	(355)	-	-	דיבידנד
(43)	(4)	(39)	-	(39)	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
(2)	-	(2)	(2)	-	-	הון זמני - זכויות שאינן מקנות שליטה
8,413	320	8,093	7,325	(159)	927	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
-	-	-	(8)	8	-	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ⁽³⁾
8,413	320	8,093	7,317	(151)	927	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
						שינויים בשנת 2019-
903	38	865	865	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(410)	-	(410)	(410)	-	-	דיבידנד
18	(2)	20	-	20	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
8,924	356	8,568	7,772	(131)	927	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 313 מיליון ש"ח (משנת 1992 ואילך).

(2) כולל סך של 2,391 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד - ראה באור 24 א.ב'.

(3) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01), ראה גם באור 1 ג.1.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד		
2017	2018	2019	2017	2018	2019
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:					
678	733	865	720	767	903
רווח נקי לשנה					
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:					
(94)	(198)	(108)	(54)	(37)	(51)
חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות					
-	(3)	-	-	-	-
שיערוך כתבי התחייבות נדחים של חברות בנות					
63	63	65	78	75	69
פחת על בנינים וציוד					
83	86	89	94	91	92
הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים					
(44)	(4)	(3)	(45)	(69)	(3)
רווח מממוש בנינים וציוד					
47	117	127	121	166	138
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(21)	(76)	(24)	(28)	(77)	(28)
רווח ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*					
12	-	14	10	(1)	14
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר					
-	-	(59)	-	-	(59)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר					
9	(23)	(24)	(2)	(24)	(25)
מסים נדחים, נטו					
48	43	85	70	157	92
תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת					
(521)	418	(572)	(574)	439	(561)
התאמות בגין הפרשי שער					
-	37	78	8	-	56
דיבידנד שהתקבל מחברה כלולה					
שינוי נטו בנכסים שוטפים:					
424	(6)	418	434	(6)	418
ניירות ערך למסחר					
(282)	114	416	(198)	109	445
נכסים אחרים					
(19)	(70)	219	(8)	(74)	198
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:					
98	1,247	(906)	174	1,243	(861)
התחייבויות אחרות					
(22)	(24)	(71)	(26)	(24)	(47)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
(15)	88	(55)	15	122	(18)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון					
444	2,542	554	789	2,857	772
מזומנים נטו מפעילות שוטפת					
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה:					
(30)	62	43	1,177	146	(78)
שינוי בפקדונות בבנקים					
(399)	(50)	854	(399)	(50)	854
שינוי בניירות ערך שנשאלו					
(1,472)	(3,239)	(4,572)	(2,788)	(3,897)	(5,001)
שינוי באשראי לציבור					
-	-	-	298	-	-
שינוי באשראי לציבור המוחזק למכירה					
7	(7)	(338)	(21)	(25)	(339)
שינוי באשראי לממשלה					
(4,164)	(6,401)	(6,232)	(4,655)	(7,530)	(6,380)
רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*					
94	270	193	177	305	193
תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון					
3,078	497	2,165	4,103	1,009	2,678
תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*					
5,718	4,068	4,517	5,780	4,232	4,526
תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה					
(46)	(42)	(49)	(55)	(47)	(49)
רכישת בנינים וציוד					
89	16	9	93	113	9
תמורה מממוש בנינים, ציוד ונכסים אחרים					
(86)	(90)	(101)	(86)	(95)	(101)
השקעה בנכסים בלתי מוחשיים					
-	(60)	-	-	-	-
השקעה בכתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי חברה בת מיזוג של חברה בת					
-	-	(180)	-	-	-
מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה					
2,789	(4,976)	(3,691)	3,624	(5,839)	(3,688)

* עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות ערך זמינים למכירה.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
7,375	(5,978)	10,191	8,582	(3,923)	10,251	תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון:
-	-	-	(745)	-	-	שינוי בפקדונות הציבור
652	6,628	26	418	(39)	39	שינוי בפקדונות הציבור המוחזקים למכירה
(209)	(7)	696	(337)	53	696	שינוי בפקדונות מבנקים
-	(340)	-	-	(340)	-	שינוי בפקדונות הממשלה
352	252	-	352	252	711	רכישה נוספת של מניות בחברה מאוחדת
(736)	(464)	(1,556)	(916)	(559)	(2,053)	תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(310)	(355)	(410)	(310)	(355)	(410)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
-	-	-	(20)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
-	-	-	-	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברה מאוחדת
7,124	(264)	8,947	7,024	(4,911)	9,234	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון
10,357	(2,698)	5,810	11,437	(7,893)	6,318	גידול (קיטון) במזומנים
22,694	32,882	30,299	27,638	38,863	31,126	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(169)	115	(145)	(212)	156	(169)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרת מזומנים
32,882	30,299	35,964	38,863	31,126	37,275	יתרת מזומנים לסוף השנה
2,075	2,293	2,974	3,007	3,137	3,185	רבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו:
(471)	(464)	(662)	(684)	(657)	(781)	רבית שהתקבלה
21	19	15	21	19	15	רבית ששולמה
(402)	(338)	(480)	(498)	(487)	(547)	דיבידנדים שהתקבלו
94	63	50	131	70	56	מסים על הכנסה ששולמו
						מסים על הכנסה שהתקבלו

באורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

(1) הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2019 כוללים את אלה של הבנק ושל חברות מאוחדות וחברה כלולה שלו (להלן - "הקבוצה").
הבאורים לדוחות הכספיים מתייחסים לדוחות הכספיים של הבנק ולדוחות המאוחדים של הבנק והחברות המאוחדות שלו, פרט למקרים בהם צוין בבאור כי הוא מתייחס לבנק בלבד או למאוחד בלבד.
הבנק הינו חברה בת ישירה של פ.י.בי. אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי אחזקות"). פיבי אחזקות נשלטת על ידי בינוהן בע"מ, דולפין אנרגיות בע"מ (שבשליטת ה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן מאוסטרליה) ואינסטנז מספר 2 בע"מ (שבשליטת ה"ה מיכאל והלן אבלס מאוסטרליה). בין בעלי השליטה קיים הסכם הצבעה ושיתוף פעולה.
הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 15 במרס 2020.

(2) הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנשחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי (ASC 105-10) FAS 168, הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות כלולות - חברות, למעט חברות מאוחדות, שהשקעת הבנק בהן, במישרין או בעקיפין, כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות או חברות כלולות.

שלוחות בחו"ל - חברות בנות של הבנק מחוץ לישראל.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה הבנק מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

בעלי עניין - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

עלות - עלות בסכום מדווח.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. למידע בדבר מטבע פעילות של שלוחה בנקאית בחו"ל ראה באור 1.ד.1.(1).

(3) בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר);
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
- נכסים והתחייבויות בגין מסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- השקעות בחברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2019, מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים ונושאים נוספים.
2. תיקון מספר 08-2017 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר חייבים - מלוות שאינם ניתנים להחזר ועלויות אחרות.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בדוחות כספיים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהיתה:

(1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור,

סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים

ביום 30 באוגוסט 2018, פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים.

מכשירים נגזרים וגידור

בחודש אוגוסט 2017, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (FASB) את ASU 2017-12 המעדכן את נושא 815 בקודיפיקציה בדבר מכשירים נגזרים וחשבונאות גידור. העדכון כולל שינויים בהנחיות המדידה והייעוד של יחסי גידור כשירים ובדרישות ההצגה של תוצאות הגידור. העדכון מרחיב את היכולת של התאגידים הבנקאיים לגדר רכיבי סיכון, ויוצר הקבלה בין ההכרה וההצגה של המכשירים המגדרים והפריטים המגודרים בדוחות הכספיים. העדכון מבטל את הצורך להתייחס בנפרד ל"חלק לא אפקטיבי" ביחסי גידור. במקרים בהם מבוצע ניטרול של סכומים מהערכת אפקטיביות הגידור, העדכון מאפשר לדחות ברווח כולל אחר סכומים אלו, אך כשהם יוכרו הם יוצגו באותה שורה בדוח רווח והפסד אליה נזקפות השפעות המכשיר המגודר. בנוסף, התיקונים בעדכון מפשטים את יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור על ידי הקלה בהערכת אפקטיביות הגידור ובדרישות התייעוד. התיקונים להוראות מאמצים בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שנקבעו בעדכון. כמו כן, הותאמה מתכונת הגילוי לדוחות הכספיים של בנקים בארה"ב.

הבנק אימץ את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2019. להוראות החדשות לא היתה השפעה על הדוחות הכספיים למעט שינויים בגילויים הנדרשים בדוחות הכספיים.

סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים

במסגרת החוזר, נכללו תיקונים להוראות אשר מאמצים בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שנקבעו בעדכון ASU 2016-01 ובעדכון ASU 2018-03. עיקר השינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים הינם: שינויים בשווי ההוגן של השקעות במניות זמינות למכירה שיש להן שווי הוגן זמין ושטרם מומשו, יוכרו באופן שוטף ישירות בדוח רווח והפסד במקום ברווח כולל אחר; השקעות במניות שאין להן שווי הוגן זמין, אשר מוצגות היום לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), יוצגו ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים של מניות של אותו מנפיק.

ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה. ההוראות בדבר השקעות במכשירים הוניים שאינם בעלי שווי הוגן זמין יושמו באופן של מכאן ואילך. שינויים בגילויים הנדרשים בדוחות הכספיים יושמו באופן של מכאן ואילך.

יישום ההוראות החדשות בדבר סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים החל מיום 1 בינואר 2019, הביא לסיווג מחדש של הפסדים נטו שטרם מומשו בסך של כ-8 מיליון ש"ח ואשר הוכרו ברווח כולל אחר מרווח כולל אחר מצטבר לעודפים.

(2) תיקון מספר 08-2017 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר חייבים - מלואות שאינן ניתנות להחזר ועלויות אחרות

בחודש מרס 2017, פרסם ה-FASB עדכון בדבר הפחתת פרמיה על מכשירי חוב שנרכשו בעלות אופציית פירעון מוקדם, המהווה תיקון לנושא 20-310 בקודיפיקציה בדבר חייבים - עמלות שאינן ניתנות להחזר ועלויות אחרות (להלן - "התיקון").

בהתאם לתיקון תקופת הפחתת הפרמיה על מכשירי חוב בעלות אופציית פירעון מוקדם על ידי המנפיק תקוצר ותחושב בהתאם למועד הפירעון המוקדם ביותר.

הוראות התיקון יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה.

ליישום ההוראות לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ

במועד ההכרה בעסקה במטבע חוץ, כל נכס, התחייבות, הכנסה, הוצאה, רווח, או הפסד הנובעים מהעסקה מתורגמים במועד ההכרה לראשונה למטבע הפעילות של הבנק לפי שער החליפין שבתוקף במועד העסקה.

בכל מועד דיווח, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום שבו נקבע השווי הוגן.

פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה. רווחים או הפסדים מתרגום עסקאות במטבע חוץ והנובעים מהתנדויות של המטבעות בין מועדי העסקאות לבין מועד הסילוק/מועד המאזן, לרבות הפרשי שער בגין מכשירי חוב זמינים למכירה, אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור ימשיכו להיות מוכרים בדוח רווח והפסד עד ליום 1 בינואר 2022 (כפי שנקבע במסגרת הוראות מעבר), מוכרים בדוח רווח והפסד כרווחים או הפסדים מהפרשי תרגום (הכנסות מימון שאינן מרבית), למעט:

- החלק האפקטיבי של רווח או הפסד בגין מכשיר מגדר בגידור השקעה נטו בפעילות חוץ או בגידור תזרים מזומנים;
- הפרשי שער בגין פריטים המהווים חלק מהשקעה נטו.

פעילות חוץ

מטבע פעילות של ישות הוא המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הישות. בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה ישות מפיקה מזומנים.

הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לש"ח בהתאם לשערי החליפין שבתוקף למועד הדיווח. כל הכנסה, הוצאה, רווח והפסד של פעילויות החוץ, תורגמו לש"ח בהתאם לשערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות.

הפרשי השער בגין התרגום מוכרים ברווח כולל, ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מצטברות מתרגום דוחות כספיים". בעת מימוש פעילות חוץ, הסכום המצטבר של הפרשי שער המתייחסים לאותה פעילות חוץ, אשר הוכרו ברווח כולל אחר, מסווגים מחדש לדוח רווח והפסד בתקופה בה הוכר הרווח או ההפסד ממימוש פעילות החוץ.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
%	%	%				
(9.8)	8.1	(7.8)	3.467	3.748	3.456	שער החליפין של הדולר של ארה"ב (בש"ח)
2.7	3.3	(9.6)	4.153	4.292	3.878	שער החליפין של האירו (בש"ח)
(5.6)	7.1	(6.1)	3.555	3.807	3.575	שער החליפין של הפר"ש (בש"ח)
						מדד המחירים לצרכן -
0.3	1.2	0.3	99.3	100.5	100.8	לחודש נובמבר (בנקודות)
0.4	0.8	0.6	99.4	100.2	100.8	לחודש דצמבר (בנקודות)

(2) בסיס האיחוד

חברות מאוחדות

חברות מאוחדות הינן ישויות הנשלטות על ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות מאוחדות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות מאוחדות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון בחברה מאוחדת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם. מדידת זכויות שאינן מקנות שליטה במועד צירוף העסקים - זכויות שאינן מקנות שליטה נמדדות במועד צירוף העסקים בשווי הוגן.

הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות- רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה, תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקאות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לבין השינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נדקף לחלק הבעלים של הבנק ישירות להון. כמו כן, בעת שינויים בשיעור ההחזקה בחברה מאוחדת, תוך שימור שליטה, הבנק מייחס מחדש את הסכומים המצטברים שהוכרו ברווח כולל אחר בין הבעלים של הבנק לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה. אופציית מכר של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה על מניות חברה מאוחדת אינה מטופלת במכשיר נפרד, אלא הבנק מטפל במניות החברה המאוחדת המוחזקות על ידי בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ואשר עליהן יש לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה אופציית מכר, כזכויות שאינן מקנות שליטה הניתנות לפדיון ובהתאם מציגן כהון זמני (Temporary equity) מחוץ להון. הזכויות שאינן מקנות שליטה אשר מוצגות כאמור מחוץ להון נמדדות מידי תקופה בסכום הגבוה מבין חלקו של המיעוט בהון לבין ערך הפדיון של המניות. מידי תקופה מיוחס רווח לזכויות שאינן מקנות שליטה בהתאם לחלקו ברווחי החברה המאוחדת, ככל שנדרשות התאמות כדי להציג את הזכויות שאינן מקנות שליטה בסכום, כגובה מבין חלקו של המיעוט ברווח לבין ערך הפדיון של המניות כאמור. התאמות אלו נרשמות בסעיף העודפים.

איבוד שליטה בחברה מאוחדת

בעת אובדן שליטה, הבנק גורע את הנכסים וההתחייבויות של החברה המאוחדת, זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה ורכיבים אחרים של הון המיוחסים לחברת המאוחדת לרבות סכומים שהוכרו בעבר ברווח כולל אחר מצטבר לרבות בגין חברה מאוחדת זרה. אם הבנק נותר עם השקעה כלשהי בחברה המאוחדת לשעבר אזי יתרת ההשקעה נמדדת לפי שוויה ההוגן במועד אובדן השליטה. ההפרש בין התמורה שהתקבלה ושוויה ההוגן של יתרת ההשקעה בחברה המאוחדת לשעבר לבין היתרות שנגרעו מוכר ברווח והפסד. החל מאותו מועד, ההשקעה הנותרת מטופלת לפי שיטת השווי המאזני או כנכס פיננסי, בהתאם למידת השפעה של התאגיד הבנקאי בחברה המתייחסת. הסכומים שהוכרו בהון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה מאוחדת מסווגים מחדש לרווח או הפסד.

עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

(3) השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. השקעה בחברה כלולה נבחנת בכללותה לירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של ההשקעה אינו בר השבה. ירידת ערך מוכרת כאשר ירידת הערך הינה בעלת אופי אחר מזמני. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית.

(4) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

- הכנסות והוצאות רבית נכללות על בסיס צבירה, למעט:
 - רבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן, כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הרבית שיוכר כהכנסת רבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הרבית החוזי. הכנסות רבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד הכנסות רבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, רבית על סכומים בפגור בגין הלוואות לדיוור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.
- הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.
- עמלות מסוימות כגון עמלות בגין ערבויות ועמלות מסוימות בגין ליווי פרויקטים מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.
- עמלות ליצירת אשראי ועלויות ישירות ליצירת אשראי מוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת תשואה, למעט במקרים של ארגון מחדש של חוב בעייתי. אם המחויבות פקעה מבלי שמומשה, העמלות מוכרות במועד הפקיעה.
- עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד

- פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה העמלות מוכרות במועד הפקיעה.
- שינוי בתנאי חוב - במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב- 10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנתרו בהתאם לתנאים הנוכחיים (בתוספת עמלת פירעון מוקדם). במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת העמלות הנ"ל נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.
- עמלות פירעון מוקדם - עמלות פירעון מוקדם מוכרות מיידית במסגרת הכנסות הרבית למעט עמלות כאמור אשר נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה והמוכרות כהתאמת תשואה.
- ניירות ערך - ראה סעיף (6) להלן.
- מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף (7) להלן.
- הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

(5) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, מעת לעת מעדכן הפיקוח על הבנקים את הוראות הדיווח לציבור וקובץ השאלות והתשובות המנחות לגבי אופן היישום של ההוראות בנושא חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, זאת במטרה לשלב בהם את ההוראות שחלות בנושא זה על הבנקים בארה"ב לרבות הנחיות של רשויות הפיקוח בארה"ב. החל משנת 2016 עודכנו, בין היתר, ההנחיות בכל הקשור לטיפול בארגון מחדש של חוב בעייתי, הנחיות בקשר לאופן הסיווג של החובות בהתבסס על מקור ההחזר הראשוני של החוב (primary repayment source) והנחיות מסוימות בנוגע לאופן הבחינה של החובות.

אשראי לציבור ויתרת חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת רבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: אגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה, ראה סעיף (9) להלן.

זיהוי וסיווג חובות פגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני הבעייתי בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.

חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפרעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, קיום ומצב הבטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הרבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. חובות (לרבות אגרות חוב ונכסים אחרים) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הרבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפרעונם. בנוסף, חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות רבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע").

כמו כן, כל חוב שתנאיו שונים במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור, בהתאם לנספח להוראות ניהול בנקאי תקין 314, בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

הגדרת מקור החזר ראשוני בסיווג חוב בעייתי

החל מיום 1 ביולי 2017, מיישם הבנק את העדכון לקובץ שאלות ותשובות של הפיקוח על הבנקים בנושא "יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

העדכון מתייחס בעיקר לסיווג של חוב, הגדרת חוב פגום ומדידת הפרשה פרטנית להפסדי אשראי. קביעת הסיווג המתאים של חוב, עד לקרות כשל או כשהסתברות לו נעשתה צפויה ברמה גבוהה (highly probable) מתבססת על יכולת התשלום של החייב, כלומר: החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים (כגון: בטוחות, תמיכה של ערב, מימון מחדש על ידי צד שלישי).

בין היתר, כלל הקובץ שאלה שנגעה להגדרת מקור החזר ראשוני.

מקור החזר ראשוני - מקור מזומנים יציב לאורך זמן (sustainable) אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב ואשר חייב להיות מופרד במפורש או במהות לכיסוי החוב. בקובץ השאלות והתשובות הובהר כי ככלל, כדי שמקור החזר יוכר כמקור החזר ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת, אשר ישמש לפרעון כל התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם. מדיניות זיהוי חובות בעייתיים וסיווגם כוללת מבחן קיום מקור החזר ראשוני ככלי נוסף לזיהוי חובות בעייתיים.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או רבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פרעון של הקרן הנותרת והרבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
 - כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.
- כללי החזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב שצובר הכנסות רבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפרעון לפי התנאים החדשים. ההערכה מבוססת על ביצועי הפרעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים או לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש

במטרה לשפר את ניהול האשראי וגבייתו, וכן במטרה למנוע מצבי כשל או תפיסת הנכסים המשועבדים, הבנק קבע ומיישם מדיניות לביצוע הסדרי חוב בעייתיים וביצוע שינוי תנאי חובות שלא זוהו כבעייתיים. שיטות לשינוי בתנאי החובות עשויות לכלול, בין היתר, דחיית מועדי תשלומים, הפחתת סכומי התשלומים התקופתיים, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, איחוד חובות הלווה, העברת חובות ללווים אחרים תחת קבוצת לוויים בשליטה משותפת, בחינה מחודשת של אמות המידה הפיננסיות המוטלות על הלווה ועוד. מדיניות הבנק מבוססת על קריטריונים אשר מאפשרים להנהלת הבנק להפעיל שיקול דעת האם הפרעון של החוב צפוי והיא מיושמת רק אם הלווה הוכיח את יכולתו ורצונו לפרוע חוב והוא צפוי לעמוד בתנאים של ההסדר החדש.

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, העניק הבנק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפרעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו-(2) במסגרת ההסדר העניק הבנק ויתור לחייב.

- לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:
 - החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו. בנוסף, תאגיד בנקאי יעריך אם צפוי כי החייב יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי. דהיינו, תאגיד בנקאי עשוי להגיע למסקנה כי החייב נמצא בקשיים פיננסיים, גם אם החייב אינו נמצא כיום בכשל תשלום.
 - החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.
 - קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.
 - לחייב יש ניירות ערך שנמחקו מרישום (delisted), בתהליך של מחיקה מרישום או שנמצאים תחת איום של מחיקה מרישום בבורסה לניירות ערך.
 - על פי אומדנים ותחזיות הכוללים רק את היכולות הקיימות של החייב, התאגיד הבנקאי צופה כי תזרימי המזומנים הספציפיים לישות של החייב לא יספיקו על מנת לשרת חוב כלשהו מהחובות שלו (קרן ורביית) בהתאם לתנאים החוזיים של ההסכם הקיים, בעתיד הנראה לעין.
 - ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעור רבית אפקטיבי השווה לשיעור הרבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתי.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה ברבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות רבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
- שווי הוגן עדכני של הביטחון, לגבי חובות מותגים בביטחון, אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.
- אם תאגיד בנקאי אינו מבצע הליך חיתום נוסף כאמור כאשר הוא מחדש חוב נחות, או שאין שינוי בתמחור החוב או שהתמחור לא הותאם כך שהוא יהיה מתאים לסיכון לפני החידוש, או שהלווה אינו מספק אמצעים נוספים בכדי לפצות על הגידול בסיכון הנובע מהקשיים הפיננסיים שלו, קיימת חזקה שהחידוש הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפרעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

טיפול בחובות בארגון מחדש וארגון מחדש עוקב

חובות שתנאיהם שנו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי. ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד שישולם במלואו. עם זאת, בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש, התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- (א) החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.
- (ב) בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב (לרבות לא העניק ויתור על קרן על בסיס מצטבר ממועד מתן ההלוואה המקורי).

חוב כאמור שעבר ארגון מחדש עוקב והוסר לגביו הסיווג כפגום, יוערך על בסיס קבוצתי לצורך כימות ההפרשה להפסדי אשראי ויתרת החוב הרשומה של החוב לא תשתנה בעת הארגון העוקב (למעט אם התקבל או שולם מזומן). אם בתקופות עוקבות חוב כאמור נבחן פרטנית ונמצא שיש להכיר בגינו בירידת ערך או שמבוצע לו ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מחזיר לחוב סיווג פגום ומטפל בו כבארגון מחדש של חוב בעייתי.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית". הבחינה כאמור של החובות לצורך קביעת ההפרשה והטיפול בחוב מיושמת באופן עקבי לגבי כל החובות בהתאם לרף הכמותי ומדיניות ניהול האשראי של הבנק ולא מבוצעים מעברים בין מסלול הבחינה הפרטנית לבין מסלול הבחינה על בסיס קבוצתי במשך חיי החוב, אלא אם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי כאמור לעיל.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליון ש"ח. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטי ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הרבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

לעניין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות חוזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

הלוואות לדיור

ההפרשה המזערית בגין הלוואות לדיור מחושבת לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. במועד תחילת יישום ההוראה, נכנס לתוקף תיקון לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות, המרחיב את תחולת חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור לכלל הלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים של קרן ורבות הלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי.

בנוסף, הבנק מיישם את הוראות נב"ת 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור".

הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות וכי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

אשראי אחר

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית גלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב- FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים, בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בטווח של שנים לאורך התקופה המתחילה מיום 1 בינואר 2011 ומסתיימת במועד הדיווח. בנוסף לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות, הבנק מתחשב בגורמים סביבתיים רלוונטיים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

ביום 20 בפברואר 2017, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא הפרשות להפסדי אשראי. בהתאם למכתב, נדרשים התאגידים הבנקאיים להמשיך לכלול ב"טווח השנים" המשמש רכיב בקביעת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי (כהגדרתו בסעיף 3.2.29. עמ' 18-632 בהוראות הדיווח לציבור), את שנת 2011.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, הבנק גיבש שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מביאה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלוונטיים. בנוגע לאשראי לאנשים פרטיים שיעור ההתאמה בגין הגורמים הסביבתיים לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי שאינו בעייתי בכל מועד דיווח בהתייחס לממוצע שיעורי הפסד בטווח השנים. מהאמור מוחרג אשראי הנובע מחייבים בכרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב רבית. עוד נקבע בהוראות הפיקוח כי בנקים ששיעור הפסד השנתי שלהם נמוך מ-0.3% בכל אחת מחמש השנים שהסתיימו במועד הדיווח רשאים לשקול לעשות שימוש בהתאמות בגין גורמים סביבתיים בשיעור של לא פחות מ-0.5%. בגין אשראי לאנשים פרטיים שהם לקוחות של חברה מאוחדת לשעבר אשר מוזגה עם ולתוך הבנק, הבנק פועל בהתאם לאישור שנתקבל מבנק ישראל במסגרת המותר לבנקים בעלי שיעור הפסד שנתי כאמור.

ביום 10 ביולי 2017, פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים לתיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 ו-315, המיושם החל מיום 1 בינואר 2018, אשר בין היתר נועדו לבטל את המנגנון של ההפרשה הנוספת בגין מגבלות הריכוזיות של האשראי, העדר מידע כספי מעודכן ומאפיינים אחרים אשר קיבלו ביטוי בהוראות אחרות. עם ביטול ההפרשה הנוספת נדרש הבנק כי השיטה לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי תביא בחשבון מאפייני סיכון של היעדר דוחות כספיים מעודכנים.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו בנושא 450 בקודיפיקציה. ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית.

בנוסף, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כחוב שאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגביתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון.

לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. בגין הלוואות לדיור בהן ההפרשה המזערית מחושבת לפי עומק הפיגור, הבנק מוחק חשבונאית חובות בהם נותרו יתרות לאחר מימוש הבטוחה ואין מקורות אחרים לפרעון, או במקרים בהם יש קושי במימוש הבטוחה או במקרים בהם קיימת בטוחה שמכסה את כל החוב או חלקו ולא מומשה במשך 5 שנים מסיבות הומניות.

יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

למרות האמור לעיל, לגבי חובות אשר נבחנו באופן קבוצתי וסווגו כפגומים בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי נבחן הצורך במחיקה המיידית. בכל אופן, חובות כאמור נמחקים חשבונאית לא יאוחר מהמועד שבו החוב הפך להיות בפיגור של 60 ימים או יותר, ביחס לתנאי הארגון מחדש.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות רבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות רבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הרבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר רבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות רבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה סעיף (4) לעיל.

לגבי חובות שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות רבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור בפרעון של חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

דרישות גילוי

הבנק מיישם את דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי כפי שנקבעו במסגרת עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20. הנ"ל מחייב את הבנק לספק גילוי רחב בקשר ליתרות חוב, תנועות ביתרות ההפרשה להפסדי אשראי, אינדיקציות לאיכות האשראי, רכישות ומכירות מהותיות של חובות במהלך התקופה.

כמו כן, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בדבר שינוי מבנה דוחות הכספיים הבנק מציג ריכוז מידע עיקרי בדבר סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (ראה באור 13) ומידע נוסף על סיכון אשראי כאמור (ראה באור 29).

(6) ניירות ערך

- ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלושה תיקים כלהלן:
- אגרות חוב מוחזקות לפדיון - אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט אגרות חוב אשר ניתנות לפרעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. אגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת רבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
- אגרות חוב זמינות למכירה - אגרות חוב אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. אגרות חוב זמינות למכירה מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד

ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר, למעט הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.

- ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה או ניירות ערך אשר הבנק בחר למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח והפסד לפי חלופת השווי ההוגן, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- מניות שאינן למסחר -
- מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות במאזן לפי עלות בניכוי ירידת ערך בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשינויים במחירים נצפים כאמור, נזקפים לדוח רווח והפסד.
- הכנסות מדיבינדנד, צבירת רבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הרבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.
- הכנסות רבית בגין זכויות מוטב שנרכשו (כגון: מכשירים פיננסיים מגובי נכסים מסוג MBS), וכן זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, למעט זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה (high credit quality), מוכרות לפי שיטת הרבית הפרוספקטיבית, תוך התאמת שיעור הרבית אשר משמש להכרה בהכנסות רבית לשינויים באומדן תזרימי מזומנים עתידיים. לעניין זה, זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה הן זכויות מוטב שהונפקו בערבות ממשלת ארה"ב או על ידי סוכנויות של ממשלת ארה"ב, וכן ניירות ערך מגובי נכסים שדירוג האשראי הבינלאומי שלהם הינו לפחות AA.
- השקעותיו של הבנק בקרנות השקעה פרטיות מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות בקרנות השקעה נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש השקעה.
- עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".
- לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף (7) להלן.
- לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף (9) להלן.

(7) מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור

הבנק מחזיק במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור החשיפה לסיכונים מסוימים (כגון: סיכוני רבית, סיכוני מטבע חוץ) וכן נגזרים שאינם משמשים לצרכי גידור, לרבות נגזרים משובצים שהופרדו. ככלל, נגזרים מוכרים לראשונה בשווי הוגן. לאחר ההכרה לראשונה, נמדדים הנגזרים בשווי הוגן, כשהשינויים בשווי הוגן מטופלים כמתואר להלן:

חשבונאות גידור

הבנק חשוף לסיכוני רבית הנובעים מהשקעותיו באגרות חוב ברבית קבועה. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים אלה, הבנק מייעד מכשירים פיננסיים מסוימים, כגידורי שווי הוגן. במועד תחילת יחסי הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור ואת מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה שלו לביצוע הגידור. התייעוד כולל זיהוי של כל אחד מאלה: מכשיר מגדר; הפריט או העסקה המגודרים; מהות הסיכון המגודר; והשיטה אשר תשמש את הבנק להערכת אפקטיביות יחסי הגידור בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי הוגן של הפריט המגודר (בגידור שווי הוגן) המיוחסים לסיכון המגודר.

גידור שווי הוגן

הבנק מייעד מכשירים נגזרים כמגדרים את החשיפה לשינויים בשווי הוגן של נכס או התחייבות, או חלק מזוהה שלהם, שניתן ליחס לסיכון מסוים.

כאשר מכשיר נגדר משמש כמכשיר מגדר בגידור שווי הוגן, השינויים בשווי הוגן שנכללו בהערכת אפקטיביות הגידור, מוכרים באופן שוטף בדוח רווח והפסד ומוצגים באותו סעיף בו מוצגות השפעות הפריט המגודר. הרווח או ההפסד (קרי, השינוי בשווי הוגן) בגין הפריט המגודר המיוחס לסיכון המגודר, מטופל כהתאמה לערך בספרים של הפריט המגודר ומוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד. ההתאמה לערך בספרים של הפריט המגודר תטופל באופן דומה לרכיבים אחרים של הערך בספרים שלו.

הבנק מפסיק ליישם חשבונאות גידור כאשר: הקריטריונים ליישום חשבונאות גידור אינם מתקיימים עוד; הנגדר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש; או כאשר הבנק מבטל את הייעוד של יחסי הגידור.

גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם ומוצגים בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים העומדים בפני עצמם

מכשירים נגזרים שאינם משמשים לצרכי גידור והעומדים בפני עצמם נמדדים בשווי הוגן ומוצגים במאזן בסעיף נכסים או התחייבויות בגין מכשירים נגזרים. השינויים בשווי ההוגן מוכרים באופן שוטף בדוח רווח והפסד ומוצגים בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים המהווים נגזרים משובצים שהופרדו

מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחזזה המארח ומטופלים בנפרד כמכשירים נגזרים בהתאם להוראות תת נושא 10-815 בקודיפיקציה כאשר: (1) המאפיינים הכלכליים והסיכונים של המכשיר הנגזר המשובץ אינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים ולסיכונים של החזזה המארח; (2) המכשיר המעורב אינו נמדד מחדש על פי שווי ההוגן בהתאם לכללים חשבונאים מקובלים מתאימים אחרים, תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם; וכן (3) מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ מקיים את ההגדרה של נגזר.

במקרים מסוימים (כגון מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחזזה המארח), הבנק בוחר למדוד את המכשיר הפיננסי המעורב בשלמותו בשווי הוגן, תוך דיווח על השינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקרות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (remeasurement event), כגון: כתוצאה מצירופי עסקים או משינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירה במדידה לפי שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת ונעשית לכל מכשיר בנפרד.

(8) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. תת-נושא 10-820 בקודיפיקציה מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או ההתחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר, אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה).

אם מחיר שוק מצוטט זה אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה). פרט למניות שאינן למסחר שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין הנמדדות כמפורט בסעיף (6) לעיל.

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פקדונות הציבור ופקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה ברביית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 (ASC 820) דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 32א, "יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

(9) ירידת ערך מכשירים פיננסיים

ניירות ערך - אגרות חוב זמינות למכירה או מוחזקות לפדיון

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשווי ההוגן של אגרות חוב המסווגות לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל אגרת חוב המקיימת אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- אגרת חוב אשר נמכרה עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- אגרת חוב אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותה בתוך פרק זמן קצר;
- אגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו. לעניין זה, ירידת דירוג משמעותית תחשב כירידת דירוג הנייר מתחת לדירוג השקעה;
- אגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- אגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- אגרת חוב אשר השווי ההוגן שלה לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי אגרות חוב - העלות המופחתת), ומשך התקופה בה השווי ההוגן של אגרת חוב נמוך מעלותה הינו מעל 3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את אגרת החוב לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של אגרת החוב או עד לפדיון;
 - שיעור התשואה לפדיון;
- כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, העלות המופחתת של אגרות החוב מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לאגרת חוב המסווגת כזמינה למכירה, שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

ניירות ערך - מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

הבנק מבצע בכל תקופת דיווח הערכה איכותית המביאה בחשבון אינדיקטורים לירידת ערך על מנת להעריך האם חלה ירידת ערך של ההשקעה במניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין. אם לפי הערכה זו חלה ירידת ערך של ההשקעה במניות, הבנק מעריך את השווי ההוגן של ההשקעה במניות לצורך קביעת סכום ההפסד מירידת ערך.

אשראי לציבור ויתרות חוב

ראה סעיף (5) לעיל.

(10) קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- א. בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- ב. קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- ג. גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שיטתו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות, לקיזוז. הבנק מקזז פקדונות שפרעונו למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

(11) העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת הוראות תת נושא 10-860 בקודיפיקציה, בדבר העברות ושירות של נכסים פיננסיים, לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות. בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: העברה של נכס פיננסי שלם, של קבוצת נכסים פיננסיים שלמים, או של זכות משתתפת בנכס פיננסי שלם, שבה הבנק (המעביר) מוותר על השליטה בנכסים פיננסיים אלה, נרשמת כמכירה אם ורק אם מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכסים הפיננסיים שהועברו בודדו מהמעביר והינם מעבר להישג יד של המעביר ונושיו גם במקרה של פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר; (2) לכל מקבל יש זכות לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ואין תנאי שגם מגביל את המקבל מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; ו- (3) המעביר אינו משמר שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים שהועברו. במידה והבנק מבצע העברה של חלק מנכס פיננסי שלם, הבנק בוחן האם ההעברה כאמור מקיימת את ההגדרה של זכות משתתפת. לזכות משתתפת (participating interest) יש את כל המאפיינים הבאים: (א) מתאריך ההעברה ואילך, היא מייצגת זכות בעלות יחסית (pro rata) בנכס פיננסי שלם; (ב) ממועד העברה ואילך, כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכס הפיננסי השלם מחולקים באופן יחסי בין מחזיקי הזכויות המשתתפות בסכום השווה לחלקם בבעלות; (ג) לזכויותיהם של כל אחד ממחזיקי הזכויות המשתתפות (לרבות המעביר, בתפקידו כמחזיק זכויות משתתפות) יש קדימות זהה, ולא קיימת זכות של מחזיק זכות משתתפת כלשהו, הנחותה לעומת זכות של מחזיק זכות משתתפת אחרת; ו- (ד) לאף צד אין את הזכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי השלם, אלא אם כל מחזיקי הזכויות המשתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי השלם.

במידה וההעברה מקיימת את התנאים לרישום כמכירה, הבנק גורע את הנכסים הפיננסיים שהועברו, מכיר בנכסים שהתקבלו ובהתחייבויות שנגרמו הנובעים מהמכירה (נכסים שהתקבלו והתחייבויות שהתהוו) בשווי הוגן. הפער בין השווי הוגן של התקבולים נטו שהתקבלו לבין הערך בספרים של הנכסים הפיננסיים שנמכרו מוכר בדוח רווח והפסד.

במידה וההעברה איננה מקיימת את תנאי המכירה כאמור לעיל, או אם העברה של חלק מנכס פיננסי שלם אינה מקיימת את ההגדרה של זכות משתתפת, ההעברה כאמור מטופלת כחוב מובטח (secured borrowing) עם שיעבוד של ביטחון (pledge of collateral). הבנק ממשיך לרשום במאזן את הנכסים הפיננסיים שהועברו, ללא שינוי במדידה שלהם.

בנוסף, בהתאם לעדכון להוראות בנק ישראל בנושא שיפור שימושיות הדוחות הכספיים לשנים 2017 ו-2018, עודכנו דרישות הגילוי בנוגע לעסקאות סינדיקציה. ראה ביאור 29 בדבר "מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרדה להפסדי אשראי".

סילוק התחייבויות

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם היא סולקה. התחייבות סולקה בהתקיים אחד משני התנאים הבאים: (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות; או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה, מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

עסקאות השאלת ניירות ערך המנוהלות כעסקאות אשראי

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והבטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאל רשאי למכור או לשעבד אותם.

טיפול בהשאלה לא מובטחת של ניירות ערך מהתיק הזמין למכירה או מהתיק למסחר

ביום שבו הבנק משאל ניירות ערך לצורך כיסוי מכירה בחסר של השואל, הבנק גורע את ניירות הערך שהושאלו, ומכיר באשראי בסכום שווי השוק של ניירות הערך ביום ההשאלה. בתקופות עוקבות, הבנק מודד את האשראי שניתן באותו אופן שבו נמדד נייר הערך לפני שהושאל. האשראי נמדד לפי שווי שוק, הכנסות על בסיס צבירה נרשמות כהכנסות רבית מאשראי ושינויים בשווי השוק (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) מוכרים במסגרת "הכנסות מימון שאינן מרבית" כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר באגרות חוב זמינות למכירה. בסיום ההשאלה, הבנק מכיר מחדש בנייר הערך וגורע את האשראי.

טיפול בשאילה לא מובטחת של ניירות ערך

שאילה לא מובטחת של ניירות ערך על ידי הבנק נרשמת במועד השאילה כפקדון, לפי השווי הוגן של נייר הערך שהתקבל במועד השאילה. נייר הערך שהתקבל מוכר בסעיף ניירות ערך ומסווג בתיק למסחר.

כל עוד הבנק לא מוכר בחסר את נייר הערך ששאל, הבנק רושם בכל מועד דיווח את ההפרש, בין אם הוא חיובי ובין או הוא שלילי, בין שווי השוק למועד הדיווח של נייר הערך לבין היתרה שכלולה בסעיף פקדונות הציבור (או פקדונות של אחרים, אם השאילה אינה מהציבור). שינויים בתקופת הדיווח בסעיף זה הנובעים משינויים בשווי השוק של הנייר נרשמים כנגד "הכנסות מימון שאינן מרבית" (שינויים אלה מקזזים את הרווחים או ההפסדים שנרשמו בדוח רווח והפסד בגין נייר הערך שעדיין לא נמכר בחסר).
כאשר הבנק מוכר בחסר נייר ערך ששאל, בכל מועד דיווח הבנק בוחן האם ההפרש בין שווי השוק למועד הדיווח של נייר הערך שנמכר בחסר לבין היתרה בגין עסקת השאילה הלא מובטחת שכלולה בסעיף פקדונות הציבור (או פקדונות של אחרים, אם השאילה אינה מהציבור) חיובי. במידה וההפרש כאמור חיובי, הוא מוכר ומדווח כנגד "הכנסות מימון שאינן מרבית" בדוח רווח והפסד.

(12) רכוש קבוע (בנינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע, לרבות פריטי נדל"ן להשקעה, נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.
עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.
רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ששיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות בבעלות הבנק אינן מופחתות.
נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.
אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופות השוואה הינו:

- בנינים ומקרקעין	50 - 25 שנים.
- ריהוט וציוד	17 - 7 שנים.
- כלי רכב	5 שנים.
- שיפורים במושכר	18 - 7 שנים.
- ציוד IT	8 - 3 שנים.

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהאומדנים הנוכחיים אינם נאותים עוד ומותאמים בעת הצורך.

ירידת ערך

הבנק בוחן נכסים (או קבוצת נכסים) לא שוטפים לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת-השבה.

למטרת בחינה ומדידה של ירידת ערך, הבנק מקבץ נכס (או קבוצת נכסים) יחד עם נכסים והתחייבויות אחרות לרמה הנמוכה ביותר אשר מפיקה תזרימי מזומנים אשר אינם תלויים בתזרימי המזומנים של קבוצת אחרות של נכסים והתחייבויות. הפסדים מירידת ערך שיוכרו יזקפו לנכס (או לקבוצת נכסים) שבתחולת נושא 360 בקודפיקציה בלבד.

הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של נכס לא שוטף (קבוצת נכסים) אינו בר-השבה ועולה על שווי ההוגן. הערך בספרים אינו בר-השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים הלא מהוונים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) וממימושו.

ההפסדים מירידת הערך הינם בגובה ההפרש שבין הערך בספרים של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) לבין שווי ההוגן ונזקפים לדוח רווח והפסד.

כאשר מוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים המתואם של הנכס הלא שוטף (קבוצת נכסים) מהווה בסיס עלות חדש. הפסדים אלו אינם מבוטלים בתקופות עוקבות גם אם מתרחשת עליית ערך.

(13) חכירות

החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הקבוצה. דמי חכירה ששולמו מראש למינהל מקרקעי ישראל בגין חכירות של קרקעות המסווגות כחכירות תפעוליות מוצגים במאזן כהוצאות מראש, ונזקפים לדוח רווח והפסד לאורך תקופת החכירה. תקופת החכירה וסכומי ההפחתות מביאים בחשבון אופציה להארכת תקופת החכירה, במידה ובמועד ההתקשרות בחכירה היה וודאי באופן סביר שהאופציה תמומש. תשלומים במסגרת חכירה תפעולית, למעט דמי חכירה מותנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

(14) נכסים בלתי מוחשיים

עלויות תוכנה לשימוש עצמי

תוכנה אשר נרכשה על ידי הקבוצה נמדדת לפי עלות, הכוללת בדרך כלל עלויות עסקה, בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו. הבנק מהווה עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה לשימוש עצמי רק כאשר: (1) השלב הראשוני בפרויקט הושלם; ו- (2) ההנהלה, בעלת הסמכות המתאימה, אישרה והתחייבה לממן, באופן ישיר או עקיף, פרויקט לפיתוח תוכנה וכן, צפוי כי הפיתוח יושלם. בעת פיתוח או השגת תוכנה לשימוש עצמי, הבנק מהווה את העלויות הבאות: עלויות ישירות של חומרים ושירותים שנצרכו, עלויות שכר עבודה לעובדים הקשורים באופן ישיר לפעילות פיתוח או השגת התוכנה. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות בשלב הראשוני של הפרויקט נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות עוקבות

עלויות שדרוגים ושיפורים של תוכנה לשימוש עצמי מהווים רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. עלויות עוקבות אחרות מוכרות כהוצאה בעת התהוותן.

הפחתות

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרו מפרויקט תוכנה מופחתים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושי של התוכנה, החל מהמועד שבו התוכנה מוכנה לשימושה המיועד. בהקשר זה, התוכנה מוכנה לשימושה המיועד כאשר כל הבדיקות המהותיות הושלמו.

אומדן אורך החיים השימושיים של עלויות תוכנה לתקופה השוטפת ולתקופות השוואה הינו 5 שנים. האומדנים בדבר אורך החיים השימושיים של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר נבחנים מחדש מידי תקופה בכדי לקבוע אם אירועים ונסיבות מצדיקים שינוי ביתרת התקופה להפחתה ומותאמים במידת הצורך.

ירידת ערך

הבנק בוחן נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת-השבה. הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של הנכס הבלתי מוחשי אינו בר-השבה ועולה על שווי ההוגן. הערך בספרים אינו בר-השבה אם הוא עולה על סך תזרימי המזומנים בערכים לא מהווים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו הסופי.

ההפסדים מירידת הערך הינם בגובה הפרש שבין הערך בספרים של הנכס הבלתי מוחשי לבין שווי ההוגן ונזקפים לדוח רווח והפסד. כאשר מוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים המתואם של הנכס הבלתי מוחשי הינו בסיס עלות חדש. הפסדים אלו אינם מבוטלים בתקופות עוקבות גם אם מתרחשת עליית ערך.

דוגמאות לאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב:

(1) לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;

(2) חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;

(3) בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;

(4) העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש.

כאשר לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם הבנק מעדכן את הערך בספרים של התוכנה כך שגובהו יהיה לפי הנמוך מבין ערכו בספרים לשווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה. בהקשר זה, קיימת הנחה ניתנת לסתירה כי שווי ההוגן של התוכנה במקרה זה הינו אפס.

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות (להלן - "פיצויים") - תכניות להטבה מוגדרת

הטבת פיצויים הינה חלק מהתגמול המשולם לעובד תמורת שירותיו. בתכנית פיצויים להטבה מוגדרת, הבנק מבטיח לספק, בנוסף לשכר השוטף, תשלומי פיצויים בעת הפרישה או סיום השירות. ברמה הכללית, סכום ההטבה שישולם תלוי באירועים עתידיים מסוימים הכלולים בנוסחת ההטבה של התכנית, אשר לעתים קרובות כוללת את מספר שנות השירות שסיפק העובד ואת התגמול של העובד בשנים מיד לפני הפרישה או הסיום.

עלות פיצויים נטו לתקופה הינה הסכום המוכר בדוחות הכספיים של הבנק כעלות של תכנית פיצויים לתקופה מסוימת. המרכיבים של עלות פיצויים לתקופה נטו הם עלות שירות, עלות רבית, תשואה בפועל על נכסי התכנית, רווח או הפסד, הפחתה של עלות או זיכוי בגין שירות קודם, והפחתה של נכס או מחויבות בגין המעבר הקיימים במועד היישום לראשונה בהתאם להוראות הדיווח לציבור. המונח עלות פיצויים נטו לתקופה משמש במקום הוצאת פיצויים נטו לתקופה, מכיוון שחלק מן העלות המוכרת בתקופה עשוי להיות מהוון יחד עם עלויות נוספות כחלק מנכס, כדוגמת תוכנה לשימוש עצמי.

לענין זה, רווח או הפסד הינו הסכום של (1) ההפרש בין התשואה בפועל על נכסי תכנית לבין התשואה החזויה על נכסי תכנית ושל (2) ההפחתה של הרווח או ההפסד נטו שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר.

הטבות פיצויים מיוחסות בדרך כלל לתקופות שירות של עובד בהתבסס על נוסחת ההטבה של התכנית במידה והנוסחה מציינת ייחוס או משתמע ממנה ייחוס.

הבנק מחשב את שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התכנית תוך שימוש בשיעורי התשואה ההיסטוריים לאורך תקופת זמן ארוכה בתיק עם הרכב נכסים דומה. לצורך זה, הבנק נעזר בנתונים זמניים בשוק על כל אחת מהקטגוריות המשמעותיות של הנכסים בתיק, ומשקלל אותם לפי ההרכב של נכסי התכנית.

המחויבות בגין הטבה חזויה משקפת את הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן. מדידת מחויבות זו מתבסס על הנחות אקטואריות המתאימות למועד המאזן של הבנק (לדוגמה: תחלופה, תמותה, שיעורי היוון וכן הלאה) ונתוני מפקד אוכלוסין נכון למועד זה.

אם המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית, הבנק מכיר במאזן בהתחייבות השווה להתחייבות הלא ממומנת בגין הטבה חזויה. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין הטבה חזויה, הבנק מכיר במאזן בנכס השווה להתחייבות הממומנת ביתר בגין ההטבה החזויה.

הבנק מקבץ את המצב של כל התכניות במימון יתר ומכיר בסכום זה כנכס במאזן. כמו כן, הבנק מקבץ את המצב של כל התכניות במימון חסר ומכיר בסכום זה כהתחייבות במאזן.

הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס רבעוני ומעדכן הנחות אלה בהתאם.

שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית, הינו "רווח או הפסד" (להלן - "רווח או הפסד אקטוארי"). רווחים או הפסדים אקטואריים אינם מוכרים בעלות פיצויים נטו לתקופה במועד היווצרותם אלא מוכרים ברווח כולל אחר. בתקופות עוקבות, רווחים או הפסדים אלה מוכרים לאחר מכן בדוח רווח והפסד כרכיב של עלות פיצויים נטו לתקופה לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

הבנק מכיר בהפסדים בגין סילוקים בתכניותיו להטבה מוגדרת כאשר התשלומים החד-פעמיים הצפויים המתחייבים לתכנית יהיו גבוהים מסך עלות השירות ועלות הרבית.

גובה ההפסד מחושב בהתאם לשיעור שבו קטנה המחויבות האקטוארית כתוצאה מהסילוק, מוכפל ביתרת הרווחים וההפסדים האקטואריים הצבורים ברווח כולל אחר.

שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, המרווח נקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פרעון, על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפרעון, על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכל במועד הדיווח.

הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לענין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים.

הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית המספקת הטבות לאחר פרישה בתמורה לשירותים שסופקו, מספקת חשבון אישי לכל משתתף בתכנית, ומגדירה כיצד ייקבעו ההפקדות לחשבוננו של העובד במקום לקבוע את סכום ההטבות שהעובד יקבל. בתכנית להפקדה מוגדרת אחרי פרישה, ההטבות שמשתתף בתכנית יקבל תלויות אך ורק בסכום המופקד לחשבון המשתתף בתכנית, בתשואות שנצברו על ההשקעות של הפקדות אלה, ובחילוטם של הטבות של משתתפים אחרים בתכנית שעשויים להיות מוקצים לחשבוננו של אותו משתתף.

במידה ונדרש כי ההפקדות המוגדרות של תכנית לחשבוננו של אדם יעשו לתקופות בהן אותו אדם מספק שירותים, עלות הפיצויים נטו או עלות ההטבה האחרת לאחר פרישה נטו לתקופה תהיה ההפקדה הנדרשת לאותה תקופה.
התחייבויות הבנק לתשלום פיצויים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת.

הטבות אחרות לאחר פרישה

הבנק מכיר בסכום הלא מהוון של ההטבה השוטפת במועד מתן השירות. בנוסף, הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים של הטבות אחרות לאחר הפרישה.

היעדרויות בתשלום

הבנק צובר התחייבות עבור תגמול לעובדים בגין היעדרויות עתידיות אם כל התנאים הבאים מתקיימים: (א) מחויבות הבנק בקשר לזכויות העובדים לקבל תגמול בגין היעדרויות עתידיות מיוחסת לשירותים שהעובדים כבר סיפקו; (ב) המחויבות קשורה לזכויות שמבשילות או נצברות; (ג) תשלום התגמול הוא צפוי; (ד) הסכום ניתן לאומדן באופן סביר.
חופשה - הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות, לא מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה נזקפים מידי לזכרון רווח והפסד.
מחלה - הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה.

מענק בגין אי ניצול ימי מחלה במועד סיום העסקה

הבנק צובר את ההתחייבות כהיעדרויות המזכות בפיצוי לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידי לזכרון רווח והפסד. לצורך קביעת רבית ההיוון ואופן ההקצאה לתקופות של עלות השירות הבנק מיישם את העקרונות של תכניות פיצויים להטבה מוגדרת בהתאמות הנדרשות.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים - מענקי ותק

ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה. לצורך חישוב ההתחייבות בגין הטבות אלה מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידי לזכרון רווח והפסד.

(16) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי כאמור להלן.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי כאמור להלן.

תביעה שלגביה קיימת קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הנהלת הבנק קבעה, בהסתמך על יועציה המשפטיים, כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

בבאור 25 בנושא התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה. כמו כן, ניתן גילוי לכל תביעה שסכומה מעל 1% מהון הבנק. לגבי תביעות שלא ניתן בשלב זה להעריך את תוצאותיהן, ניתן גילוי לגבי כל תביעה שסכומה מעל 0.5% מהון הבנק.

(17) ערבויות

ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לבצע תשלומים לנערב בעת התרחשות התנאים המחייבים במימוש הערבות. התחייבות בגין ערבות מוכרת בספרים בסכום שווה ההוגן גם אם לא צפוי שהתשלומים יבוצעו בעתיד. במקרים בהם במועד ההכרה לראשונה הבנק נדרש להכיר בהפרשה להפסד תלוי בגין הערבות בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, ההתחייבות בגין הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה לפי הגובה מבין השווי ההוגן וסכום ההפרשה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה.

ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משוחרר מהסיכון. מועד השחרור מהסיכון בגין הערבות תלוי במהות הערבות. בדרך כלל, הבנק גורע את ההתחייבות במועד סילוק ההתחייבות. כאשר הערבות נמדדת במועד ההכרה לראשונה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה, המדידה העוקבת מתבצעת גם כן בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה. הוראות ההכרה והמדידה במועד ההכרה לראשונה אינן חלות על ערבויות אשר ניתנו בין חברה אם לחברה בת, בין שתי חברות אחיות או בין בעל החברה לחברה.

(18) הוצאות מסים על ההכנסה

הדוחות הכספיים של הבנק כוללים מסים שוטפים ומסים נדחים. ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות". הבנק מקצה את הוצאות המס או הטבות המס על ההכנסה בין פעילויות נמשכות, פעילויות שהופסקו, רווח כולל אחר ופריטים הנזקפים ישירות להון.

מסים שוטפים

מסים שוטפים הינם סכום המסים על ההכנסה ששולמו או שעתידיים להיות משולמים (או מוחזרים) עבור התקופה השוטפת, כפי שנקבע על ידי יישום הוראות דיני המס שנחקקו על הכנסה חייבת במס. הוצאות המסים השוטפים כוללים גם את השינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

מסים נדחים

התחייבויות מסים נדחים ונכסי מסים נדחים מייצגים את ההשפעות העתידיות על מסים על הכנסה הנובעות מהפרשים זמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף תקופה. הבנק מכיר בהתחייבויות מסים נדחים בגין כל הפרשים הזמניים החייבים במס, למעט הפרשים הזמניים הבאים: רווחים לא מחולקים של חברה בת מקומית שהן למשך זמן תמידי במהותן והפרשים הנובעים מעסקאות בינבנתיות. הבנק מכיר בנכסי מסים נדחים בגין כל הפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים ובמקביל מכיר בהפרשה נפרדת (valuation allowance) עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש. הבנק מפחית את נכסי המסים הנדחים בסכומן של הטבות מס כלשהן שאינן צפויות להתממש בהתבסס על הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות התומכות ביצירת הפרשה בגין נכס מס נדחה, כדי לבחון האם ניתן להכיר בנכס מס נדחה נטו. התחייבות מסים נדחים או נכס מסים נדחים נמדדים באמצעות שיעורי המס החוקיים שנחקקו הצפויים לחול על הכנסה מספקת חייבת במס בתקופות שבהן צפוי כי התחייבות המס הנדחה תסולק או נכס המס הנדחה ימומש. הבנק מסווג הכנסות והוצאות רבית בגין מסים על הכנסה וקנסות לרשויות המס בסעיף "מסים על הכנסה".

קיזוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הבנק יקזוז כל התחייבויות ונכסי המסים הנדחים, כמו גם כל ה- valuation allowance (הפרשה לנכס מס נדחה) הקשורות, עבור רכיב משלם מס מסוים ובגבולותיו של תחום שיפוט מיסוי מסוים.

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מיישם את כללי ההכרה המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת FIN 48 בהתאם להוראות אלה, הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשות עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

(19) רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

(20) דיווח על מגזרי פעילות

(א) מגזרי פעילות פיקוחיים

מגזר פעילות פיקוחי הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלהם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים) גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי. בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הגילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים.

(ב) מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

בנוסף לדיווח האחיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, נקבע כי ינתן גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280) (ראה באור 28א).
מגזר פעילות המוגדר לפי גישת ההנהלה הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.
חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על איפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים.

(21) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.
נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת הקבוצה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות

ביום 1 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים ו"חכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות, אשר מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חכירות ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 בקודיפיקציה בדבר "חכירות".

תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה כאמור בחוזר, הינם, בין היתר: תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס זכות שימוש (Right of Use) שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות בגין חכירה תפעולית; וכן, עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בנושא 842.
התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2020 ואילך.

בעת היישום לראשונה, הבנק יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

בכוונת הבנק ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות החל מיום 1 בינואר 2020 באופן של יישום למפרע מתואם תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. כמו כן, בכוונת הבנק לאמץ במועד היישום לראשונה הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות שימור הערכות בדבר זיהוי קיומה של חכירה וסיווגה כחכירה תפעולית או מימונית, וכן שימור הערכת כשירות להיוון של עלויות ישירות ראשוניות, אשר נקבעו טרם מועד היישום לראשונה, על פי הוראות התקינה הנוכחית.

להערכת הבנק, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לגידול בסך של כ-430 מיליון ש"ח ביתרת נכסי זכות השימוש, ולגידול מקביל בסך של כ-430 מיליון ש"ח ביתרת ההתחייבויות בגין חכירה למועד היישום לראשונה.

כמו כן, להערכת הבנק, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לירידה בשיעור ההון העצמי רוברד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.06% וכ-0.08% בהתאמה, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שיוכרו במאזן בשיעור של 100%. בנוסף, יישום ההוראות החדשות צפוי להביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של כ-0.02%.

(2) אימוץ עדכונים כלליי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 28 במרס 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים כלליי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להתדרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחזוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירדות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדירור), אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחיפוט אשראי חוץ מאזניות מסוימות. התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2021 ואילך. ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.

הבנק נערך ליישום המכתב. היערכות הבנק כוללת, בין היתר: מיפוי של ההוראות החדשות והשלכותיהן האפשריות על הבנק; סקירת הפרקטיקות הנהוגות היום לניהול סיכונים האשראי ולאומדן ההפרשה להפסדי אשראי על מנת לזהות תהליכים שניתן לעשות בהם שימוש לצורך יישום הכללים החדשים, זיהוי האתגרים והדרכים להתמודדות עם אתגרים אלה, וכן בחינת השינויים הנדרשים על מנת להתאים את המודלים להערכת הפסדי האשראי.

ביום 4 ביולי 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "יישום כלליי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר כוללת שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור, דחיית מועד היישום לראשונה של הכללים החדשים ליום 1 בינואר 2022 וריצה במקביל החל מיום 1 בינואר 2021. כמו כן, הפיקוח על הבנקים פרסם טיוטת "קובץ שאלות ותשובות בנושא יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר נועדה לסייע לתאגידים הבנקאיים בתהליך ההיערכות ליישום הכללים החדשים.

(3) עדכון תקינה ASU 2018-14 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB"), את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 20-715 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת - כללי (להלן - "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בבאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הבאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית; התווספה דרישה לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה; וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להן שתי תכניות או יותר.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע.

ביום 13 בפברואר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020" הקובע כי הוראות התיקון יחולו מהדוחות לציבור ליום 1 בינואר 2021 ואילך. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

(4) עדכון תקינה ASU 2018-13 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB"), את ASU 2018-13, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן, המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידת שווי הוגן (להלן - "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים. התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן; בוטלה הדרישה למתן מידע בדבר מדיניות הישות לקביעה מתי העברות בין רמות נחשבות ככאלה שהתקיימו; בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי ההוגן ברמה 3; במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי ההוגן, עודכן המונח "רגישות" ל"אי וודאות" כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאויות; התווספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר (OCI) שטרם מומשו בתקופה, עבור נכסים המוחזקים בסוף התקופה.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2019. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע, למעט דרישות הגילוי שהתווספו וכן דרישת הגילוי שעודכנה בדבר אי הודאות במדידת שווי הוגן ברמה 3, אשר לגביהן היישום יהיה מכאן ואילך.

ביום 13 בפברואר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020" הקובע כי הוראות התיקון יחולו מהדוחות לציבור ליום 1 בינואר 2021 ואילך.

לעדכון האמור לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(5) עדכון תקינה 12-2019 ASU בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה

ביום 18 בדצמבר 2019, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2019-12, בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה, המהווה עדכון לנושא 740 בקודיפיקציה בדבר מסים על הכנסה (להלן: "התיקון"). תכליתו של התיקון הינו הפחתת המורכבות של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב תוך שמירה על שימושיות המידע המסופק למשתמשי הדוחות הכספיים.

התיקונים במסגרת התיקון מפשטים את הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה על ידי ביטול חריגים, שינוי הנחיות קיימות בתקן וכן הוספת הנחיות חדשות.

עיקרי הנושאים שעודכנו במסגרת התיקון הינם, בין היתר: הקצאת הוצאות המס או הטבות המס על הכנסה בין פעילויות נמשכות, פעילויות שהופסקו, רווח כולל אחר ופריטים הנזקפים ישירות להון עצמי; הכרה בהתחייבויות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים חייבים במס בגין השקעה בחברה זרה כלולה; חישוב הכנסות מסים על הפסדים מצטברים בדוחות הכספיים ביניים; אופן ההכרה בהשפעת השינויים בחוקי המס או בשיעורי המס בדוחות הכספיים ביניים; הערכת הגידול בבסיס המס של מוניטין בקביעה האם יטופל כחלק מצירוף עסקים או כעסקה נפרדת.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים.

בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של מכאן ואילך, למעט הכרה בהתחייבות מסים נדחים בגין השקעה בחברה זרה כלולה, אשר לגביה היישום יהיה בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים.

הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

באור 2 - הכנסות והוצאות רבית

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
1,909	2,102	2,565	2,532	2,764	2,797	א. הכנסות רבית⁽¹⁾
-	-	-	-	4	2	מאשראי לציבור
12	18	25	14	14	23	מאשראי לממשלה
21	27	66	26	32	68	מפקדונות בבנקים
1	1	1	1	1	1	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
112	156	190	131	186	194	מניירות ערך שנשאלו מאגרות חוב ⁽²⁾
5	8	-	-	-	-	מהשקעות בחברות מוחזקות
2,060	2,312	2,847	2,704	3,001	3,085	סך כל הכנסות הרבית
225	313	367	222	320	366	ב. הוצאות רבית
4	4	4	5	4	4	על פקדונות הציבור
27	40	21	5	4	4	על פקדונות הממשלה
136	151	96	165	184	106	על פקדונות מבנקים
5	3	3	5	3	3	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
397	511	491	402	515	483	על התחייבויות אחרות
1,663	1,801	2,356	2,302	2,486	2,602	סך כל הוצאות הרבית
						סך כל ההכנסות רבית, נטו
						ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות רבית
(20)	(8)	(9)	(19)	(3)	(10)	הוצאות רבית ⁽³⁾
						ד. פירוט הכנסות רבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
29	29	33	34	34	33	מוחזקות לפדיון
78	123	156	92	148	160	זמינות למכירה
5	4	1	5	4	1	למסחר
112	156	190	131	186	194	סך הכל כלול בהכנסות רבית

(1) כולל השפעת יחסי גידור (שנת 2018 ו-2017 - כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור).

(2) כולל הכנסות רבית בגין אגרות חוב מגובות משכנתאות בסך של 9 מיליון ש"ח במאחד ובבנק בשנת 2019 (שנת 2018 - הכנסות רבית בסך של 8 מיליון ש"ח במאחד ובבנק, שנת 2017 - הכנסות רבית בסך של 4 מיליון ש"ח במאחד ובבנק).

(3) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים לסעיף משנה א'.

באור 3 - הכנסות מימון שאינן מרבית

(במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019 ⁽⁶⁾	2017	2018	2019 ⁽⁶⁾	
						א. הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
						1. מפעילות במכשירים נגזרים
3	-	-	3	-	-	חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור (ראה ג' להלן)
(460)	525	(420)	(531)	571	(421)	הכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים
(457)	525	(420)	(528)	571	(421)	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾
						2. מהשקעה באגרות חוב
21	5	23	28	7	27	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾
-	-	(1)	-	-	(1)	הפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾
21	5	22	28	7	26	סך הכל מהשקעה באגרות חוב
						3. הפרשי שער, נטו
522	(418)	572	573	(439)	561	
						4. רווחים מהשקעה במניות
2	74 ⁽⁴⁾	2	2	79 ⁽⁴⁾	2	רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר ⁽⁵⁾
(2)	(3)	-	(2)	(9)	-	הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למסחר ⁽⁵⁾
12	10	10	12	10	10	דיבידנד ממניות שאינן למסחר ⁽⁵⁾
-	-	59	-	-	59	רווחים שטרם מומשו ⁽³⁾
12	81	71	12	80	71	סך הכל מהשקעה במניות
						סך הכל הכנסות מימון מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
98	193	245	85	219	237	

(1) למעט השפעת יחסי גידור (שנת 2018 ו-2017 - למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור).

(2) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.

(3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן, התאמות של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

(4) כולל רווח ממכירת מניות הבורסה - ראה באור 12.ה.

(5) עד ליום 31 בדצמבר 2018 מניות זמינות למכירה.

(6) החל משנת 2019, שינה הבנק את אופן הסיווג של המכשירים הפיננסיים הנגזרים בין פעילויות למטרות מסחר לבין פעילויות שאינן למטרות מסחר.

באור 3 - הכנסות מימון שאינן מרבית (המשך)

(במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	(6) 2019	2017	2018	(6) 2019
8	10	2	8	11	2
(10)	1	(14)	(9)	2	(14)
(2)	(1)	-	(1)	(1)	-
(4)	10	(12)	(2)	12	(12)
94	203	233	83	231	225
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר⁽³⁾					
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים					
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ⁽¹⁾					
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾					
סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽⁴⁾					
סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית					
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר לפי חשיפת סיכון					
חשיפת רבית					
חשיפת מטבע חוץ					
חשיפה למניות					
סך הכל					
(10)	1	-	(8)	3	-
1	1	(18)	1	1	(18)
5	8	6	5	8	6
(4)	10	(12)	(2)	12	(12)
ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור - פעילות חוץ⁽⁵⁾					
חוסר האפקטיביות של הגידורים					
מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור					
סך הכל					
1	-	-	1	-	-
2	-	-	2	-	-
3	-	-	3	-	-

(1) מזה: הפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של 1 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק (בשנת 2018 - אין, בשנת 2017 - 1 מיליון ש"ח).

(2) אין רווחים/הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

(3) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(4) להכנסות רבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.

(5) לגילוי על ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות רבית ראה באור 2.

(6) החל משנת 2019, שינה הבנק את אופן הסיווג של המכשירים הפיננסיים הנגזרים בין פעילויות למטרת מסחר לבין פעילויות שאינן למטרת מסחר.

באור 4א - עמלות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
178	175	205	250	244	228	ניהול חשבון
66	70	91	101	108	102	קרטיסי אשראי
349	349	388	428	420	405	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
55	72	105	81	102	110	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
35	33	32	95	96	95	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
12	15	17	15	19	19	טיפול באשראי
121	127	144	141	148	148	הפרשי המרה
45	43	44	51	47	45	פעילות סחר חוץ
81	81	83	92	90	86	עמלות מעסקי מימון
31	30	35	51	51	48	עמלות אחרות
973	995	1,144	1,305	1,325	1,286	סך הכל עמלות

(1) דמי הפצת קרנות נאמנות ומוצרים פנסיניים.

באור 34 - הכנסות מחוזים עם לקוחות

(במיליוני ש"ח)

ההכנסות להלן מפוצלות לפי עמלות משירותים עיקריים. כמו כן, להלן התאמה של ההכנסות המפוצלות למגדרי פעילות לפי גישת ההנהלה:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019						המאוחד
סך הכל	התאמות	חברות בנות	חטיבת נכסי לקוחות	חטיבה עסקית	חטיבה בנקאית	
228	(19)	23	5	36	183	ניהול חשבון
102	(3)	11	1	4	89	כרטיסי אשראי
405	(364)	20	388	80	281	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
110	(106)	6	104	2	104	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
95	-	-	95	-	-	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
19	(7)	10	-	13	3	טיפול באשראי
148	(118)	4	144	54	64	הפרשי המרה
45	(12)	1	1	30	25	פעילות סחר חוץ
86	(11)	3	1	69	24	עמלות מעסקי מימון
48	(5)	6	1	9	37	עמלות אחרות
1,286	(645)	84	740	297	810	סך כל ההכנסות מחוזים עם לקוחות

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						המאוחד
סך הכל	התאמות	חברות בנות	חטיבת נכסי לקוחות	חטיבה עסקית	חטיבה בנקאית	
244	(19)	69	5	35	154	ניהול חשבון
108	(3)	38	1	4	68	כרטיסי אשראי
420	(318)	76	349	88	225	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
102	(73)	30	72	2	71	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
96	-	-	96	-	-	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
19	(52)	55	-	13	3	טיפול באשראי
148	(114)	20	128	58	56	הפרשי המרה
47	(11)	5	1	29	23	פעילות סחר חוץ
90	(11)	11	1	68	21	עמלות מעסקי מימון
51	(2)	12	1	6	34	עמלות אחרות
1,325	(603)	316	654	303	655	סך כל ההכנסות מחוזים עם לקוחות

(1) דמי הפצת קרנות נאמנות ומוצרים פנסיוניים.

באור 5 - הכנסות אחרות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
44	4	3	45	69	3	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
132	147	51	17	12	6	אחרות
176	151	54	62	81	9	סך הכל הכנסות אחרות

באור 6 - משכורות והוצאות נלוות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
810	928	1,012	1,074	1,190	1,087	משכורות
80	86	115	104	109	120	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה
(1)	1	6	4	4	11	הטבות לזמן ארוך
222	222	265	293	291	284	ביטוח לאומי ומס שכר
12	12	13	22	21	17	הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים) ⁽¹⁾ :
48	47	65	69	69	69	הטבה מוגדרת - עלות שירות
						הפקדה מוגדרת
8	7	11	13	12	13	הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה ⁽¹⁾⁽²⁾
1,179	1,303	1,487	1,579	1,696	1,601	סך כל המשכורות וההוצאות נלוות
-	-	-	14	-	-	מזה: משכורות והוצאות נלוות בחו"ל

(1) ראה באור 23 בדבר "זכויות עובדים".

(2) מזה: עלות השירות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה הינה בסך של 4 מיליון ש"ח ו-3 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק, בהתאמה (בשנת 2018 - 4 מיליון ש"ח ו-2 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק, בהתאמה, בשנת 2017 - 5 מיליון ש"ח ו-2 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק, בהתאמה).

באור 7 - הוצאות אחרות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
24	19	23	32	23	24	הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים), הטבה מוגדרת (ללא עלות שירות)
12	12	49	16	113	50	צמצומים, סילוקים ⁽¹⁾
29	31	56	51	53	63	שווק ופרסום
*58	*57	62	*70	*66	65	תקשורת
103	114	126	109	119	129	מחשב
*7	*7	8	*10	*11	9	משרדיות
2	3	4	4	5	5	ביטוח
34	35	48	61	58	56	משפטיות, ביקורת וייעוץ מקצועי
5	4	4	9	8	6	שכר חברי דירקטוריון
3	3	3	4	5	3	הדרכה והשתלמות מקצועית
141	156	118	106	111	112	עמלות
*68	*67	82	*82	*84	86	אחרות
486	508	583	554	656	608	סך הכל הוצאות אחרות

* סווג מחדש.

(1) ראה באור 23 בדבר "זכויות עובדים".

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (במיליוני ש"ח)

א. הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
316	344	449	404	439	508	מסים שוטפים בגין שנת החשבון
(41)	(2)	(6)	(44)	(7)	(5)	מסים שוטפים בגין שנים קודמות
275	342	443	360	432	503	סך כל המסים השוטפים בתוספת (בניכוי):
6	(23)	(4)	(5)	(27)	(4)	מסים נדחים בגין שנת החשבון
3	-	(21)	3	3	(21)	מסים נדחים בגין שנים קודמות
9	(23)	(25)	(2)	(24)	(25)	סך כל המסים הנדחים(*)
284	319	418	358	408	478	סך כל ההפרשה למסים
(*) מסים נדחים						
הוצאות (הכנסות) מסים נדחים לפני השפעת הפריטים המפורטים להלן:						
2	(24)	(26)	(9)	(25)	(26)	קישון מהפסדים מועברים לצורך מס
7	1	1	7	1	1	סך הכל מסים נדחים
9	(23)	(25)	(2)	(24)	(25)	

ב. התאמת סכום המס התיאורטי לסכום ההפרשה למסים

להלן ההתאמות בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל, לבין ההפרשה המותאמת למסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
833	854	1,175	1,024	1,138	1,330	רווח לפני מסים
35.0%	34.2%	34.2%	35.0%	34.2%	34.2%	שיעור המס החל על הבנק
292	292	402	358	389	455	סכום המס לפי שיעור המס שבתוקף תוספת (חסכון) במס בגין:
11	13	15	13	16	17	הוצאות לא מוכרות
-	-	-	3	1	-	הפחתת עודף עלות
5	6	-	9	(2)	-	ניטרול מס מחושב בגין חלק הבנק ברווחי חברות מוחזקות
-	-	-	-	(1)	(1)	התאמת שיעור המס הסטטוטורי לשיעורי המס החלים על הכנסות חברות מאוחדות
16	16	24	16	16	24	סכומים נוספים לשלם על חובות פגומים
(6)	(10)	1	(7)	(18)	1	הפרשי פחת, תיאום פחת ורווח הון
(38)	(2)	(27)	(41)	(4)	(26)	מסים בגין שנים קודמות
4	4	3	7	11	8	אחרים
284	319	418	358	408	478	הפרשה למסים על הרווח

ג. שומות מס ונושאים נוספים הקשורים בהפרשה למסים

- (1) לבנק שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2013. בגין שנת 2014 הוצאה לבנק שומת מס הכנסה לפי מיטב השפיטה. להערכת הנהלת הבנק קיימות בדוחות הכספיים הפרשות מתאימות.
- (2) לחברות המוחזקות שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2013.

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. התנועה במסים נדחים - המאוחד

שיעור מס ממוצע 2019	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018	
					נכסי מסים נדחים
34.2%	275	-	4	271	מהפרשה להפסדי אשראי
34.2%	117	-	7	110	מהפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים
34.2%	185	24	(1)	162	מעודף ההתחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי תכנית הפסדים מועברים לצורך מס אחר
23.0%	1	-	(1)	2	
34.2%	3	-	(1)	4	
	581	24	8	549	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
	(1)	-	1	(2)	הפרשה לנכס מסים נדחים
	580	24	9	547	יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים
	(67)				יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה
	513				
					התחייבויות מסים נדחים
34.2%	61	-	2	59	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת
11.2%	47	-	(18)	65	בגין השקעות בחברות מוחזקות
	108	-	(16)	124	יתרת התחייבויות מסים נדחים ברוטו
	(67)				יתרות הניתנות לקיזוז התחייבויות מס נדחה
	41				
	472	24	25	423	יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

שיעור מס ממוצע 2018	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	
					נכסי מסים נדחים
34.2%	271	-	14	257	מהפרשה להפסדי אשראי
34.2%	110	1	7	102	מהפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים
34.2%	162	2	5	155	מעודף ההתחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי תכנית הפסדים מועברים לצורך מס אחר
23.0%	2	-	(1)	3	
34.2%	4	-	(2)	6	
	549	3	23	523	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
	(2)	-	1	(3)	הפרשה לנכס מסים נדחים
	547	3	24	520	יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים
	(84)				יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה
	463				
					התחייבויות מסים נדחים
34.2%	59	-	2	57	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת
11.2%	65	-	9	56	בגין השקעות בחברות מוחזקות
	124	-	11	113	יתרת התחייבויות מסים נדחים ברוטו
	(84)				יתרות הניתנות לקיזוז התחייבויות מס נדחה
	40				
	423	3	13	407	יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. התנועה במסים נדחים - הבנק

שיעור מס ממוצע 2019	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	שינויים שנוקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנוקפו לרווח והפסד	מיזוג חברה בת	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018	
						נכסי מסים נדחים
34.2%	256	-	2	58	196	מהפרשה להפסדי אשראי
34.2%	112	-	6	26	80	מהפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים
34.2%	174	21	-	33	120	מעודף ההתחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי תכנית
23.0%	1	-	(1)	-	2	מהפסדים מועברים לצורך מס
34.2%	2	-	(1)	1	2	אחר
	545	21	6	118	400	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
	(1)	-	1	-	(2)	הפרשה לנכס מסים נדחים
	544	21	7	118	398	יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים
	(67)					יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה
	477					
						התחייבויות מסים נדחים
34.2%	61	-	-	1	60	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת
11.2%	47	-	(18)	5	60	בגין השקעות בחברות מוחזקות
	108	-	(18)	6	120	יתרת התחייבות מסים נדחים ברוטו
	(67)					יתרות הניתנות לקיזוז התחייבויות מס נדחה
	41					
	436	21	25	112	278	יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

שיעור מס ממוצע 2018	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018	שינויים שנוקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנוקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	
					נכסי מסים נדחים
34.2%	196	-	14	182	מהפרשה להפסדי אשראי
34.2%	80	-	7	73	מהפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים
34.2%	120	(2)	(3)	125	מעודף ההתחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי תכנית
23.0%	2	-	(1)	3	מהפסדים מועברים לצורך מס
34.2%	2	-	(1)	3	אחר
	400	(2)	16	386	יתרת נכסי מסים נדחים, ברוטו
	(2)	-	1	(3)	הפרשה לנכס מסים נדחים
	398	(2)	17	383	יתרת נכסי מסים נדחים בניכוי הפרשה למסים נדחים
	(80)				יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה
	318				
					התחייבויות מסים נדחים
34.2%	60	-	2	58	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת
11.2%	60	-	4	56	בגין השקעות בחברות מוחזקות
	120	-	6	114	יתרת התחייבות מסים נדחים ברוטו
	(80)				יתרות הניתנות לקיזוז התחייבויות מס נדחה
	40				
	278	(2)	11	269	יתרת נכסי מסים נדחים, נטו

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך) (במיליוני ש"ח)

ה. ראה באור ב.10 לגבי מסים על ההכנסה שהוכרו מחוץ לרווח והפסד.

ו. שינויי חקיקה בתחום המס

1. מס חברות

להלן שיעורי המס הרלוונטיים לחברה בשנים 2017-2019:

2017 - 24%

2018 - 23%

2019 - 23%

ביום 4 בינואר 2016, אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס חברות, החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%.

ביום 22 בדצמבר 2016, אישרה מליאת הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) (התשע"ז-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות. הפעימה הראשונה לשיעור של 24%, החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018.

2. עדכון מס ערך מוסף, מס רווח ומס שכר

ביום 12 באוקטובר 2015, אישרה מליאת הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"ם ומוסדות כספיים) (התיקון), התשע"ו-2015, שקבע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים יירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים ירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015. כמו כן, כתוצאה מהורדת שיעור מס החברות ל-25% בשנת 2016, ל-24% בשנת 2017 ו-23% החל מינואר 2018, ירד שיעור המס הסטטוטורי על מוסדות כספיים ל-35.9% בשנת 2016, ל-35% בשנת 2017 ול-34.2% משנת 2018 ואילך.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס המוצגים לעיל.

באור 9 - רווח למניה

להלן מספר המניות לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה

מספר מניות לשנים 2017, 2018 ו-2019	מניות של 0.05
100,330,040	

באור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

(במיליוני ש"ח)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				יתרה ליום 1 בינואר 2017
		סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ⁽²⁾	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן ⁽³⁾	
(177)	(12)	(189)	(174)	(2)	(13)	יתרה ליום 1 בינואר 2017
57	3	60	-	2	58	שינויים נטו במהלך השנה
(120)	(9)	(129)	(174)	-	45	יתרה ליום 1 בינואר 2018
(39)	(4)	(43)	24	-	(67)	שינויים נטו במהלך השנה
(159)	(13)	(172)	(150)	-	(22)	יתרה ליום 1 בינואר 2019
8	-	8	-	-	8	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב*
(151)	(13)	(164)	(150)	-	(14)	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
20	(2)	18	(49)	-	67	שינויים נטו במהלך השנה
(131)	(15)	(146)	(199)	-	53	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

* השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01), ראה גם באור 1.ג.1.(1).

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(2) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(3) 2018 ו-2017 - ניירות ערך זמינים למכירה.

באור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

(במיליוני ש"ח)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן⁽³⁾								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
73	(41)	114	(60)	32	(92)	157	(81)	238
רווחים בגין אגרות חוב זמינות למכירה ששווה מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾								
(15)	9	(24)	(7)	3	(10)	(90)	47	(137)
58	(32)	90	(67)	35	(102)	67	(34)	101
התאמות מתרגום*								
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים**								
(8)	4	(12)	-	-	-	-	-	-
8	(4)	12	-	-	-	-	-	-
הפסדים בגין התאמות מתרגום דוחות כספיים ששווה מחדש לרווח והפסד								
2	(2)	4	-	-	-	-	-	-
2	(2)	4	-	-	-	-	-	-
הטבות לעובדים								
הפסד אקטוארי נטו								
(19)	9	(28)	(7)	3	(10)	(92)	47	(139)
הפסדים נטו ששווה מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
19	(10)	29	31	(16)	47	43	(22)	65
-	(1)	1	24	(13)	37	(49)	25	(74)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה								
3	(3)	6	(4)	2	(6)	(2)	2	(4)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי מניות הבנק								
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה								
57	(32)	89	(39)	20	(59)	20	(11)	31

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים, ראה באור 23.

(3) 2018 ו-2017 - ניירות ערך זמינים למכירה.

באור 11 - מזומנים ופקדונות בבנקים

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2018	2019	2018	2019	
27,385	34,174	28,387	35,396	מזומנים ופקדונות בבנקים מרכזיים
3,520	2,354	2,916	2,134	פקדונות בבנקים מסחריים
30,905	36,528	31,303	37,530	סך הכל ⁽¹⁾
30,299	35,964	31,126	37,275	(1) כולל מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

באור 12 - ניירות ערך

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

המאוחד					א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
31 בדצמבר 2019					
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	
1,844	-	93	1,751	1,751	של ממשלת ישראל
57	-	1	56	56	של מוסדות פיננסיים בישראל
271	-	30	241	241	של אחרים בישראל
2,172	-	124	2,048	2,048	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון
המאוחד					ב. אגרות חוב זמינות למכירה
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	
4,577	-	69	4,508	4,577	של ממשלת ישראל
1,956	-	1	1,955	1,956	של ממשלות זרות
43	-	1	42	43	של מוסדות פיננסיים בישראל
640	-	1	639	640 ⁽⁶⁾	של מוסדות פיננסיים זרים
378	1	2	377	378 ⁽⁵⁾	מגובי משכנתאות (MBS)
431	3	10	424	431 ⁽⁷⁾	של אחרים בישראל
478	-	1	477	478	של אחרים זרים
8,503	4 ⁽²⁾	85 ⁽²⁾	8,422	8,503	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה
המאוחד					ג. השקעה במניות שאינן למסחר
שוי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות	הערך במאזן	
339	- ⁽³⁾	76 ⁽³⁾	263	339	מניות שאינן למסחר
129	-	-	129	129	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שוי הוגן זמין
11,014	4	285	10,733	10,890	סך כל ניירות הערך שאינם למסחר
המאוחד					ד. ניירות ערך למסחר
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	
95	-	-	95	95	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
4	-	-	4	4	של מוסדות פיננסיים בישראל
6	-	-	6	6	של אחרים בישראל
105	-	-	105	105	סך כל אגרות החוב למסחר
-	-	-	-	-	מניות
105	- ⁽³⁾	- ⁽³⁾	105	105	סך כל ניירות הערך למסחר
11,119	4	285	10,838	10,995	סך כל ניירות הערך

הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3. באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.

- (1) נתוני שוי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שוי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שוי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (5) ניירות ערך שהונפקו על ידי GNMA בערבות ממשלת ארה"ב בסך של 377 מיליון ש"ח וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC בסך של 1 מיליון ש"ח.
- (6) כולל ניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלה בסך של 453 מיליון ש"ח וניירות ערך של תאגידים בבעלות וערבות ממשלתית מפורשת בסך של 162 מיליון ש"ח.
- (7) כולל אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית בסך של 4 מיליון ש"ח.

באור 12 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

המאוחד					
31 בדצמבר 2018					
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	א. אגרות חוב המוזקקות לפדיון
1,502	4	11	1,495	1,495	של ממשלת ישראל
52	-	-	52	52	של מוסדות פיננסיים בישראל
277	-	25	252	252	של אחרים בישראל
1,831	4	36	1,799	1,799	סך כל אגרות החוב המוזקקות לפדיון

ניירות ערך זמינים למכירה					
שוי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	ב. ניירות ערך זמינים למכירה
					אגרות חוב -
5,778	30	23	5,785	5,778	של ממשלת ישראל
2,050	1	-	2,051	2,050	של ממשלות זרות
49	3	-	52	49	של מוסדות פיננסיים בישראל
597	-	-	597	(6)597	של מוסדות פיננסיים זרים
436	8	2	442	(5)436	מגובי משכנתאות (MBS)
348	6	3	351	(7)348	של אחרים בישראל
777	-	-	777	777	של אחרים זרים
10,035	48	28	10,055	10,035	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה
224	14	1	237	(4)224	מניות -
10,259	(2)62	(2)29	10,292	10,259	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ניירות ערך למסחר					
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	ג. ניירות ערך למסחר
					אגרות חוב -
419	-	-	419	419	של ממשלת ישראל
58	-	-	58	58	של מוסדות פיננסיים בישראל
33	1	-	34	33	של מוסדות פיננסיים זרים
2	-	-	2	2	של אחרים בישראל
22	-	-	22	22	של אחרים זרים
534	1	-	535	534	סך כל אגרות החוב למסחר
3	-	-	3	3	מניות -
537	(3)1	(3)-	538	537	סך כל ניירות הערך למסחר
12,627	67	65	12,629	12,595	סך כל ניירות הערך

הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3. באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) כולל השקעה במניות וקרנות השקעה פרטיות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי עלות בסך של 135 מיליון ש"ח. מזה: השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 123 מיליון ש"ח.
- (5) ניירות ערך שהונפקו על ידי GNMA בערבות ממשלת ארה"ב בסך של 432 מיליון ש"ח וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC בסך של 4 מיליון ש"ח.
- (6) כולל ניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלה בסך של 74 מיליון ש"ח וניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלתית מפורשת בסך של 457 מיליון ש"ח.
- (7) כולל אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית בסך של 5 מיליון ש"ח.

באור 12 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק					א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
31 בדצמבר 2019					
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	
1,844	-	93	1,751	1,751	של ממשלת ישראל
57	-	1	56	56	של מוסדות פיננסיים בישראל
266	-	30	236	236	של אחרים בישראל
2,167	-	124	2,043	2,043	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר					ב. אגרות חוב זמינות למכירה
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן	
4,329	-	69	4,260	4,329	של ממשלת ישראל
1,956	-	1	1,955	1,956	של ממשלות זרות
38	-	-	38	38	של מוסדות פיננסיים בישראל
640	-	1	639	640 ⁽⁶⁾	של מוסדות פיננסיים זרים
378	1	2	377	378 ⁽⁵⁾	מגובי משכנתאות (MBS)
430	3	10	423	430 ⁽⁷⁾	של אחרים בישראל
478	-	1	477	478	של אחרים זרים
8,249	4 ⁽²⁾	84 ⁽²⁾	8,169	8,249	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

השקעה במניות שאינן למסחר					ג. השקעה במניות שאינן למסחר
שוי הוגן ⁽⁴⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות	הערך במאזן	
339	- ⁽³⁾	76 ⁽³⁾	263	339	מניות שאינן למסחר
129	-	-	129	129	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שוי הוגן זמין
10,755	4	284	10,475	10,631	סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

ניירות ערך למסחר					ד. ניירות ערך למסחר
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	
95	-	-	95	95	אגרות חוב -
4	-	-	4	4	של ממשלת ישראל
6	-	-	6	6	של מוסדות פיננסיים בישראל
105	-	-	105	105	של אחרים בישראל
-	-	-	-	-	סך כל אגרות החוב למסחר
105	- ⁽³⁾	- ⁽³⁾	105	105	מניות
10,860	4	284	10,580	10,736	סך כל ניירות הערך למסחר
					סך כל ניירות הערך

הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3. באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.

- (1) נתוני שוי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שוי הוגן".
- (3) נקפו לרווח והפסד.
- (4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שוי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (5) ניירות ערך שהונפקו על ידי GNMA בערבות ממשלת ארה"ב בסך של 377 מיליון ש"ח וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC בסך של 1 מיליון ש"ח.
- (6) כולל ניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלה בסך של 453 מיליון ש"ח וניירות ערך של תאגידים בבעלות וערבות ממשלתית מפורשת בסך של 162 מיליון ש"ח.
- (7) כולל אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית בסך של 4 מיליון ש"ח.

באור 12 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק					א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
31 בדצמבר 2018					
שוי הוגן (1)	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	
1,403	4	9	1,398	1,398	של ממשלת ישראל
52	-	-	52	52	של מוסדות פיננסיים בישראל
233	-	20	213	213	של אחרים בישראל
1,688	4	29	1,663	1,663	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

שוי הוגן (1)	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	ב. ניירות ערך זמינים למכירה
	הפסדים	רווחים			
3,956	19	16	3,959	3,956	אגרות חוב - של ממשלת ישראל
2,050	1	-	2,051	2,050	של ממשלות זרות
39	2	-	41	39	של מוסדות פיננסיים בישראל
597	-	-	597	(6)597	של מוסדות פיננסיים זרים
436	8	2	442	(5)436	מגובי משכנתאות (MBS)
344	7	3	348	(7)344	של אחרים בישראל
777	-	-	777	777	של אחרים זרים
8,199	37	21	8,215	8,199	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה
221	14	-	235	(4)221	מניות -
8,420	(2)51	(2)21	8,450	8,420	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

שוי הוגן (1)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	ג. ניירות ערך למסחר
58	-	-	58	58	של מוסדות פיננסיים בישראל
33	1	-	34	33	של מוסדות פיננסיים זרים
2	-	-	2	2	של אחרים בישראל
22	-	-	22	22	של אחרים זרים
534	1	-	535	534	סך כל אגרות החוב למסחר
3	-	-	3	3	מניות -
537	(3)1	(3)-	538	537	סך כל ניירות הערך למסחר
10,645	56	50	10,651	10,620	סך כל ניירות הערך

- הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3. באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.
- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהן בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) כולל השקעה במניות וקרנות השקעה פרטיות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי עלות בסך של 135 מיליון ש"ח. מזה: השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 123 מיליון ש"ח.
- (5) ניירות ערך שהונפקו על ידי GNMA בערבות ממשלת ארה"ב בסך של 432 מיליון ש"ח וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC בסך של 4 מיליון ש"ח.
- (6) כולל ניירות ערך של תאגידים בבעלות של יותר מממשלה אחת בסך של 74 מיליון ש"ח וניירות ערך של תאגידים בבעלות וערבות ממשלתית מפורשת בסך של 457 מיליון ש"ח.
- (7) כולל אגרות חוב פגומות שאזורות הכנסות רבית בסך של 2 מיליון ש"ח.

באור 12 - ניירות ערך (המשך)

(במיליוני ש"ח)

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של אגרות חוב המוחזקות לפדיון ושל ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו

מאוחד								31 בדצמבר 2019			
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾							
סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן				
	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾			20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾					
1	-	1	77	-	-	-	-	אגרות חוב זמינות למכירה			
3	-	3	42	-	-	-	-	מגובי משכנתאות (MBS)			
4	-	4	119	-	-	-	-	של אחרים בישראל			
								סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה			

מאוחד								31 בדצמבר 2018			
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾							
סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן				
	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾			20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾					
-	-	-	-	4	-	4	619	אגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל ⁽⁵⁾			
								ניירות ערך זמינים למכירה			
								אגרות חוב			
-	-	-	-	30	-	30	3,342	של ממשלת ישראל			
-	-	-	-	1	-	1	1,759	של ממשלות זרות			
2	-	2	19	1	-	1	21	של מוסדות פיננסיים בישראל			
8	-	8	259	-	-	-	-	מגובי משכנתאות (MBS)			
1	-	1	12	5	-	5	222	של אחרים בישראל			
4	-	4	21	10	5	5	62	מניות			
15	-	15	311	47	5	42	5,406	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה			

(1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומשו מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.

(2) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומשו מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.

(3) השקעות שההפסד שטרם מומשו בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.

(4) השקעות שההפסד שטרם מומשו בגינן מהווה מ-20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.

(5) 31.12.18 - יתרת העלות המופחתת של אגרות החוב המוחזקות לפדיון מסתכמות ב-623 מיליון ש"ח.

1. ביום 7 בספטמבר 2017, אישר בית המשפט תכנית הסדר, שהוגשה על ידי הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן - "הבורסה"), במסגרת הליך לפי סעיף 350 לחוק החברות. על פי תכנית ההסדר הוקצו לחברי הבורסה דאז מניות בבורסה, כשחלקה של קבוצת הבנק הסתכם ב-20.3%.

ביום 29 בדצמבר 2017, פנתה הבורסה לבעלי מניותיה לקבל מהם הצעות למכירת המניות המוחזקות על ידם לבורסה או לצד ג' אליו תמחה הבורסה את זכותה לפי שיקול דעתה (להלן - "הרוכש"), במחיר המשקף לכלל מניות הבורסה שווי של 500 מיליון ש"ח.

ביום 18 בינואר 2018, נענתה קבוצת הבנק לפניית הבורסה והגישה לה הצעה למכירת 15.4% מהון מניות הבורסה שהוחזקו על ידי קבוצת הבנק. ביום 27 באוגוסט 2018, הושלמה עסקה בה נמכרו החזקות הקבוצה בשיעור של 15.4% מהון המניות של הבורסה תמורת סך של כ-77 מיליון ש"ח, ששיקף כאמור, שווי של 500 מיליון ש"ח לכלל הון המניות של הבורסה.

בגין העסקה רשם הבנק בדוחות הרבעון השלישי של שנת 2018 רווח בסכום של כ-65 מיליון ש"ח, נטו לאחר השפעת המס. לאחר השלמת העסקה נותרו בידי הבנק 4.9% מהון מניות הבורסה, שהוא רשאי להחזיקן ללא מגבלת זמן בהתאם לחוק ניירות ערך (תיקון מס' 63), התשע"ז-2017 (להלן - "תיקון 63 לחוק ניירות ערך"). ביום 1 באוגוסט 2019, נרשמו מניות הבורסה למסחר בבורסה.

מניות הבורסה שנותרו בידי הבנק מוצגות במאזן לפי ההון העצמי של הבורסה בהתאם לדוחותיה הכספיים לשנת 2015, אשר הסתכם בכ-508 מיליון ש"ח, ולא לפי שווי ההוגן, לאור תיקון 63 לחוק ניירות ערך.

בעקבות רישום המניות למסחר בבורסה, כאמור לעיל, רשם הבנק ברבעון השלישי של השנה רווח בסכום של כ-16 מיליון ש"ח, נטו לאחר השפעת המס.

ככל שהבנק יחליט בעתיד לממש את מניות הבורסה שנותרו בידי, הוא יבחן מה הם התנאים לביצוע המימוש בהתאם לדין ולדרך המימוש שתיבחר.

יובהר, כי למועד פרסום הדוחות הכספיים לא התקבלה החלטה כאמור.

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

(במיליוני ש"ח)

1. חובות, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2019						המאוחד
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
39,607	3,173	36,434	340	-	36,094	יתרת חוב רשומה:
52,395	-	52,395	21,329	25,583	5,483	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
25,799	-	25,799	-	25,566	233	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
92,002	3,173	88,829	21,669	25,583	41,577	מזה: לפי עומק פיגור
						סך הכל
						מזה:
248	-	248	108	-	140	חובות בארגון מחדש
461	-	461	38	10	413	חובות פגומים אחרים
709	-	709	146	10	553	סך הכל חובות פגומים
249	-	249	26	186	37	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
693	-	693	143	32	518	חובות בעייתיים אחרים
1,651	-	1,651	315	228	1,108	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
523	-	523	38	-	485	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
407	-	407	226	121	60	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
123	-	123	-	121	2	מזה: לפי עומק פיגור
930	-	930	264	121	545	סך הכל
204	-	204	35	-	169	מזה: בגין חובות פגומים

31 בדצמבר 2018						המאוחד
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
38,883	3,616	35,267	306	-	34,961	יתרת חוב רשומה:
49,893	-	49,893	20,476	24,319	5,098	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
24,621	-	24,621	-	24,312	309	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
88,776	3,616	85,160	20,782	24,319	40,059	מזה: לפי עומק פיגור
						סך הכל
						מזה:
233	-	233	83	-	150	חובות בארגון מחדש
234	-	234	11	6	217	חובות פגומים אחרים
467	-	467	94	6	367	סך הכל חובות פגומים
243	-	243	30	185	28	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
896	-	896	237	7	652	חובות בעייתיים אחרים
1,606	-	1,606	361	198	1,047	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
450	-	450	30	-	420	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
418	-	418	230	119	69	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
121	-	121	-	119	2	מזה: לפי עומק פיגור
868	-	868	260	119	489	סך הכל
144	-	144	23	-	121	מזה: בגין חובות פגומים

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

1. חובות, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2019						הבנק
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה:
38,302	2,769	35,533	308	-	35,225	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
48,180	-	48,180	17,226	25,583	5,371	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
25,799	-	25,799	-	25,566	233	מזה: לפי עומק פיגור
86,482	2,769	83,713	17,534	25,583	40,596	סך הכל
						מזה:
216	-	216	81	-	135	חובות בארגון מחדש
451	-	451	33	10	408	חובות פגומים אחרים
667	-	667	114	10	543	סך הכל חובות פגומים
239	-	239	20	186	33	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
660	-	660	129	32	499	חובות בעייתיים אחרים
1,566	-	1,566	263	228	1,075	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
505	-	505	33	-	472	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
366	-	366	186	121	59	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
123	-	123	-	121	2	מזה: לפי עומק פיגור
871	-	871	219	121	531	סך הכל
194	-	194	30	-	164	מזה: בגין חובות פגומים

31 בדצמבר 2018						הבנק
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה:
35,295	3,527	31,768	64	-	31,704	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
35,078	-	35,078	7,655	23,948	3,475	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
24,250	-	24,250	-	23,941	309	מזה: לפי עומק פיגור
70,373	3,527	66,846	7,719	23,948	35,179	סך הכל
						מזה:
149	-	149	40	-	109	חובות בארגון מחדש
182	-	182	4	6	172	חובות פגומים אחרים
331	-	331	44	6	281	סך הכל חובות פגומים
213	-	213	17	185	11	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
647	-	647	128	5	514	חובות בעייתיים אחרים
1,191	-	1,191	189	196	806	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
369	-	369	17	-	352	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
285	-	285	131	116	38	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
118	-	118	-	116	2	מזה: לפי עומק פיגור
654	-	654	148	116	390	סך הכל
102	-	102	13	-	89	מזה: בגין חובות פגומים

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				המאוחד
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
847	-	847	231	115	501	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
131	-	131	64	1	66	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2016
(333)	-	(333)	(120)	(2)	(211)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
193	-	193	77	1	115	- מחיקות חשבונאיות
(140)	-	(140)	(43)	(1)	(96)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
838	-	838	252	115	471	מחיקות חשבונאיות, נטו
163	-	163	65	4	94	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2017
(318)	-	(318)	(127)	(3)	(188)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
185	-	185	70	3	112	- מחיקות חשבונאיות
(133)	-	(133)	(57)	-	(76)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
868	-	868	260	119	489	מחיקות חשבונאיות, נטו
145	-	145	69	3	73	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2018
(325)	-	(325)	(138)	(2)	(185)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
242	-	242	73	1	168	- מחיקות חשבונאיות
(83)	-	(83)	(65)	(1)	(17)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
930	-	930	264	121	545	מחיקות חשבונאיות, נטו
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2019

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				המאוחד
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
71	-	71	14	-	57	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(10)	-	(10)	(1)	-	(9)	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2016
61	-	61	13	-	48	קיטון בהפרשה
3	-	3	(2)	-	5	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2017
64	-	64	11	-	53	גידול (קיטון) בהפרשה
(7)	-	(7)	-	-	(7)	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2018
57	-	57	11	-	46	קיטון בהפרשה
						יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2019

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			הבנק	
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר		מסחרי
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות						
653	-	653	133	113	407	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2016
55	-	55	38	-	17	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(222)	-	(222)	(69)	(2)	(151)	- מחיקות חשבונאיות
121	-	121	37	1	83	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(101)	-	(101)	(32)	(1)	(68)	מחיקות חשבונאיות, נטו
607	-	607	139	112	356	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2017
114	-	114	50	4	60	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(188)	-	(188)	(79)	(2)	(107)	- מחיקות חשבונאיות
121	-	121	38	2	81	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(67)	-	(67)	(41)	-	(26)	מחיקות חשבונאיות, נטו
654	-	654	148	116	390	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2018
160	-	160	70	3	87	מיזוג חברת בת
134	-	134	60	3	71	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(310)	-	(310)	(125)	(2)	(183)	- מחיקות חשבונאיות
233	-	233	66	1	166	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(77)	-	(77)	(59)	(1)	(17)	מחיקות חשבונאיות, נטו
871	-	871	219	121	531	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2019

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			הבנק	
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר		מסחרי
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
62	-	62	9	-	53	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2016
(8)	-	(8)	(1)	-	(7)	קיצון בהפרשה
54	-	54	8	-	46	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2017
3	-	3	(1)	-	4	גידול (קיצון) בהפרשה
57	-	57	7	-	50	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2018
5	-	5	1	-	4	מיזוג חברת בת
(7)	-	(7)	-	-	(7)	גידול (קיצון) בהפרשה
55	-	55	8	-	47	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2019

באור 14 - אשראי לממשלה
(במיליוני ש"ח)

הבנק		המאוחד		הרכב:
31 בדצמבר	2019	31 בדצמבר	2018	
2018	2019	2018	2019	אשראי לממשלה אחר
7	415	700	1,039	

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות

(במיליוני ש"ח)

א. הרכב:

המאוחד			הבנק			ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2019	
ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2019						
כלולה	כלולה	כלולה	כלולה	כלולה	כלולה	כלולה	כלולה	כלולה	כלולה	
605	606	605	605	668	1,273	606	605	606	605	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני השקעות אחרות:
-	-	-	-	5	5	-	-	-	-	שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים
605	606	605	605	673	1,278	606	605	606	605	סך הכל השקעות בחברות מוחזקות
351	356	351	351	922	1,273	356	351	356	351	רווחים שנצברו ממועד הרכישה, נטו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סעיפים שנצברו בהון ממועד הרכישה: התאמות בגין הצגת אגרות חוב (2018 - ניירות ערך) זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(9)	(7)	(9)	(9)	(4)	(13)	(7)	(9)	(7)	(9)	התאמות בגין הטבות לעובדים

ב. חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות:

המאוחד			הבנק			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017						
57	41	57	57	41	60	57	41	60	57	חלקו של הבנק ברווח של חברות מוחזקות
(6)	-	(6)	(6)	-	-	(6)	-	-	(6)	מסים שוטפים
-	(4)	-	-	(4)	(6)	-	(4)	(17)	-	מסים נדחים
51	37	51	51	37	54	51	37	54	51	חלקו של הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות בספרי הבנק:

שם החברה	תחום פעילות עיקרי	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בזכויות ההצבעה		השקעה במניות לפי שווי מאזני ⁽³⁾	
		31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר	
		2018	2019	2018	2019	2018	2019
		%		%		במיליוני ש"ח	
חברות מאוחדות רשומות בישראל-							
בנק מסחרי	בנק מסחרי	100.0	-	-	-	1,361	-
בנק מסד בע"מ	בנק מסחרי	51.0	51.0	51.0	51.0	333	370
בנק מסד בע"מ	בנק מסד בע"מ	100.0	100.0	100.0	100.0	41	40
רשומה בחוץ לארץ							
בנק מסחרי	בנק מסחרי	100.0	100.0	100.0	100.0	188	178
חברה כלולה							
בנק מסחרי	בנק מסחרי	28.2	28.2	21.0	21.0	606	605

- (1) ברשימה הנ"ל לא נכללו חברות מאוחדות בבעלות ובשליטה מלאה, שהן חברות נכסים או מספקות שירותים לבנק, אשר נכסיהן ותוצאות פעילותן נכללים בדוחות הכספיים של הבנק.
- (2) מניותיהן של כל החברות ברשימה הנ"ל אינן רשומות למסחר בבורסה.
- (3) לרבות יתרות עודפי עלות המיוחסים לקשרי לקוחות.
- (4) כולל הפחתת עודף עלות המיוחס לקשרי לקוחות: בנק מסד בע"מ - 2 מיליון ש"ח בשנת 2018.
- (5) ראה האמור בסעיף ה' להלן באשר למיזוג אוצר החייל עם ולתוך הבנק.
- (6) ראה האמור בסעיף ו' להלן באשר להסכם מכירת פעילות פיבי שוויץ.

ד. מידע תמציתי בנושא חברה כלולה, ללא התאמה לשיעורי הבעלות המוחזקים בידי הקבוצה

1. להלן מידע תמציתי על המצב הכספי

שיעור בעלות	סך נכסים	סך התחייבויות	הון שמיחס לבעלים של החברה
%	במיליוני ש"ח		
28.2	19,159	17,339	1,820
28.2	16,015	14,177	1,838

2. להלן מידע תמציתי על תוצאות הפעילות

שיעור בעלות	רווח נקי לשנה
%	במיליוני ש"ח
28.2	201
28.2	157
28.2	211

סעיפים אחרים שנצברו בהון		דיבידנד שנרשם		תרומה לרווח הנקי		השקעות הוניות אחרות	
						31 בדצמבר	
2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
(5)	-	-	-	75	-	-	-
(4)	(2)	-	-	33 ⁽⁴⁾	39	5	5
-	-	-	(22)	22	21	-	-
-	-	(36)	-	25	(10)	-	-
-	(2)	-	(56)	41	57	-	-

ה. מיזוג בנק אוצר החייל

ביום 1 בינואר 2019, הושלם מיזוג בין הבנק לבין אוצר החייל, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, לפיו אוצר החייל התמזג עם ולתוך הבנק (על פי הוראות הפרק הראשון לחלק השמיני בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ובהתאם להוראות הפרק השני לחלק ה'2 לפקודת מס הכנסה, התשכ"א-1961) באופן בו הנכסים וההתחייבויות של אוצר החייל, כפי שהיו במועד המיזוג, הועברו לבנק ללא תמורה, ואוצר החייל חוסל, ללא פירוק, ורשם החברות מחק אותו מרישומיו. לפרטים על תהליך המיזוג ראה באור 15 לדוחות הכספיים לשנת 2018.

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

להלן תמצית דוחות פרופורמה המשקפים את תוצאות הפעילות לשנתיים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2018 ואת המצב הכספי ליום 31 בדצמבר 2018 של הבנק ואוצר החייל (במיליוני ש"ח):
תמצית דוחות רווח והפסד פרופורמה:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
נתוני פרופורמה	הכללת נתוני אוצר החייל	כפי שדווח בדוחות אלו	נתוני פרופורמה	הכללת נתוני אוצר החייל	כפי שדווח בדוחות אלו	
2,507	447	2,060	2,781	469	2,312	הכנסות רבית
404	7	397	518	7	511	הוצאות רבית
2,103	440	1,663	2,263	462	1,801	הכנסות רבית, נטו
114	67	47	159	42	117	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,989	373	1,616	2,104	420	1,684	הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הכנסות שאינן מרבית
102	8	94	217	14	203	הכנסות מימון שאינן מרבית
1,162	189	973	1,183	188	995	עמלות
89	(87)	176	99	(52)	151	הכנסות אחרות
1,353	110	1,243	1,499	150	1,349	סך כל ההכנסות שאינן מרבית
						הוצאות תפעוליות ואחרות
1,461	282	1,179	1,585	282	1,303	משכורות והוצאות נלוות
349	71	278	350	68	282	אחזקה ופחת ובנינים וציוד
83	-	83	86	-	86	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
509	23	486	620	112	508	הוצאות אחרות
2,402	376	2,026	2,641	462	2,179	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
940	107	833	962	108	854	רווח לפני מסים
320	36	284	352	33	319	הפרשה למסים על הרווח
620	71	549	610	75	535	רווח לאחר מסים
58	(71)	129	123	(75)	198	חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס
678	-	678	733	-	733	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

תמצית מאזן פרופורמה:

ליום 31 בדצמבר 2018			
נתוני פרופורמה	הכללת נתוני אוצר החייל	כפי שדווח בדוחות אלו	
			נכסים
30,725	(180)	30,905	מזומנים ופקדונות בבנקים
11,953	1,333	10,620	ניירות ערך
863	-	863	ניירות ערך שנשאלו
80,466	13,620	66,846	אשראי לציבור
(814)	(160)	(654)	הפרשה להפסדי אשראי
79,652	13,460	66,192	אשראי לציבור, נטו
77	70	7	אשראי לממשלה
1,247	(1,631)	2,878	השקעה בחברות מוחזקות
987	27	960	בנינים וציוד
226	-	226	נכסים בלתי מוחשיים
1,425	9	1,416	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,049	120	929	נכסים אחרים
128,204	13,208	114,996	סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
106,505	19,467	87,038	פקדונות הציבור
2,675	(8,177)	10,852	פקדונות מבנקים
982	205	777	פקדונות הממשלה
3,624	169	3,455	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,318	20	1,298	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,007	1,524	3,483	התחייבויות אחרות
120,111	13,208	106,903	סך כל ההתחייבויות
8,093	-	8,093	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
128,204	13,208	114,996	סך כל ההתחייבויות וההון

1. ביום 19 בדצמבר 2016, חתמה פיבי שוויץ בע"מ, חברת בת של הבנק (להלן - "השלוחה") על הסכם למכירת פעילותה לצד שלישי (להלן - "ההסכם"). ביום 2 ביוני 2017, הועברה לרוכש, על פי ההסכם, פעילות השלוחה (שכללה את מרבית נכסי לקוחות השלוחה). ביום 4 במרס 2018 הושלמה חתימת הצדדים על תיקון להסכם, לפיו תעמוד התמורה בגין מכירת פעילות השלוחה על סך כולל וסופי של כ-4.6 מיליון פרנק שוויצרי. השלוחה סיימה את כל פעילותה הבנקאית וביום 28 בפברואר 2018 השיבה את רישיון הבנק שלה לרשויות הפיקוח בשוויץ והבנק פועל כעת לפירוקה. עם השבת רישיון הבנק של השלוחה, הבנק ערב להתחייבויותיה במסגרת ההסכם ובא במקומה בקשר עם התחייבויותיה על פי ההסכם ועדכנו האמור לעיל. בחודש ינואר 2020, חולק הון השלוחה לבנק.

באור 16 - בנינים וציוד

(במיליוני ש"ח)

א. הרכב:

הבנק			המאוחד			
סך הכל	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בנינים ומקרקעין ⁽¹⁾	סך הכל	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בנינים ומקרקעין ⁽¹⁾	
1,867	547	1,320	2,346	736	1,610	עלות נכסים
42	27	15	47	28	19	ליום 31 בדצמבר 2017
(50)	(10)	(40)	(365)	(170)	(195)	תוספות
1,859	564	1,295	2,028	594	1,434	גריעות
49	37	12	49	37	12	ליום 31 בדצמבר 2018
(75)	(60)	(15)	(75)	(60)	(15)	תוספות
86	15	71	-	-	-	גריעות
1,919	556	1,363	2,002	571	1,431	מיזוג חברה בת
						ליום 31 בדצמבר 2019
פחת שנצבר⁽²⁾						
876	451	425	1,251	632	619	ליום 31 בדצמבר 2017
63	28	35	75	30	45	פחת
(40)	(10)	(30)	(321)	(170)	(151)	גריעות
899	469	430	1,005	492	513	ליום 31 בדצמבר 2018
65	29	36	69	30	39	פחת
(68)	(60)	(8)	(68)	(60)	(8)	גריעות
59	11	48	-	-	-	מיזוג חברה בת
955	449	506	1,006	462	544	ליום 31 בדצמבר 2019
991	96	895	1,095	104	991	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2017
960	95	865	1,023	102	921	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2018
964	107	857	996	109	887	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2019
	15.6%	3.5%		15.5%	3.6%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% בשנת 2019
	16.2%	3.5%		15.6%	4.1%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% בשנת 2018

(1) לרבות התקנות ושיפורים במושכר.

(2) פחת שנצבר כולל הפסדים שנצברו מירידת ערך.

- ב. הבנק וחברות מאוחדות שלו הינם בעלי זכויות בדרך של שכירות או חכירה בבנינים בסך של 390 מיליון ש"ח (31.12.18 - 410 מיליון ש"ח), מתוכם סך של 314 מיליון ש"ח בדרך של שכירות או חכירה לתקופה שאינה עולה על 49 שנה מתאריך המאזן (31.12.18 - 325 מיליון ש"ח). הבנק וחברות מאוחדות שלו הינם בעלי זכויות של נכסים בדרך של חכירה מהוונת בסך של 336 מיליון ש"ח (31.12.18 - 344 מיליון ש"ח).
- ג. זכויות במקרקעין בסך של 323 מיליון ש"ח (31.12.18 - 334 מיליון ש"ח) טרם נרשמו על שם הבנק או חברות מוחזקות שלו בלשכות רישום המקרקעין.
- ד. היתרה המאזנית של בנינים וציוד שאינם בשימוש הבנק או הקבוצה ואשר מסווגים כנדל"ן להשקעה הסתכמה בסך של 10 מיליון ש"ח (31.12.18 - 2 מיליון ש"ח).
- ה. בקבוצה קיימים נכסים שהופחתו במלואם ועדיין מופעלים. עלותם המקורית של נכסים כאמור ליום 31 בדצמבר 2019 הינה בסך של 576 מיליון ש"ח (31.12.18 - 540 מיליון ש"ח).

באור 17 - נכסים בלתי מוחשיים

(במיליוני ש"ח)

הבנק	המאוחד			
	תוכנות	סך הכל	תוכנות	
974	1,508	975	533	עלות
90	95	90	5	ליום 31 בדצמבר 2017
-	-	-	-	תוספות
1,064	1,603	1,065	538	גריעות
101	101	101	-	ליום 31 בדצמבר 2018
-	-	-	-	תוספות
1,165	1,704	1,166	538	גריעות
				ליום 31 בדצמבר 2019
				הפחתות
752	1,273	753	520	ליום 31 בדצמבר 2017
86	91	86	5	הפחתה לשנה
-	-	-	-	גריעות
838	1,364	839	525	ליום 31 בדצמבר 2018
89	92	89	3	הפחתה לשנה
-	-	-	-	גריעות
927	1,456	928	528	ליום 31 בדצמבר 2019
				הערך בספרים
222	235	222	13	ליום 31 בדצמבר 2017
226	239	226	13	ליום 31 בדצמבר 2018
238	248	238	10	ליום 31 בדצמבר 2019

באור 18 - נכסים אחרים

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	2018	2019	
318	477	463	513	מסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 8)
2	3	31	3	מקדמות למס הכנסה, בניכוי הפרשות ומוסדות אחרים
426	42	426	42	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
183	145	180	140	חייבים אחרים ויתרות חובה
929	667	1,100	698	סך הכל נכסים אחרים

באור 19 - פקדונות הציבור

(במיליוני ש"ח)

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד בישראל

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2018	2019	2018	2019	
34,044	44,272	48,901	47,692	לפי דרישה
16,024	17,765	16,217	17,765	- אינם נושאים רבית
50,068	62,037	65,118	65,457	- נושאים רבית
36,970	52,799	46,579	54,595	סך הכל לפי דרישה
87,038	114,836	111,697	120,052	לזמן קצוב
				סך הכל פקדונות בישראל*
35,820	53,333	58,329	59,306	* מזה:
21,080	25,010	21,187	25,080	פקדונות של אנשים פרטיים
30,138	36,493	32,181	35,666	פקדונות של גופים מוסדיים
				פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		תקרת הפקדון
2018	2019	
44,859	46,064	עד 1
27,755	27,842	מעל 1 עד 10
14,498	14,703	מעל 10 עד 100
6,221	6,146	מעל 100 עד 500
18,364	25,297	מעל 500
111,697	120,052	סך הכל

באור 20 - פקדונות מבנקים

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2018	2019	2018	2019	
4,673	1,180	1,067	1,069	בישראל
6,105	1,414	10	23	בנקים מסחריים:
74	46	73	45	פקדונות לפי דרישה
10,852	2,640	1,150	1,137	פקדונות לזמן קצוב
				קיבולים
				סך הכל פקדונות מבנקים

באור 21 - אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		שיעור תשואה פנימי ⁽¹⁾	משך חיים ממוצע ⁽¹⁾	
31 בדצמבר		31 בדצמבר		%	שנים	
2018	2019	2018	2019			
-	11	712	476	2.32	0.56	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
3,455	2,044	4,277	3,198	1.66	4.56	- במטבעי ישראלי - לא צמוד
3,455	2,055	4,989	3,674			- במטבעי ישראלי - צמוד למדד
296	133	3,624	2,055			סך הכל אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ⁽²⁾
						מזה: כתבי התחייבות נדחים

(1) שיעור תשואה פנימי, הינו, שיעור רבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

משך חיים ממוצע, הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהווה לפי שיעור תשואה פנימי.

נתוני שיעור התשואה הפנימי ומשך החיים הממוצע הם ליום 31 בדצמבר 2019 ומתייחסים למאוחד.

(2) מזה: רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, אגרות חוב בסך של 1,619 מיליון ש"ח וכתבי התחייבות נדחים בסך של 1,922 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2018 - אגרות חוב בסך של 1,364 מיליון ש"ח וכתבי התחייבות נדחים בסך של 3,159 מיליון ש"ח).

באור 22 - התחייבויות אחרות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2018	2019	2018	2019	
40	41	40	41	עתודה למסים נדחים, נטו (ראה באור 8)
146	196	153	204	עודף הפרשות שוטפות למס על מקדמות ששולמו
347	503	454	512	עודף ההתחייבות בגין פניסה ופיצויי פרישה על נכסי התכנית (ראה באור 23)
64	66	72	70	הכנסות מראש
1,707	3,520	3,520	4,073	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
426	42	426	42	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
358	483	502	539	זכאים בגין משכורות והוצאות נלוות (ראה גם באור 23)
160	5	160	5	מכירת ניירות ערך בחסר
235	218	268	237	זכאים אחרים ויתרות זכות
3,483	5,074	5,595	5,723	סך הכל התחייבויות אחרות

א. הטבות מהותיות

1. פנסיה ופיצויי פרישה

חלק מהתחייבויות הקבוצה לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה מכוסה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות גמל ופנסיה או על ידי רכישת פוליסות ביטוח. ההתחייבות לפיצויי פרישה ופנסיה הכלולה במאזן מייצגת את יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח כאמור לעיל. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית השכר, פיצויים מוגדלים, שיעורי תמותה ופרישה. הפרשות נוספות לפיצויים בגין צעדי התייעלות נוספים של שינויי מבנה נרשמו כהוצאה והן כלולות על בסיס לא אקטוארי.

2. מענקים בגין ותק

חלק מעובדי הקבוצה זכאים למענק ותק מיוחד, עם השלימים תקופת עבודה מוגדרת. התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית השכר, שיעורי תמותה ופרישה.

3. הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו

חלק מעובדי הבנק זכאים להטבה בגין אי ניצול ימי מחלה שנצברו. הטבה זו תומר לימי חופשה לניצול בפועל, לקראת הפרישה לגמלאות, בהתאם לנוסחת המרה שנקבעה. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית השכר, שיעורי תמותה ופרישה.

4. הטבות אחרות לאחר העסקה

עובדים בכירים מסויימים זכאים בעת פרישתם לתשלום מענק אי תחרות.

5. הטבות אחרות לאחר פרישה

עובדי הקבוצה זכאים להטבות מסוימות לאחר פרישתם. הטבות אלו כוללות: שי לחג, עיתון, נופש וכו'. עובדי חברה מאוחדת זכאים למענק בהגיעם לגיל פרישה בגין ימי מחלה שלא נוצלו. התחייבויות אלו, נמדדות על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעורי תמותה ופרישה.

6. חופשה

עובדי הקבוצה זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות.

ב. ראה באור 33.ו. באשר להסכמי העסקה של מנכ"ל הבנק וי"ר הדירקטוריון.

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ג. הרכב ההטבות

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2018	2019	2018	2019
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
826	826	1,109	927
(479)	(323)	(655)	(415)
347	503	454	512
347	503	454	512
-	17	18	18
31	35	31	35
9	11	9	11
90	184	152	207
55	60	68	65
173	176	224	203
705	986	956	1,051

פנסיה ופיצויי פרישה
 סכום ההתחייבות
 השווי ההוגן של נכסי התכנית
 עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
 עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
מענקים בגין ותק - סכום ההתחייבות
הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו
הטבות אחרות לאחר העסקה
הטבות אחרות לאחר פרישה
חופשה
אחר
סך הכל
 עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"

ד. תכניות להטבה מוגדרת - מאוחד

(1) מחויבויות ומצב המימון

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים ופנסיה	
לשנה שנתיימה		לשנה שנתיימה	
ביום 31 בדצמבר		ביום 31 בדצמבר	
2018	2019	2018	2019
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
153	152	1,166	1,109
4	4	24	20
6	6	34	24
(8)	50	(11)	125
-	-	-	17
(3)	(5)	(182)	(370)
-	-	78	2
152	207	1,109	927
152	205	1,051	855
-	-	732	655
-	-	(8)	54
-	-	-	17
-	-	10	9
-	-	(79)	(320)
-	-	655	415
152	207	454	512

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה
 מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
 עלות שירות
 עלות רבית
 הפסד (רווח) אקטוארי
 עדכון מחויבות**
 הטבות ששולמו
 אחר, לרבות הפסד מצמצום ושינויים מבניים
 מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה
 מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית
 שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
 תשואה בפועל על נכסי התכנית
 עדכון נכסי תכנית**
 הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
 הטבות ששולמו
 שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
 מצב המימון - התחייבויות נטו שהוכרה בסוף תקופה*

* נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

** נובע מתוספת אקטוארית בגין נכסים מעבר ל-100% על עתודות הפיצויים.

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים ופנסיה			
31 בדצמבר		31 בדצמבר			
2018	2019	2018	2019		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
152	207	454	512	ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד	
152	207	454	512	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות	
				התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה	
				ד. סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס	
28	75	181	204	הפסד אקטוארי נטו	
-	-	-	-	התחייבות נטו בגין המעבר*	
28	75	181	204	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר	
				ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית	
152	207	1,109	927	מחויבות בגין הטבה חזויה	
152	205	1,051	855	מחויבות בגין הטבה מצטברת	
-	-	655	415	שווי הוגן של נכסי התכנית	

* הפסד אקטוארי הנובע מהפער שבין שיעורי ההיוון ליום 1 בינואר 2013 בניכוי רווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעור ההיוון שקיזזו את ההפסד כאמור.

(2) הוצאה לתקופה

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
5	4	4	26	24	20	א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד
6	6	6	42	34	24	עלות שירות
-	-	-	(21)	(21)	(14)	עלות רבית
2	2	3	11	10	14	תשואה חזויה על נכסי תכנית
-	-	-	16	113	50	הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
-	-	-	(4)	(3)	(3)	הפסד אקטוארי נטו
13	12	13	70	157	91	אחר, לרבות הפסד מצמצום או סילוק ושינויים מבניים
						היוון עלות תוכנה
						סך עלות ההטבה, נטו
6	(8)	50	20	18	85	ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו כהפסד (רווח) כולל אחר לפני השפעת מס
(2)	(2)	(3)	(11)	(10)	(14)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
-	-	-	(15)	(35)	(48)	הפחתה של הפסד אקטוארי
4	(10)	47	(6)	(27)	23	סילוק
13	12	13	70	157	91	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
						סך עלות ההטבה נטו
17	2	60	64	130	114	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברוח כולל אחר

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

הטבות אחרות לאחר פרישה	תכניות פיצויים ופנסיה	
	במיליוני ש"ח	
		ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2020 לפני השפעת המס
4	23	הפסד אקטוארי נטו
4	23	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(3) הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

הטבות אחרות לאחר פרישה		תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2018	2019	2018	2019	
באחוזים		באחוזים		
2.4	1.0	1.9	0.4	1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה
1.8	1.4	1.6	1.4	שיעור היוון
2.2	2.0	2.2	2.0	שיעור עליית המדד החזוי
-	0.2	1.4	1.6	שיעור עזיבה
				שיעור גידול בתגמול

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
באחוזים			באחוזים			
2.0-2.2	1.7-2.1	1.3-2.4	1.4-1.7	1.1-1.5	0.6-1.9	2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה
-	-	-	3.3-3.4	3.1-3.4	3.1-3.4	שיעור היוון
-	-	0.2	1.5	1.4	1.6	תשואה חזויה נומינלית לטווח ארוך על נכסי התכנית
						שיעור גידול בתגמול

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת המס

הטבות אחרות לאחר פרישה				תכניות פיצויים ופנסיה				
קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
30	46	(24)	(34)	64	88	(53)	(71)	שיעור היוון
-	2	(1)	(2)	(97)	(111)	72	80	שיעור עזיבה
(1)	(2)	1	2	(55)	(69)	66	85	שיעור גידול בתגמול

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

(4) נכסי תכנית

		תכניות פיצויים ופנסיה						
		31 בדצמבר 2018			31 בדצמבר 2019			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
73	-	8	65	33	-	9	24	מזומנים ופקדונות בבנקים
206	-	-	206	121	-	-	121	מניות
								אגרות חוב:
149	-	7	142	109	-	11	98	ממשלתיות
187	-	17	170	114	-	16	98	קונצרניות
336	-	24	312	223	-	27	196	סך הכל
40	7	28	5	38	12	24	2	אחר
655	7	60	588	415	12	60	343	סך הכל

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2020

		תכניות פיצויים ופנסיה			
		% מנכסי התכנית		יעד	
		31 בדצמבר		הקצאה	
2018	2019	2018	2019	2020	
באחוזים					
11.1	8.0			7.1	מזומנים ופקדונות בבנקים
31.5	29.1			20.6	מניות
					אגרות חוב:
22.8	26.3			37.1	ממשלתיות
28.5	27.4			25.2	קונצרניות
51.3	53.7			62.3	סך הכל
6.1	9.2			10.0	אחר
100.0	100.0			100.0	סך הכל

ג. תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

		תכניות פיצויים ופנסיה			
		הפקדות בפועל		תחזית	
		לשנה שנסתיימה		*2020	
		ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2018	2019	2020	
במיליוני ש"ח					
10	9			9	הפקדות

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתכניות פיצויים להטבה מוגדרת במהלך שנת 2020.

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

(2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד**

הטבות אחרות לאחר פרישה	תכניות פיצויים ופנסיה	שנה
	במיליוני ש"ח	
8	74	2020
7	44	2021
7	51	2022
7	44	2023
7	53	2024
39	243	2025-2029
186	473	2030 ואילך
261	982	סך הכל

** בערכים לא מהוונים. לא כולל עלות שירות עתידית.

א. הון המניות - הרכב:

ההון המונפק והנפרע	ההון הרשום	
31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2019	
2018-ו	2018-ו	
5	18	מניות רגילות בנות 0.05 ש"ח

כל המניות הרגילות הינן רשומות על שם.

המניות הרגילות בנות 0.05 ש"ח רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. כל מניה מקנה זכות לקול אחד באסיפה הכללית של הבנק. כל מניה מקנה זכות השתתפות בחלוקת רווחים וזכות השתתפות ביתרת נכסי הבנק במקרה של פירוק באופן יחסי לערכה הנקוב.

ב. מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 30 באוגוסט 2010, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת רווחים, וביום 9 ביוני 2015 החליט לעדכנה. בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד האמורה, הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של הבנק הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים הרגולטוריים ומהיעדים שנקבעו ושיקבעו על ידי דירקטוריון הבנק מעת לעת. רווחים מעודפי עבר יחולקו לפי החלטות אד הוק. חלוקות כאמור תבוצענה בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל. מובהר בזאת, כי כל חלוקה של דיבידנד (לרבות לפי החלטות האמורות) תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים על פי דין.

בנוסף, ביום 14 באוגוסט 2017, החליט דירקטוריון הבנק על עדכון מדיניות הדיבידנד כך שהרווח הנקי השנתי של הבנק הראוי לחלוקה יתייחס לרווח הנקי השנתי של השנה השוטפת. בשאר תנאי המדיניות לא חל שינוי. יובהר כי יישום המדיניות המעודכנת בשנת 2017 התחשב בחלוקות דיבידנד החל (וכולל) מהדיבידנד ששולם ביום 14 ביוני 2017.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות הנוספות הבאות:

- הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 על פיה תאגיד בנקאי לא יחלק דיבידנד בכל אחד מן המקרים הבאים (אלא אם קיבל אישור לכך מן המפקח על הבנקים): (1) כשיתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, לפי הדוחות הכספיים אינה חיובית או שהחלוקה תגרום לכך שלא תהיה חיובית; (2) כשאחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (3) כשהתוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל; (4) אם בדוח הכספי של הבנק הנכסים הלא כספיים עולים על ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק, או שהחלוקה תגרום לכך. בכל מקרה מותנית החלוקה בעריכת תחזית בכתב לגבי השנה הסמוכה לאחר ביצוע החלוקה, ובתנאי שלפיה, יחס ההון של התאגיד הבנקאי לנכסי הסיכון שלו לא יפחת מן הנדרש לגביו.
- הוראות ניהול בנקאי תקין הקובעות הוראות הכוללות את אופן חישוב דרישות ההון ויעדי ההון המזעריים. בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201 נקבע יחס הון עצמי רובד 1 מזערי לנכסי סיכון משוקללים בשיעור של 9% יחס הון כולל של 12.5% מ-1 בינואר 2015. לתאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקים, נקבעו יחסים ומועדים אחרים שאינם חלים על הבנק.
- "מגבלות למתן הלוואות לדירור" - כתוצאה מיישום התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 329 יש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדירור. הגדלת יעד ההון נעשתה בשיעורים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.
- בהתאם למכתב הפיקוח על הבנקים לבנק, על חלוקת דיבידנד בשיעור העולה על 33% מהרווח השנתי, יש להודיע למפקח מראש. יצוין כי בשנת 2017 התקבל בבנק מכתב עדכני של הפיקוח על הבנקים, לפיו על חלוקת דיבידנד בשיעור של עד 50% מהרווח הנקי השנתי של השנה השוטפת, אין צורך בהודעה מראש למפקח.

באור 24א - הון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

- היתר נגיד בנק ישראל לבעלי השליטה בבנק, משנת 2003, שבו נקבע כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד ליום 31 במרס 2003 (שהסתכמו ב-2,391 מיליון ש"ח) וכי אם נצברו הפסדים לאחר מועד זה, לא יחולק דיבידנד אלא לאחר כיסוי הפסדים אלה.
- תנאי שטרי הון נדחים שהנפיק הבנק למשקיעים מוסדיים ביום 25 במאי 2009 בגין פקדון שהפקידו בבנק בסך 235 מיליון ש"ח. בהתאם לאישור בנק ישראל שטר ההון האמור נחשב הון משני עליון של הבנק. בשטרי הון אלה נקבע מנגנון לספיגת הפסדים על בסיס שוטף, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים. על פי מנגנון זה לא תשולם רבית אם במועד הרלוונטי לתשלומה התקיימו נסיבות משעות, כהגדרתן בשטרי ההון. לעניין זה נקבע כי הבנק לא ישלם דיבידנד כל עוד לא שולמו במלואם תשלומי רבית שסילוקם הושעה כאמור, אם הושעה.

להלן פרטים בדבר הדיבידנד שחולק על ידי הבנק משנת 2017:

יום ההכרזה	יום התשלום	סך הכל דיבידנד ששולם במיליוני ש"ח	דיבידנד למניה בש"ח
15 במרס 2017	2 באפריל 2017	70	0.70
23 במאי 2017	14 ביוני 2017	70	0.70
14 באוגוסט 2017	31 באוגוסט 2017	70	0.70
14 בנובמבר 2017	3 בדצמבר 2017	100	1.00
5 במרס 2018	21 במרס 2018	95	0.95
28 במאי 2018	5 ביוני 2018	60	0.60
14 באוגוסט 2018	2 בספטמבר 2018	100	1.00
20 בנובמבר 2018	9 בדצמבר 2018	100	1.00
12 במרס 2019	20 במרס 2019	105	1.05
28 במאי 2019	17 ביוני 2019	85	0.85
13 באוגוסט 2019	29 באוגוסט 2019	110	1.10
26 בנובמבר 2019	12 בדצמבר 2019	110	1.10

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			דיבידנד שהוכרז ושולם על ידי הבנק
2017	2018	2019	
310	355	410	

לאחר תאריך המאזן, ביום 15 במרס 2020, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי מניות הבנק בסך כולל של 125 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד יחול ביום 24 במרס 2020 ויום התשלום יהיה ביום 31 במרס 2020. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס, לרבות מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

באור 24 - הלימות הון, מינוף ונזילות

א. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2018 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 40% ובשנת 2019 תקרה זו עומדת על 30%.

(1) יעדי הלימות הון

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק, בהיותו תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9%, וביחס הון כולל מזערי של 12.5% וזאת, החל מיום 1 בינואר 2017. בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינם 9.31%-12.81%, בהתאמה.

ליתרת ההלוואות לדיור ראה באור 3.ב.29.

לקבוצה יעדי הון שאושרו על ידי הדירקטוריון ומשקפים את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתיאבון הסיכון.

יעדי ההון הפנימיים שנקבעו על ידי הדירקטוריון, בגובה אלה הרגולטוריים, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.31% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.81%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

באור 24 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(במיליוני ש"ח)

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, ההון הרגולטורי ויחסי ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, בדבר "מדידה והלימות הון", ובהתאם להוראה 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר":

31 בדצמבר		
2018	2019	
		בנתוני המאוחד
		א. הון לצורך חישוב יחס ההון
8,321	8,785	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2,713	2,345	הון רובד 2, לאחר ניכויים
11,034	11,130	סך הכל הון כולל
		ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
		סיכון אשראי
		סיכונים שוק
		סיכון תפעולי
		סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
		ג. יחס ההון לרכיבי סיכון
		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		חברה בת משמעותית
		בנק מסד בע"מ
		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		באחוזים
		באחוזים
10.51%	10.81%	
13.94%	13.70%	
(1)9.31%	(1) 9.31%	
(1)12.81%	(1) 12.81%	
		באחוזים
		באחוזים
13.04%	13.50%	
14.12%	14.52%	
9.00%	9.00%	
12.50%	12.50%	

באור 24ב - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)
(במיליוני ש"ח)

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

31 בדצמבר		
2018	2019	
		א. הון עצמי רובד 1
8,093	8,568	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
		הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1
211	233	זכויות שאינן מקנות שליטה
8,304	8,801	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
		התאמות פיקוחיות וניכויים:
(104)	(100)	נכסים בלתי מוחשיים
(5)	(5)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(109)	(105)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
126	89	סך התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
8,321	8,785	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
		ב. הון רובד 2
1,931	1,564	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
782	781	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
2,713	2,345	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
		ניכויים:
-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
2,713	2,345	סך הכל הון רובד 2

31 בדצמבר		
2018	2019	
		(4) השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1
		יחס ההון לרכיבי סיכון
10.34%	10.68%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין מהלכי ההתייעלות
0.17%	0.13%	השפעת התאמות בגין מהלכי ההתייעלות
10.51%	10.81%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

- (1) יחסי הון עצמי רובד 1 המזערי יוחסו ההון הכולל המזערי הנדרשים הינם 9.0%-12.5%, בהתאמה. ליחסים אלה, התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.
- (2) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 121 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין מהלכי ההתייעלות (31.12.18 - 102 מיליון ש"ח).

* הנתונים בבאור זה מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי". בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחתות בהדרגה על פני תקופה של 5 שנים. לפרטים נוספים על ההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות ראה 4 לעיל.

באור 224 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(5) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק ושל חברה בת משמעותית

(א5) רכיבי הון הנתונים לתנדטיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הרבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות השינויים ברבית ובמרווחים על ההתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי החליפין על יתרות הנכסים.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2019:

השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	השפעת השינוי ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1	בנק (בנתוני המאוחד)	מסד
0.13	0.12		
2.13	1.87		

(6) מהלכי התייעלות

ביום 12 בינואר 2016, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, על דירקטוריון הבנק להתוות תכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חשוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר מאריך את תוקף הנחיות אלו עד ליום 31 בדצמבר 2021.

(1) ביום 17 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק את עדכון התכנית האסטרטגית של הקבוצה בהיבט מהלכי התייעלות. מהלכי התייעלות כוללים, בין היתר, המשך הרחבת פעילות באמצעים דיגיטליים; צמצום במספר הסניפים ושיפורים בתהליכי עבודה בסניפים ובמטה. מהלכי התייעלות כוללים צמצומים בשטחי הנדל"ן וירידה הדרגתית במצבת כח האדם של קבוצת הבנק של כ-130 עובדים בממוצע לשנה. סך הכל ירידה של כ-650 עובדים בקבוצת הבנק, עד לסוף שנת 2020.

הבנק קיבל אישור עקרוני של הפיקוח על הבנקים לפריסת עלות המהלכים לעניין חישוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. עלות ההטבות לעובדים במסגרת מהלכי התייעלות בשנים 2016 ועד 2020 מוערכת בכ-207 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס. השפעת מהלכי התייעלות על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון נזקפת, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים, ומוערכת ליום 31 בדצמבר 2019 בקיטון של כ-0.07%.

(2) במהלך שנת 2018, קיבל דירקטוריון הבנק החלטה על ביצוע מהלכי התייעלות נוספים באוצר החייל, ברבעון השלישי התקבלה החלטה על מיזוג וב-1 בינואר 2019 מוזג אוצר החייל עם ולתוך הבנק. החלטות אלו והשלכותיהן הצפויות הינן מעבר לתכנית התייעלות המקורית של הקבוצה משנת 2016. בגין מהלכים אלה ביצעה הקבוצה הפרשה לפיצויים מוגדלים בסך של 82 מיליון ש"ח (53 מיליון נטו לאחר השפעת המס). השפעת מהלכים אלו על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון נזקפת, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים ומוערכת ליום 31 בדצמבר 2019 בקיטון של כ-0.06%.

באור 24 ב - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכולל את הבנק).

31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	
במיליוני ש"ח		
		1. בנתוני המאוחד
8,321	8,785	הון רובד *1
144,433	151,120	סך החשיפות
		יחס המינוף
5.76%	5.81%	
		2. חברה בת משמעותית
		בנק מסד בע"מ
		יחס המינוף
7.25%	7.68%	
5.00%	5.00%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* להשפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיף א' (4) לעיל.

ג. יחס כיסוי הנזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד, אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון.

לשלושת החודשים שנתיים		
2018	2019	
באחוזים		
		1. בנתוני המאוחד*
122%	128%	יחס כיסוי הנזילות
		2. בנתוני הבנק*
122%	127%	יחס כיסוי הנזילות
		3. חברה בת משמעותית*
		בנק מסד בע"מ
		יחס כיסוי הנזילות
180%	213%	
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות ימיות.

באור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

(במיליוני ש"ח)

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה ⁽¹⁾ לסוף השנה

המאחד והבנק		31 בדצמבר	
2018	2019	2018	2019
23	20	356	309
379	329		

יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת גביה ⁽²⁾
 מטבע ישראלי לא צמוד
 מטבע ישראלי צמוד למדד
 סך הכל

(1) אשראים מפקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית אשראים, עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
 (2) הלוואות עומדות ופקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 40 מיליון ש"ח במאחד ובבנק (31 בדצמבר 2018 - 32 מיליון ש"ח במאחד ובבנק), לא נכללו בלוח זה.

תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי רבית בגין הפעילות על פי מידת הגביה ⁽¹⁾

המאחד והבנק		31 בדצמבר	
2018	2019	2018	2019
סך הכל	סך הכל	מעל שנה ועד שלוש שנים	מעל חמש ועד עשר שנים
16	12	1	2
13	10	-	1
13	11	-	2

תזרימים חוזיים עתידיים
 תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפרעונות מוקדמים
 תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפרעונות מוקדמים ⁽²⁾

(1) יתרת הפקדונות לפי מידת הגביה במגזר השקלי הלא צמוד איננה עולה על 10% מסך כל הפקדונות לפי מידת הגביה, לפיכך מוצגים הנתונים בגין סך כל הפעילות.
 (2) ההיוון בוצע לפי שיעור שלילי של 0.7% (2018 - שיעור חיובי של 0.2%).

מידע על העמדת הלוואות לדיור במהלך השנה

31 בדצמבר	
2018	2019
16	21
7	11

הלוואות מפקדונות לפי מידת הגביה
 הלוואות עומדות

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

הבנק		המאחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2018	2019	2018	2019
15	10	18	10
37	46	37	46

1. שיפורים במבנים, רכישת והקמת מבנים, ציוד ותכנה
 התחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות

באור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. הבנק והחברות המוחזקות שלו שכרו מבנים וציוד לתקופות ארוכות. דמי השכירות (חלקם צמודים למדד המחירים לצרכן וחלקם צמודים למטבע חוץ) שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2018	2019	2018	2019	
52	67	76	73	שנה ראשונה
49	61	69	67	שנה שנייה
46	54	64	59	שנה שלישית
41	47	57	52	שנה רביעית
38	42	50	47	שנה חמישית
182	188	251	211	שנה שישית ואילך
408	459	567	509	סך הכל

ג. 1. ביום 29 ביוני 2004 החליטה האסיפה הכללית של הבנק (לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק) לאשר מתן פטור מאחריות בשל הפרת חובת זהירות כלפי הבנק, וכן מתן התחייבות מראש לשיפוי, לדירקטורים ונושאי משרה אחרים המכונים ושיכחנו מעת לעת בבנק, לרבות לדירקטורים מבעלי השליטה בבנק (מר צדיק בינו ומר גיל בינו) (להלן - "נושאי משרה"). האסיפה הכללית האמורה גם הסמיכה את דירקטוריון הבנק לאשר מתן פטור והתחייבות שיפוי גם לנושאי משרה לשעבר בבנק, כלפיהם התחייב הבנק כי יהיו זכאים להסדרי שיפוי כפי שיהיו מפעם לפעם לנושאי המשרה בבנק. כן אישר דירקטוריון הבנק מתן פטור והתחייבות שיפוי כאמור גם לדירקטורים הממונים מטעם הבנק בתאגידים אחרים. כל ההתחייבויות כאמור אושרו בהתאם לחוק החברות, במגבלות הקבועות בו, ובכפוף לתנאים הקבועים בכתב התחייבות השיפוי.

התחייבות השיפוי תחול על פעולות הקשורות במישרין או בעקיפין לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי.

גובה התחייבות השיפוי לפי החלטה זו, לכל נושאי המשרה בבנק ובחברות בת במצטבר, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות, לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק, על פי הדוחות הכספיים האחרונים של הבנק שפורסמו סמוך לפני מתן השיפוי בפועל.

בהתאם להחלטות, נתנו כתבי פטור והתחייבות שיפוי כאמור, לנושאי משרה בבנק.

ביום 29 בנובמבר 2011 אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק, להרחיב את החבויות ו/או ההוצאות אשר בגין יהיה רשאי הבנק להעניק שיפוי וזאת בהתאם לחוק החברות (תיקון מס' 3) התשס"ה-2005, חוק יעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010, חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 וחוק החברות (תיקון מס' 16), התשע"א-2011, וכן בגין כל הליך מנהלי נוסף אשר על פי דין ניתן להעניק שיפוי בגין תשלומים הקשורים אליו או הוצאות המוצאות בקשר אליו, ולהעניק התחייבויות שיפוי מתוקנות בהתאם לכך לדירקטורים ונושאי משרה שכיחנו באותו מועד ואשר יכהנו מעת לעת בבנק ובחברות בהחזקת הבנק, לרבות לדירקטורים מבעלי השליטה (מר צדיק בינו ומר גיל בינו) ולרבות לנושאי משרה לשעבר (בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 29 ביוני 2004) וליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

ביום 30 באוקטובר 2014 החליטה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת התגמול והדירקטוריון, לאשר מחדש הענקת כתבי שיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתבי שיפוי להם, באותם תנאים ובאותו נוסח של כתב השיפוי אשר ניתן לדירקטורים בשנת 2011, כמפורט לעיל, לתקופה של 3 שנים נוספות. ביום 30 באוקטובר 2017, החליטה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת התגמול והדירקטוריון, לאשר מחדש הענקת כתבי שיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתבי שיפוי להם על פי כתב השיפוי המעודכן כפי שאושר על ידי האסיפה הכללית כמפורט להלן, לתקופה של שלוש שנים שתחילתה במועד אישורה מחדש על ידי האסיפה הכללית מיום 30 באוקטובר 2017.

ביום 29 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת וועדת התגמול, מתן כתב פטור והתחייבות שיפוי גם למי שמכהן מעת לעת כמנכ"ל מתן מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ, חברה בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק. התחייבות השיפוי וכתב הפטור הינם על פי העקרונות, ההיקף והמדיניות שאושרה בבנק, כאמור לעיל, לגבי נושאי משרה בבנק.

ביום 23 בפברואר 2017, ולאחר מכן ביום 26 בפברואר 2020, אושרה באסיפה הכללית מדיניות תגמול שבה נקבע כי מתן פטור לנושאי משרה לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא משרה כלשהו יש בה עניין אישי. הסייג האמור לא חל על נושאי משרה שמונו לראשונה קודם לאישור מדיניות תגמול באסיפה הכללית שנערכה ביום 23 בפברואר 2017 ושהינם זכאים לפטור לפי החלטות שהתקבלו בעבר בבנק. ביום 30 באוקטובר 2017, אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישור ועדת התגמול והדירקטוריון, מתן פטור מאחריות לנושאי משרה אשר מונו או ימונו לראשונה לאחר יום 23 בפברואר 2017, הכולל לגביהם סייג לפיו הפטור לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא משרה כלשהו יש בה עניין אישי, והכל בהתאם למדיניות התגמול של הבנק כאמור לעיל. יצוין כי הבנק לא הביא מחדש לאישור האסיפה הכללית הענקת כתיב פטור לדירקטורים מבעלי השליטה, שהוענקו בשנת 2004.

כמו כן, ניתנו התחייבויות שיפוי ופטור על פי העקרונות שאושרו בהחלטת האסיפה הכללית מיוני 2004, גם למפורטים להלן:

- לדירקטורים שכיהנו בחברה לניהול קופות גמל שבשליטת הבנק, ולכאלה שכיהנו בקופות הגמל שהיו בשליטת הבנק ערב מכירת פעילותו. בדצמבר 2014 חוסלה החברה האמורה בעקבות פירוק מרצון.
- לדירקטורים מטעם הבנק שכיהנו בפיבי בנק (י.וקי.) בעת שהיתה חברה מאוחדת של הבנק. האחזקות בפיבי בנק (י.וקי.) נמכרו על ידי הבנק לצד שלישי ביוני 2014.
- לדירקטורים מטעם הבנק בחברה המאוחדת פיבי שוויץ. יצוין כי ביוני 2017 מכרה החברה את פעילותה ובמהלך השנה סיימה את כל פעילותה הבנקאית.
- לדירקטורים שכיהנו מטעם הבנק בבינלאומי חיתום בתקופה שהיתה לה פעילות חיתום. יצוין כי בדצמבר 2010 החברה עברה למעמד "חתם לא פעיל" ובדצמבר 2015 היא חוסלה בפירוק מרצון.

גובה התחייבות השיפוי הינו בהתאם למדיניות הבנק בעניין זה.

2. בהתאם להחלטות שהתקבלו ביובנק בע"מ (להלן - "יובנק"), ניתן פטור לדירקטורים ביובנק ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי, חשבונאי ראשי ומזכיר יובנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי יובנק וכן ניתנו התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי המשרה הנ"ל (וכן דירקטורים שמונו על ידי יובנק ביובנק פיננסיים (2005) בע"מ, ושאינם נושאי משרה ביובנק) בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל ביובנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה ובהתאם לעקרונות שאושרו לנושאי המשרה בבנק הבינלאומי.

עם מיזוג יובנק לתוך הבנק, בשנת 2015, הועברו גם כל התחייבויות וזכויות יובנק המפורטות בסעיף זה לבנק.

3. אוצר החייל ומסד התחייבו לשפוט נושאי משרה כמשמעותו בחוק החברות התשנ"ט-1999. סכום השיפוי שיעמידו מכוח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי, לא יעלה על 33% מההון העצמי של אוצר החייל ומסד לפי דוחותיהם הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני מועד השיפוי בפועל. עם השלמת מיזוגו של אוצר החייל עם ולתוך הבנק ביום 1 בינואר 2019, התחייבותו של אוצר החייל כלפי נושאי המשרה, לרבות בגין אירוע בקשר למיזוג, הועברה לבנק.

4. בהתאם להחלטות שהתקבלו בבנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן - פאג"י) ניתן פטור לדירקטורים בפאג"י ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי פאג"י וכן ניתנו התחייבויות לשיפוי לנושאי המשרה האמורים בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בפאג"י, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה ובהתאם לעקרונות שאושרו לנושאי המשרה בבנק הבינלאומי.

עם מיזוג פאג"י לתוך הבנק, בשנת 2015, הועברו גם כל התחייבויות וזכויות פאג"י המפורטות בסעיף זה לבנק.

ד. מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (להלן - "מסלקת הבורסה") הקימה קרן סיכונים שמטרתה הבטחת התחייבויות חברי המסלקה בגין פעילות כל חבר מסלקה. סכום קרן הסיכונים מתעדכן ב-1 במרס בכל שנה והוא בגובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע בשנה קלנדרית שהסתיימה טרם מועד העדכון ובכל מקרה לא יפחת מ-150 מיליון ש"ח. חלקו של הבנק מסתכם ב-100 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2018 - 69 מיליון ש"ח).

על פי החלטת דירקטוריון הבורסה וחוקי העזר של מסלקת הבורסה נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל או מזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר וכן לחתום על הסכם שעבוד להבטחת התחייבותו כלפי מסלקת הבורסה בגין פעילותו כחבר מסלקה. בהתאם להחלטות דלעיל, מסלקת הבורסה פתחה על שמה חשבון במסלקה עבור הבנק, ובו הפקיד הבנק, ניירות ערך כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה.

בנוסף על כך, פתחה מסלקת הבורסה חשבון על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, וכן בו תפקיד המסלקה מזומנים שישולמו לבנק, כפירות על ניירות ערך שלו שהופקדו ושועבדו כאמור לעיל.

על מנת לשפר את רמת ניהול הסיכונים של מסלוקת הבורסה במסגרת תהליך ההכרה במסלוקה כצד נגדי מרכזי כשיר (QCCP) פתחה מסלוקת הבורסה חשבון כספי בבנק ישראל שגם בו ניתן להפקיד את הבטחונות הכספיים שחברי המסלוקה מעמידים לטובתה, בין להבטחת פעילותם של חברי המסלוקה ובין להבטחת התחייבויותיהם לקרן הסיכונים של המסלוקה. בשלב זה, המסלוקה תהיה רשאית להחליט באילו מדינות החשבונות הכספיים - זה הקיים בבנק האחר או זה שנפתח בבנק ישראל - יופקדו הבטחונות הכספיים.

כערובה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלוקת הבורסה כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 17 באפריל 2005, לטובת מסלוקת הבורסה, שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלוקת הבורסה, על חשבון המסלוקה במסלוקה ועל חשבון המסלוקה בבנק אחר. בנוסף, באפריל 2017 נרשם שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלוקת הבורסה על כל זכויותיו של הבנק בחשבון המסלוקה בבנק ישראל.

יובהר כי החל משנת 2010 נותן הבנק שירותים כחבר במסלוקת הבורסה בקשר עם פעילות בנכסים הנשלקים במסלוקת הבורסה, לרבות בקשר עם בטוחות הנדרשות לפעילות במערכת זה"ב (RTGS) גם למסד, שהינו חבר בורסה שאינו חבר מסלוקה. לפיכך, התחייבויות הבנק, כחבר מסלוקת הבורסה, כלפי המסלוקה, כוללות אף התחייבויות בגין פעילותו של מסד ולקוחותיו. בגין התחייבויות אלו של הבנק כלפי מסלוקת הבורסה, קיבל הבנק ממסד ערבות בלתי מוגבלת בסכום, לתשלום כל סכום הנובע מחובות או התחייבויות הבנק כלפי מסלוקת הבורסה בגין פעילותו ופעילות לקוחותיו.

לעניין השעבודים למסלוקת הבורסה - ראה באור 226. להלן.

ה. מסלוקת מעו"ף הקימה קרן סיכונים, שסכומה יקבע מעת לעת על ידי דירקטוריון המסלוקה. הסכום ההתחלתי שנקבע לקרן הסיכונים הינו 290 מיליון ש"ח צמודי מדד. חלקו של כל חבר מסלוקה בקרן הסיכונים, לרבות הבנק, נגזר מהיקף פעילותו במסלוקה עבור לקוחותיו (ועבור עצמו במידה שהייתה כזאת).

דרישת הבטחונות מהבנק בגין קרן הסיכונים הינה 72 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019, בהשוואה ל-74 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018. כל אחד מהבנקים החברים במסלוקת מעו"ף התחייב כלפי המסלוקה, לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו. הסכום ליום המאזן הנובע מעסקאות עבור לקוחות הבנק בגין אופציות מעו"ף מוצג במאזן בסעיפים נכסים בגין מכשירים נגזרים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים בסכום זהה על פי השווי ההוגן. יתרת ההתחייבות של הבנק למסלוקת המעו"ף מעבר לסכום הרשום במאזן המבוססת על תרחישים של הבורסה הינה 317 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2018 - 451 מיליון ש"ח).

הבנק יצר לטובת מסלוקת מעו"ף שעבוד קבוע והמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום על הזכויות בחשבון של בטוחות מעו"ף המתנהל ע"ש מסלוקת מעו"ף במסלוקת הבורסה (להלן - "החשבון הראשי") וכן על הזכויות בחשבון המתנהל ע"ש מסלוקת מעו"ף בבנק אחר (להלן - "החשבון הכספי"). בנוסף, יצר הבנק לטובת מסלוקת מעו"ף שעבוד צף והמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום על כל ניירות הערך המופקדים ו/או שיופקדו לזכות הבנק במסלוקת הבורסה, לרבות ניירות הערך המופקדים ו/או שיופקדו לזכות החשבון הראשי ולזכות חשבון נוסף המתנהל במסלוקת הבורסה, ופירותיהם וכל זכות הנובעת מהם, וכן נוצר שעבוד צף על כל הזכויות בחשבון הכספי. כאמור בס"ק ד' לעיל, מסלוקת המעו"ף פתחה אף היא חשבון כספי בבנק ישראל, שגם בו ניתן להפקיד את הבטחונות הכספיים שחבריה מעמידים לטובתה. באפריל 2017 נרשם שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלוקת המעו"ף על כל זכויותיו של הבנק בחשבון מסלוקת המעו"ף בבנק ישראל.

יובהר כי החל משנת 2010 נותן הבנק שירותים במסלוקת מעו"ף גם למסד, שהינו חבר בורסה שאינו חבר מסלוקת מעו"ף. לפיכך, התחייבויות הבנק, כחבר מסלוקת מעו"ף, כלפי המסלוקה, כוללות אף התחייבויות בגין פעילותו של מסד ולקוחותיו. בגין התחייבויות אלו של הבנק כלפי מסלוקת מעו"ף, קיבל הבנק ממסד ערבות בלתי מוגבלת בסכום, לתשלום כל סכום הנובע מחובות או התחייבויות הבנק כלפי מסלוקת מעו"ף בגין פעילותו ופעילות לקוחותיו.

לעניין השעבודים למסלוקת המעו"ף - ראה באור 226א. להלן.

1. CLS Bank International הוא מסלוקה בין בנקאית בבעלות הבנקים הגדולים בעולם המטפלת בהעברת תשלומים הנובעים מעסקאות חליפין במטבע, ואופן פעולתה מונע את סיכון המסירה (delivery risk) בעסקאות אלו.

מסלוקת CLS בחרה את הבנק להיות הבנק השלישי שיהיה ספק נזילות בשקלים, בנוסף לבנקים לאומי והפועלים. סכום המחויבות המקסימלי של הבנק במסגרת זאת עומד על 1 מיליארד ש"ח, וזאת לאחר קבלת מחויבות של בנק ישראל לקו אשראי מקביל בסכום זה כנגד שיעבוד צף על זכויות הבנק לקבלת סכומים וחייבים כספיים בש"ח המגיעים ו/או שיגיעו מאת לקוחותיו שהינם תאגידים ישראלים.

2. קבוצת הבנק (הבנק וחברות בנות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות הבנות, המתבססות על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות כמפורט בסעיף זה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור.

- להלן פירוט של תובענות נגד הבנק וחברה בת אשר מוזגה עם ולתוך הבנק (להלן - "חברה בת") שהסכום הנתען בהן הוא מהותי, או שבמהותן הינן בעלות מאפיינים דומים לתביעות נוספות שסכומן המצרפי משקף סכום מהותי:
1. ביום 31 בינואר 2016 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית בסך של כ-698 מליון ש"ח אשר הוגשה נגד הבנק, חברה בת ושלושה בנקים נוספים (להלן כולם ביחד - "הבנקים"), מתוכו סך של כ-658 מליון ש"ח בגין נזק לא ממזוני.
לטענת המבקשים הבנקים אינם מחזיקים סניפים (או אינם מחזיקים מספיק סניפים) בקרב האוכלוסייה הערבית ואינם מנגישים את שירותיהם הבנקאיים לאוכלוסייה זו. בכך, טוענים המבקשים, מפרים הבנקים את סעיף 3 (א) לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000, סעיף 2 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 וחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.
הקבוצה אותה מבקשים המבקשים לייצג היא כל אזרחי מדינת ישראל מוסלמים, נוצרים ודרוזים, אשר סובלים מהפליה בנגישות לשירותים בנקאיים של הבנקים, עקב אי נוכחות סניפי בנק של הבנקים במקומות יישובם. על פי פסק דין מיום 18 בדצמבר 2017, הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, נדחתה. ביום 14 בפברואר 2018 הומצא לבנק ערעור שהגישו המבקשים על פסק הדין. ביום 11 בדצמבר 2019, במסגרת דיון שהתקיים בערעור, חזרו בהם המערערים מהערעור וזה נדחה.
ביום 18 בפברואר 2016 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד הבנק ו-4 בנקים נוספים (להלן כולם ביחד - "המשיבים").
לטענת המבקשת המשיבים מפלים על רקע גיל בין "סטודנטים צעירים" לבין "סטודנטים" "לא צעירים" באופן שמונע מאוכלוסיית ה"סטודנטים הלא צעירים" הטבות ו/או הנחות המוצעות ל"סטודנטים הצעירים" בלבד.
המבקשת הגדירה את הקבוצה כדלקמן: '... כלל הסטודנטים שהופלו מחמת גילם בהשוואה לסטודנטים צעירים יותר, ונמנע מהם לקבל מהמשיבים הטבות לסטודנטים בשבע השנים האחרונות ולמצער החל מיום 15 ביולי 2014...'.
המבקשת טוענת כי כתוצאה מהתנהלות המשיבים נגרמו לקבוצה נזקים ממוניים ונזקים לא ממוניים ומבקשת לחייב את הבנקים ביחד ולחוד לשלם לקבוצה סך של 219 מליון ש"ח. ביום 26 בספטמבר 2019, ניתן פסק דין הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 4 בנובמבר 2019, הגישה המבקשת ערעור על פסק הדין.
 3. ביום 26 ביוני 2016 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק, חברה בת ו-2 בנקים נוספים (להלן כולם ביחד - "הבנקים") בסכום כולל של כ-167 מיליון ש"ח. לשיטת המבקשים, נראה כי חלקם של הבנק וחברה בת בבקשה עומד על כ-82 מיליון ש"ח. לטענת המבקשים, הבנקים גרמו לקבוצה נזקים ממוניים ונזקים לא ממוניים מאחר והם מפלים בשירות אנשים עם מוגבלות, בכך שהם מפרסמים, מציעים ומעניקים פטור מעמלות (והטבות נוספות) לשכירים, הפותחים חשבון ומפקידים בו משכורת חודשית מסכום מסוים, אבל אינם מציעים ומעניקים את אותן הטבות לאנשים עם מוגבלות, היכולים להפקיד קצבה חודשית באותו סכום ואף גבוה ממנו. הסדר פשרה שנחתם בין הצדדים, קיבל תוקף של פסק דין ביום 24 בנובמבר 2019.
 4. ביום 8 במאי 2018, התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של כ-146 מיליון ש"ח (להלן שניהם ביחד - "הבקשה").
לטענת התובעים הבנק הסתיר ולא גילה ללקוחותיו העסקיים כי קיימת אפשרות לפיה יסווגו כעסק קטן ואת המשמעות המעשית של סיווג חשבון כחשבון עסק קטן לעניין התעריפון הקמעונאי, סיווג כבירית מחדל את לקוחותיו העסקיים כעסקים גדולים, ללא סיבה סבירה (ובכך החיל עליהם תעריפון עסק גדול שהוא תעריפון העמלות המקסימאלי), הטעה את לקוחותיו ופעל כדי לטשטש הן את דבר סיווגם כעסק גדול והן את זכאותם לחסות תחת הגדרת עסק קטן בכדי שלקוחותיו, שזכאים לחסות תחת הגדרת עסק קטן, ימשיכו לשלם עמלות שהם אינם צריכים לשלם או ישלמו עמלות בסכומים ובשיעורים גבוהים מאלו שעליהם לשלם.
הקבוצה אותה מבוקש לייצג היא "כל לקוחות הבנק בעבר ובהווה שהיו או שהינם זכאים לחסות תחת הגדרת 'עסק קטן' בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008 ואשר שילמו עמלות שלא לפי התעריפון שחל על עסק קטן, החל מיום כניסתם לתוקף של כללי העמלות ועד היום".
- סכום החשיפה הנוספת של הבנק ושל החברות הבנות של הבנק ליום 31 בדצמבר 2019, בגין תביעות תלויות שלהערכת הנהלת הבנק אפשרות התממשותן כולן, או חלקן, אינה קלושה ושלא בוצעה בגינן הפרשה, מסתכם בכ-57 מיליון ש"ח.
- ח. כמו כן, תלוייה ועומדת כנגד הבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, אשר הסכום הנתען בה הוא מהותי, כפי שיפורט להלן. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטית, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי תביעה זו, ולא נעשתה בגינה כל הפרשה:
ביום 26 בנובמבר 2019, התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. לטענת המבקשת ביום 1 בנובמבר 2017 נכנס לתוקף תיקון בכללי העמלות, שחייב את הבנקים בישראל לפרסם בנספח ה' לתעריפון הבנק, תעריפון מוזל לפעילות המבוצעת בערוץ ישיר (כלומר פעילות שנעשית ללא ממשק ישיר עם פקיד הבנק). עוד טוענת המבקשת כי בנק ישראל הנחה את הבנקים כי ההנחה שצריך להעניק ללקוח,

בגין ביצוע הפעולה בערוץ ישיר, תהיה לכל הפחות בשיעור של 10% ולחילופין 3%. לטענת המבקשת, נכון למועד הגשת תובענה זו, בגין חלק מהפעולות המפורטות להלן, הבנק כלל לא קבע בנספח ה' לתעריפון שלו עמלה לפעילות בערוץ ישיר ובגין כל הפעולות המפורטות להלן, אשר מבוצעות בערוץ ישיר, הבנק גובה עמלה כאילו אלו בוצעו תוך ממשק ישיר עם פקיד הבנק או גובה עמלה הגבוהה מן התעריף הנקוב בתעריפון (לפעולה שאינה בערוץ ישיר) או לא מעניק ללקוחות את ההנחה, כפי שהנחה בנק ישראל. ואלו הן הפעולות: 1. העברת מט"ח לחשבון ומהחשבון (כל סוג של העברת מט"ח, לרבות מחשבון בארץ וחשבון בחו"ל). 2. קנייה / מכירה / פדיון ני"ע (מניות ואג"ח) הנסחרים בבורסה בת"א ו/או קנייה / מכירה / פדיון ני"ע (מניות, אג"ח, קרנות ואופציות הנסחרות בחו"ל). המבקש לא מציין את סכום התובענה אולם לטענתו, מדובר בסכום גבוה, בהיקף של מיליוני ש"ח, וייתכן שאף למעלה מכך.

ט. 1. להלן פירוט של תובענות ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד חברה כלולה, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל"), שהסכום הנתען בהן הוא מהותי. לדעת הנהלת כאל, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות נכללו בדוחות הכספיים שלה הפרשות נאותות, אם נדרשו.

(א) ביום 8 ביוני 2016, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה מתוקנת לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד שלוש חברות כרטיסי האשראי, ביניהן כאל (להלן - "הבקשה המתוקנת"). הבקשה המתוקנת החליפה בקשה קודמת שהוגשה ביום 28 באפריל 2014. עניינה של הבקשה הינו שני הסדרים כובלים בתחום כרטיסי החיוב המידי ("דביט") ובתחום כרטיסי תשלום נטענים מראש ("pre paid"). ההסדר הכובל הראשון, לטענת המבקשים, הינו ההסדר לגבי עמלה צולבת בגין עסקאות המבוצעות בכרטיסי דביט ו-"pre paid". ההסדר הכובל השני, לטענת המבקשים, הינו עיכוב, שלא כדין, של כספים המגיעים לבתי עסק לתקופה של כ-20 יום, לאחר שהכסף התקבל על ידי חברות כרטיסי האשראי.

עיון בחוות הדעת הכלכלית אליה מפנה הבקשה המתוקנת, מעלה כי סכום התביעה מורכב מראשי הנזק הבאים: סך של כ-13.5 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר גובה העמלה הצולבת המשולמת בעסקאות בכרטיסי חיוב מידי; סך של כ-5.3 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר מועד העברת הכספים לבתי העסק בגין עסקאות בכרטיסי חיוב מידי; סך הנע בין 418 מיליון ש"ח לכ-683 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מתת שימוש בכרטיסי חיוב מידי בשל שני ההסדרים הכובלים הנתענים כאמור לעיל.

ביום 12 במרס 2017 נערך קדם דיון בבקשה. בית המשפט קבע בהחלטתו כי עניין העמלה הצולבת בקשר לכרטיסי הדביט וה-"pre paid" כלול לכאורה בפסק דין שנתן בית הדין לתחרות (בשמו הקודם: בית הדין להגבלים עסקיים), ולכן כל טענה המועלת נגד קביעת העמלה הצולבת, יש להעלות בהליכים מתאימים בנוגע לפסק דין האמור. לאור זאת ניתנה דחייה בקיום הליך התביעה הייצוגית עד למיצוי ההליכים בפני בית הדין לתחרות.

ביום 16 באוקטובר 2017, הוגשה לבית הדין לתחרות תובענה למתן סעד הצהרתי, במסגרתה התבקש בית הדין לקבוע כי בעת מתן פסק הדין במסגרתו אושר הסדר העמלה הצולבת, לא נכללו בהסדר כרטיסי חיוב מידי וכרטיסים נטענים. חברות כרטיסי האשראי, ובכלל זה כאל, הגישו בקשה לסילוק על הסף של התובענה וביום 16 באוקטובר 2018 קבע בית המשפט כי דין הבקשות לסילוק על הסף של התובענה למתן סעד הצהרתי להתקבל.

ביום 29 בנובמבר 2018 הוגש לבית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית הדין לתחרות.

ביום 23 בדצמבר 2018 הגישו המבקשים לבית המשפט העליון, בשבתו כבית דין גבוה לצדק, עתירה נגד הממונה על התחרות (בשמה הקודם: ממונה על הגבלים עסקיים). בעתירה מבוקש כי בית המשפט יורה לממונה על התחרות לפעול לשם הבהרה או ביטול או שינוי של פסק דינו של בית הדין לתחרות. המדינה הגישה תגובתה ביום 22 במאי 2019, העתירה נקבעה לדיון ליום 19 במרס 2020.

(ב) ביום 2 במאי 2018, התקבלה בכאל תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. על פי הנתען בתביעה, העלתה כאל את תעריפי עמלת הסליקה לבתי עסק שלא כדין. בקשת האישור נסמכת, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב בגדרה אושרה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד חברה אחרת, בסוגיה דומה. המבקשים מעריכים את נזקם האישי בסך של 4,036 ש"ח. המבקשים לא נקבו בסכום הנזק הקבוצתי וזה הוערך על ידם ב"עשרות מיליוני ש"ח". כאל הגישה את תשובתה לבקשת האישור והמבקשים השיבו לתשובת כאל. קדם משפט התקיים ביום 15 בינואר 2020.

(ג) ביום 6 במאי 2018, התקבלה בכאל תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. על פי הנתען בתביעה, אשר הוגשה כנגד כאל וכנגד חברה נוספת ובנק שמחזיק בה, כאל לא סיפקה גילוי נאות לגביית רבית על ידה. המבקש מעריך את נזקו האישי בסך של 38.54 ש"ח ואת סכום התביעה הקבוצתית ב-181 מיליון ש"ח. ביום 5 במרס 2019 השיבה כאל לבקשת האישור.

(ד) ביום 22 ביולי 2018, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, כנגד כאל וכנגד שתי חברות כרטיסי אשראי נוספות. ענינה של התביעה בעסקאות באמצעות כרטיסי אשראי שביצעו חברי הקבוצה כעסקאות במסמך חסר (בעיקר עסקאות טלפוניות) בבתי עסק העוסקים בתחום ה"שיווק הישיר". בבקשת האישור נטען כי בתי העסק הללו ניצלו את חולשתה של אוכלוסיית הקשישים וחייבו את כרטיסי האשראי שלהם בגין עסקאות רבות שלא כדין, וכן חייבו אותם בחיובים נוספים

שלא אושרו על ידם. לטענת המבקש, חברות כרטיסי האשראי התקשרו בהסכם סליקה עם חברות ה"שיווק הישיר" ובדרך זו אפשרו את פעילותן. המבקש טוען כי סכום הנזק לכל חברי הקבוצה אותה הוא מתיימר לייצג הינו כ-900 מיליון ש"ח. קדם משפט התקיים ביום 7 בינואר 2020.

(ה) ביום 9 בדצמבר 2018, הוגשה לבית המשפט העליון, בשבתו כבית דין גבוה לצדק, עתירה נגד בנק ישראל, הממונה על התחרות ושלוש חברות כרטיסי האשראי, ביניהן כאל, בה התבקש סעד של ביטול צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיס חיוב ושל עסקאות חיוב מידי), התשע"ט-2018. לטענת העותרות, יש לבטל את הצו ולקבוע כי לחברות כרטיסי האשראי אסור להפיק רווח מהעמלה הצולבת אשר אמורה לכסות את עלויות המנפיק בלבד. כאל הגישה תגובתה ביום 19 באוגוסט 2019. דיון בעתירה קבוע ליום 26 במרס 2020.

2. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו כנגד כאל, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) מסתכם בכ-167 מיליון ש"ח.

3. ביום 14 בדצמבר 2016, הוציא מנהל מס ערך מוסף (להלן - "המנהל") לכאל שומות לתקופות חיוב מינואר 2012 ועד אוגוסט 2016. סכום החיוב בשומות, כולל רבית והצמדה, עומד על 48 מיליון ש"ח. כאל חולקת על עמדת המנהל, וסבורה כי יש לה טענות טובות לתמיכת עמדתה. בהתאם, הגישה כאל השגה ביום 9 במרס 2017. למיטב ידיעת כאל, שומות בעניין זה התקבלו גם בקרב מתחרותיה. ביום 8 במרס 2018 נתקבלה בכאל החלטת מנהל מע"מ. בהחלטה נדחתה ההשגה, וכן הוגדל סכום החיוב בשומה לכדי 75 מיליון ש"ח (כולל רבית והצמדה). ככל שעמדת כאל לא תתקבל על ידי בית המשפט, עלולה כאל להתחייב בגין הסוגיות שבשומה גם בתקופות המאוחרות ממועד השומה. ביום 31 בינואר 2019 הגישה כאל ערעור על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי מרכז. ביום 3 בנובמבר 2019 אישר בית המשפט העליון בקשה מוסכמת לאיחוד הדיונים בערעור עם ערעוריהן של מתחרותיה של כאל. קדם משפט התקיים ביום 5 במרס 2020. כאל מעריכה את סכום החשיפה אשר בגינו לא נכללה הפרשה בדוחותיה בסכום של כ-140 מיליון ש"ח.

4. מאז חודש יולי 2006 מפרסם החשב הכללי הודעה על מינוי גופים מסוימים, ביניהם גם הבנק, כעושי שוק ראשיים לאגרות חוב ממשלתיות על פי סעיף 6 א' לחוק מלווה מדינה, התשל"ט-1979, וזאת במסגרת רפורמה שיוזם משרד האוצר, בהליך הנפקת אגרות חוב ממשלתיות ובפעילות בשוק ההון המשני בתחום אגרות החוב, על מנת לעודד כניסה של גורמים נוספים לשוק ההון לשם הגדלת הנזילות והשקיפות במסחר ולשם הוזלת עלויות גיוס כספים לקופת המדינה. הבנק התחיל לפעול כעושה שוק ביום 4 בספטמבר 2006.

במסגרת פעילות עשיית השוק העמיד האוצר לבנק קו לשאילות של אגרות חוב ממשלתיות עד לשווי של 1 מיליארד ש"ח וזאת על מנת לכסות עסקאות של מכירה בחסר של אגרות חוב ממשלתיות במסגרת עשיית השוק. כנגד ניצול שאילות במסגרת זו, מפקיד הבנק כספים באוצר בגובה הניצול המשמשים כבטוחה עבור השאילות. ראה גם באור 26.ט.

א. הבנק נוהג לתת מעת לעת, בתנאים ובנסיבות המקובלים בעסקי הבנקאות, כתבי שיפוי מוגבלים בסכום ובתקופה ושאינם מוגבלים, והכל במהלך העסקים הרגיל של הבנק. בין היתר ניתנים כתבי שיפוי כאלה במסגרת דיני המסלקה בגין אבדן שיקים, לכוניסי נכסים ומפרקים, לנותני שירותים שונים או כחלק מהתחייבות הסכמית ולחברות כרטיסי האשראי. כמו כן הבנק והבינלאומי הנפקות נותנים מעת לעת שיפוי לנאמנים של תעודות התחייבות המונפקות על ידם, בכפוף לשטרי הנאמנות הרלוונטיים.

ב. במסגרת ההסכם למכירת פעילות פיבי שוויץ בע"מ, חברת בת של הבנק, התחייבה פיבי שוויץ בע"מ כלפי הרוכש לשיפויים שונים (אשר החל מיום 28 בפברואר 2018 הבנק עצמו היה חייב בהם), אשר היו בתוקף עד לחודש יוני 2019.

בנוסף, עם מינויים של Deloitte AG (להלן - "דלויט") כמפרקים של השלוחה בחודש אוגוסט 2018, נכנסו לתוקפם שיפויים שונים שנתנו פיבי שוויץ והבנק לדלויט בקשר עם הפירוק וכן התחייבות של הבנק כלפי דלויט כי השלוחה תפורק על בסיס סולבנטי.

באור 26 - שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות

א. להבטחת התחייבויות כלפי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיו ועבור עצמו כאמור בבאור 25, שעבד הבנק ניירות ערך ומזומנים לטובת מסלקת מעו"ף.

להלן יתרת הבטחונות שהועמדו למסלקת המעו"ף (במיליוני ש"ח):

יתרה גבוהה לשנת 2019		יתרה ממוצעת לשנת 2019		ליום 31 בדצמבר 2019	
בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים
347	57	279	55	223	54
-	19	-	18	-	18
ניירות ערך					
מזומנים המופקדים כביטחון					

יתרה גבוהה לשנת 2018		יתרה ממוצעת לשנת 2018		ליום 31 בדצמבר 2018	
בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים
352	56	266	50	352	56
-	18	-	17	-	18
ניירות ערך					
מזומנים המופקדים כביטחון					

ב. הבנק חבר במסלקת Euroclear שהינה מערכת סליקה לניירות ערך הנסחרים בשווקים הבינלאומיים. לצורך פעילות בניירות ערך באמצעות המסלקת הנ"ל וכבטוחה לקו אשראי בסך של 40 מיליון דולר (או בסכום גבוה יותר שהוסכם/ויסכם מעת לעת עם הבנק במקרים חריגים, שלא יעלה על 200 מיליון דולר) שהעמיד/יעמיד מפעיל המסלקה לטובת הבנק, יצר הבנק שעבוד ללא הגבלה בסכום של מזומנים וניירות ערך להבטחת מסגרת הפעילות.

ג. להבטחת התחייבות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור בבאור 25, שעבד הבנק ניירות ערך ומזומנים לטובת מסלקת הבורסה.

להלן יתרת הבטחונות שהועמדו למסלקת הבורסה (במיליוני ש"ח):

יתרה גבוהה		יתרה ממוצעת		ליום 31 בדצמבר	
לשנת 2018	לשנת 2019	לשנת 2018	לשנת 2019	2018	2019
73	80	61	69	52	75
24	27	20	23	17	25
ניירות ערך					
מזומנים המופקדים כביטחון					

ד. (1) להבטחת אשראי מבנק ישראל, יצרו הבנק וחברה מאוחדת שלו אגרות חוב לפיהן שיעבדו לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקידו ו/או רשמו לזכות ו/או יפקידו ו/או ירשמו לזכות חשבונות הבטחות המתנהלים על שם בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ וכן במסלקת Euroclear, לרבות כל הכספים וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים בחשבונות הנ"ל. ניירות הערך אשר הופקדו ו/או נרשמו לזכות ו/או יופקדו ו/או ירשמו לזכות חשבון הבטחות במסלקת Euroclear משועבדים גם בשעבוד צף.

(2) להלן נתונים לגבי אגרות החוב ששועבדו לבנק ישראל (במיליוני ש"ח):

יתרה גבוהה		יתרה ממוצעת		ליום 31 בדצמבר	
לשנת 2018	לשנת 2019	לשנת 2018	לשנת 2019	2018	2019
200	107	176	106	107	107
ניירות ערך					

* נכון לשנים 2019 ו-2018 אין ניצול אשראי כנגד שיעבוד זה.
** ראה באור 11 באשר ליתרות המזומנים ופקדונות בבנק ישראל.

(3) ראה באור 25.1. באשר לשעבוד צף לטובת בנק ישראל, על זכויות הבנק לקבלת סכומים וחויבים כספיים בש"ח, המגיעים ו/או שיגיעו מאת לקוחותיו שהינם תאגידים ישראלים, במסגרת פעילות הבנק כספק במסלקת ה-CLS.

באור 26 - שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות (המשך)

ה. הבנק מתקשר מעת לעת עם צדדים נגדיים, בעיקר בנקים ישראלים וזרים וכן עם לקוחות בנספחים להסכמי ISDA מסוג CSA (credit support annex) שנועדו למזער את סיכוני האשראי ההדדיים הנוצרים בין הצדדים במסחר בנגזרים. על פי נספחי ה-CSA, מבוצעת מדידה תקופתית של שווי מלאי העסקאות בנגזרים שבוצעו בין הצדדים, ואם החשיפה נטו של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש אזי אותו צד מקבל מהצד השני פקדונות כספיים לכיסוי חלקי של החשיפה.

ליום 31 בדצמבר 2019 העביר הבנק לטובת צדדים נגדיים ולקוחות כאמור פקדונות בסך כולל של 193 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2018 - 125 מיליון ש"ח). ליום 31 בדצמבר 2019 קיבל הבנק מצדדים נגדיים ולקוחות כאמור פקדונות בסך 58 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2018 - 86 מיליון ש"ח).

בנוסף, להבטחת קיום התחייבויות הבנק ו/או החשיפה האשראית כאמור, הפקיד הבנק פקדונות במזומן אצל צדדים נגדיים, כבטחונות ראשוניים (Initial margin), שנכון ליום 31 בדצמבר 2019 מסתכמים בסך של 82 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2018 - 70 מיליון ש"ח).

ו. לצורך מתן שירותים ללקוחות הבנק ופעילות נוסטרו של הבנק בכל הנוגע לפעילויות מסוימות בניירות ערך זרים, לרבות בחוזים עתידיים גלובליים, באופציות ובהשאלות ומכירות בחסר, התקשר הבנק עם בנקים ו/או גופים זרים אחרים (להלן - "הברוקרים הזרים") לצורך קבלת שירותי משמורת ניירות ערך (global custody), סליקה, ברוקראז', שירותים לפעילות Margin ושירותים גלובליים נוספים. על פי ההסכמים עם הברוקרים הזרים, ניירות ערך מסויימים ומזומנים של הבנק (נוסטרו) המופקדים אצל איזה מהברוקרים הזרים משמשים (בין בדרך של שיעבוד, עכבון או העברת בעלות) כבטוחה לטובת הברוקר הזר להבטחת קיום התחייבויות הבנק ו/או כיסוי חשיפתו האשראית של הברוקר הזר בקשר עם פעילות לקוחות הבנק ו/או פעילות הנוסטרו של הבנק; כמו כן, לכל אחד מהברוקרים הזרים זכות עיכבון וקיזוז כלפי יתרות מזומן העומדות לזכות הבנק אצלו, לרבות פקדונות במזומן שהופקדו אצל הברוקר הזר כבטוחה, בקשר עם קיום התחייבויות הבנק ו/או החשיפה האשראית כאמור. קיימים הסדרים שונים בין הבנק לבין כל אחד מהברוקרים הזרים בקשר לשווי הבטוחות ו/או סכומי המזומן אשר צריכים להיות מופקדים אצל הברוקר הזר. נכון ליום 31 בדצמבר 2019 מופקדים אצל כלל הברוקרים הזרים כבטוחה ניירות ערך של הבנק (נוסטרו) בשווי מצטבר של כ-15 מיליון דולר (31 בדצמבר 2018 - 35 מיליון דולר), וכמו כן עומדים לזכות הבנק אצל כלל הברוקרים הזרים יתרות מזומן (לרבות פקדונות במזומן כאמור) בשווי מצטבר של כ-160 מיליון דולר (31 בדצמבר 2018 - 246 מיליון דולר).

ז. הבנק מקבל מבנק זר בחו"ל שירותי סליקה במטבעות במסלוקת CLS. להבטחת חשיפת אשראי של הבנק הזר כלפי הבנק בקשר עם סליקת עסקאות המטבע ב-CLS, הפקיד הבנק אצל הבנק הזר פיקדון כספי בסך של 50 מיליון דולר. הפיקדון משמש כבטוחה וכפוף לזכויות עכבון וקיזוז של הבנק הזר בקשר עם פעילות הסליקה במסלוקת CLS.

ח. להלן פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים על ידי קבוצת הבנק, כאמור בסעיפים א', ג' ו-ו' לעיל, כאשר המלווים אינם רשאים למכרם או לשעבדם (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
419	352	ניירות ערך מוחזקים לפדיון
172	52	אגרות חוב זמינות למכירה
591	404	סך הכל

ט. להלן המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
863	9	ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן
905	766	ניירות ערך שהתקבלו בעסקת שאילה לא מובטחת
1,768	775	סך הכל

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכויי אשראי ומועדי פרעון
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2018			31 בדצמבר 2019			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
9,772	9,757	15	3,183	3,162	21	חוזי רבית
-	-	-	552	552	-	FORWARD-I FUTURES
-	-	-	552	552	-	אופציות שנכתבו
19,338	15,244	4,094	17,003	13,144	3,859	אופציות שנקנו
29,110	25,001	4,109	21,290	17,410	3,880	(1) SWAPS
3,209	-	3,209	2,911	-	2,911	סך הכל(2)
						מזה: נגזרים מגדרים(3)
						חוזי מטבע חוץ
37,061	28,641	8,420	47,732	35,127	12,605	FORWARD-I FUTURES(4)
11,197	11,109	88	13,246	13,215	31	אופציות שנכתבו
11,588	11,500	88	13,734	13,703	31	אופציות שנקנו
255	-	255	215	-	215	SWAPS
60,101	51,250	8,851	74,927	62,045	12,882	סך הכל
						חוזים בגין מניות
10,108	10,108	-	12,347	12,347	-	FORWARD-I FUTURES
17,607	17,607	-	16,030	16,030	-	אופציות שנכתבו
17,512	17,512	-	15,960	15,960	-	אופציות שנקנו(5)
45,227	45,227	-	44,337	44,337	-	סך הכל
						חוזי סחורות ואחרים
63	63	-	72	72	-	FORWARD-I FUTURES
-	-	-	42	42	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	42	42	-	אופציות שנקנו
63	63	-	156	156	-	סך הכל
						חוזי אשראי
37	-	37	-	-	-	הבנק ערב
37	-	37	-	-	-	סך הכל
134,538	121,541	12,997	140,710	123,948	16,762	סך הכל סכום נקוב

(1) מזה: SWAPS שהבנק משלם בשיעור רבית קבוע בסך 10,338 מיליון ש"ח (31.12.18 - 12,047 מיליון ש"ח).

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 686 מיליון ש"ח (31.12.18 - 682 מיליון ש"ח).

(3) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת רבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הרבית הגלום באגרות חוב במט"ח ברבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.

(4) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 2,677 מיליון ש"ח (31.12.18 - 2,285 מיליון ש"ח).

(5) מזה: נסחרים בבורסה בסך 15,878 מיליון ש"ח (31.12.18 - 17,336 מיליון ש"ח).

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2019					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
384	238	146	249	246	3
122	-	122	1	-	1
414	392	22	391	344	77
450	450	-	450	450	-
1	1	-	1	1	-
1,249	1,081	168	1,091	1,011	80
-	-	-	-	-	-
1,247	1,079	168	1,091	1,011	80
-	-	-	-	-	-

חוזי רבית
מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾
סכומים שקוזזו במאזן
יתרה מאזנית
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

31 בדצמבר 2018					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
224	183	41	207	176	31
36	-	36	28	-	28
422	403	19	541	484	57
650	650	-	650	650	-
1	1	-	1	1	-
1,297	1,237	60	1,399	1,311	88
-	-	-	-	-	-
1,294	1,234	60	1,399	1,311	88
-	-	-	-	-	-

חוזי רבית
מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾
סכומים שקוזזו במאזן
יתרה מאזנית
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 2 מיליון ש"ח (31.12.18 - 3 מיליון ש"ח).

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. גידור חשבונאי

כללי

הבנק חשף לסיכונים שוק, לרבות סיכונים בסיסי וסיכונים רבית. סיכון הבסיסי הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הקבוצה שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ עקב ההפרש בין שווי הנכסים לשווי ההתחייבויות. סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית. שינויים ברבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים בסיסי וסיכונים רבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פרוורוד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת רבית קבועה ברבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן.

אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידורי שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותו לסיכון המגודר.

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		הכנסות (הוצאות) רבית	
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)			
רווח מגידורי שווי הוגן			
חוזי רבית			
- פריטים מגודרים			
- נגזרים מגדרים			
105			
(115)			

ליום 31 בדצמבר 2019		התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים	
הערך בספרים	יחסי גידור קיימים		
2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן			
ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה			
105	3,185		

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		הפסד שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾	
3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד			
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים			
חוזי רבית			
חוזי מטבע חוץ			
חוזים בגין מניות			
(15)			
(410)			
6			

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית.

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2019					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
1,091	383	1	141	446	120
(428)	(142)	-	(17)	(269)	-
(144)	(115)	-	(4)	(25)	-
519	126	1	120	152	120
1,394	1,040	-	39	315	-
(862)	(704)	-	(6)	(152)	-
532	336	-	33	163	-
1,051	462	1	153	315	120
1,249	559	-	203	390	97
(371)	(85)	-	(17)	(269)	-
(64)	-	-	-	(64)	-
814	474	-	186	57	97

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים⁽¹⁾
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
מכשירים פיננסיים
ביטחון במזומן ששועבד
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2018*					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
1,399	788	-	104	318	189
(568)	(335)	-	(10)	(223)	-
(225)	(144)	-	(22)	(59)	-
606	309	-	72	36	189
1,251	913	1	45	292	-
(571)	(421)	-	(3)	(147)	-
680	492	1	42	145	-
1,286	801	1	114	181	189
1,297	391	10	204	483	209
(271)	(38)	-	(10)	(223)	-
(65)	-	-	-	(65)	-
961	353	10	194	195	209

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים⁽¹⁾
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
מכשירים פיננסיים
ביטחון במזומן ששועבד
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

* סווג מחדש.
(1) שווי הוגן של מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז בסך 371 מיליון ש"ח, אגרות חוב ממשלתיות שהתקבלו כבטחון בסך 54 מיליון ש"ח ומניות שהתקבלו כבטחון בסך 3 מיליון ש"ח - 31.12.18 - מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז בסך 271 מיליון ש"ח, אגרות חוב ממשלתיות שהתקבלו כבטחון בסך 146 מיליון ש"ח ומניות שהתקבלו כבטחון בסך 151 מיליון ש"ח.
(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה

31 בדצמבר 2019					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 5 שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
675	-	166	509	-	חוזי רבית
20,615	3,282	10,542	3,331	3,460	- שקל - מדד
74,927	7	615	19,664	54,641	- אחר
44,337	-	356	3,080	40,901	חוזי מטבע חוץ
156	-	-	1	155	חוזים בגין מניות
140,710	3,289	11,679	26,585	99,157	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

31 בדצמבר 2018					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 5 שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
134,538	4,735	16,264	26,732	86,807	סך הכל

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים

א. הגדרות

- **אנשים פרטיים** - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".
 - **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון ש"ח.
 - **משקי בית** - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
 - **עסק** - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
 - **מחזור פעילות** - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתית.
 - **עסק זעיר** - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליון ש"ח.
 - **עסק קטן** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליון ש"ח וקטן מ- 50 מיליון ש"ח.
 - **עסק בינוני** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליון ש"ח וקטן מ- 250 מיליון ש"ח.
 - **עסק גדול** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליון ש"ח.
 - **גופים מוסדיים** - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק בביעוץ השקעות, בשיעור השקעות ובניהול תיקי השקעות ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.
- כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו, פעילות הלקוח העסקי סווגה לפי האמור להלן: כאשר סך החבות של הלקוח העסקי שווה או גדולה מ-100 מיליון ש"ח סווג הלקוח למגזר עסקים גדולים. בנוסף, בחשבונות עסקיים הפועלים בשוק ההון הסיווג למגזרי הלקוחות נעשה בהתאם לשווי הנכסים במאזן או שווי ממוצע הנכסים בבנק, ובחשבונות עסקיים בתחום הנדל"ן הסיווג נעשה בהתאם לשווי הנכסים במאזן או היקף המסגרות.
- **מגזר ניהול פיננסי** - כולל פעילות למסחר ופעילות ניהול נכסים והתחייבויות כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים. כמו כן כולל המגזר את חלק הבנק ברווחי כאל.

העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים:

- הכנסות רבית נטו, הכוללות:
- המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפקדונות, המחושב כפער בין הרבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים.
- רבית על ההון המשוקלל המיוחס למגזר (על בסיס נכסי הסיכון המשוייכים לכלל מגזר).
- מגזרי הלקוחות מחויבים בעלויות המימון העודפות (מעבר לעלות גיוס המקורות) של שטרי ההון המיוחסים למגזר.
- הוצאות בגין הפסדי אשראי - לכלל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות בגין הפסדי אשראי שגרשמו בגין לקוחותיו.
- הכנסות שאינן מרבית - לכלל מגזר פעילות נזקפות ההכנסות מעמלות, הכנסות מימון שאינן מרבית וההכנסות האחרות, הנובעות מפעילות לקוחותיו.
- הוצאות תפעוליות - לכלל לקוח במגזר פעילות מיוחסות ההוצאות של כלל יחידות הבנק, הנובעות ממתן שירותים, לפי מתודולוגיית העמסה כדלקמן:
- הוצאות ישירות, הכוללות:
- הוצאות שכר וארגוניות בסניפים - מועמסות לפי התפלגות תקן "מדד פעולה", המתרגם את הפעילות של הלקוח לתשומות עבודה.
- הוצאות מחשב בסניפים - מועמסות בהתאם לכמות פעולות המבוצעות על ידי הלקוחות.
- הוצאות שכר, ארגוניות ומחשב של יחידות המטה העסקיות - מועמסות על פי מפתחות העמסה, בהתאם לאופי הפעילות של הלקוח (כגון: התפלגות יתרות אשראי, כמות ונפח פעולות).
- הוצאות עקיפות, הכוללות את הוצאות יחידות המטה והוצאות המחשב של החטיבות/המערכים העורפיים, ואת הוצאות המחשב הכלליות שאינן משוייכות - הוצאות אלו מועמסות בהתאם לאופי ההוצאה. מרבית ההוצאות העקיפות מועמסות לפי התפלגות ההוצאות הישירות והיתר לפי התפלגות ההכנסות.
- מסים על ההכנסה - ההפרשה למס על הרווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס הסטטוטורי, תוך ביצוע התאמות מסוימות הנובעות מהוצאות לא מוכרות וכיו"ב.
- רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנה שליטה - זקיפת חלק ברווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה במגזרי הפעילות השונים, הוקצה על פי יחס הרווח נטו של חברות הבת בהן יש זכויות שאינן מקנות שליטה, כפי שרווח זה שויך למגזרי הפעילות השונים.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019								המאוחד
פעילות ישראל								
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח								
3,085	287	16	265	164	670	14	1,669	הכנסות רבית מחיצוניים
483	11	77	67	17	87	52	172	הוצאות רבית מחיצוניים
2,602	276	(61)	198	147	583	(38)	1,497	הכנסות רבית, נטו
-	(125)	136	82	26	58	76	(253)	- מחיצוניים
2,602	151	75	280	173	641	38	1,244	- בינגזרי
1,520	214	190	118	77	304	68	549	סך הכנסות רבית, נטו
4,122	365	265	398	250	945	106	1,793	הכנסות שאינן מרבית
138	-	1	18	12	35	-	72	סך הכנסות
2,654	59	184	167	114	622	65	1,443	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,330	306	80	213	124	288	41	278	הוצאות תפעוליות ואחרות
478	105	27	93	46	98	14	95	רווח לפני מסים
852	201	53	120	78	190	27	183	הפרשה למסים על הרווח
51	51	-	-	-	-	-	-	רווח לאחר מסים
903	252	53	120	78	190	27	183	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
(38)	(6)	-	-	(3)	(5)	-	(24)	רווח נקי:
865	246	53	120	75	185	27	159	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
136,305	50,865	1,039	17,275	5,675	15,925	50	45,476	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
605	605	-	-	-	-	-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
85,440	-	1,039	17,275	5,675	15,925	50	45,476	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
88,829	-	1,261	17,959	5,647	16,477	67	47,418	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
709	-	-	298	35	220	-	156	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
249	-	-	13	4	20	-	212	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
127,577	9,516	23,365	10,823	5,189	18,972	7,619	52,093	יתרת חובות פגומים
114,821	-	22,825	10,157	4,932	18,400	7,611	50,896	יתרת חובות בפיקוד מעל 90 יום
120,052	-	25,080	11,271	5,536	18,859	7,734	51,572	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
80,019	7,627	1,070	17,092	6,867	15,591	213	31,559	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
81,249	7,588	1,159	17,521	6,730	16,275	218	31,758	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
322,386	-	236,423	13,366	3,883	15,884	17,337	35,493	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
2,045	-	10	270	157	562	-	1,046	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
448	-	66	21	20	88	38	215	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
109	151	(1)	(11)	(4)	(9)	-	(17)	פיצול הכנסות רבית נטו
2,602	151	75	280	173	641	38	1,244	- מרווח מפעילות מתן אשראי
								- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
								- אחר
								סך הכל הכנסות רבית, נטו

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018								המאחד
פעילות ישראל								
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
1,524	1	677	191	358	14	236	3,001	הכנסות רבית מחיצוניים
183	34	106	34	65	59	34	515	הוצאות רבית מחיצוניים
								הכנסות רבית, נטו
1,341	(33)	571	157	293	(45)	202	2,486	- מחיצוניים
(196)	66	48	20	4	107	(49)	-	- בינמגזרי
1,145	33	619	177	297	62	153	2,486	סך הכנסות רבית, נטו
577	62	321	81	119	194	283	1,637	הכנסות שאינן מרבית
1,722	95	940	258	416	256	436	4,123	סך הכנסות
67	-	55	8	35	1	-	166	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,545	63	653	120	188	178	72	2,819	הוצאות תפעוליות ואחרות
110	32	232	130	193	77	364	1,138	רווח לפני מסים
41	12	87	49	72	29	118	408	הפרשה למסים על הרווח
69	20	145	81	121	48	246	730	רווח לאחר מסים
-	-	-	-	-	-	37	37	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
								רווח נקי:
69	20	145	81	121	48	283	767	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(20)	-	(5)	(4)	-	-	(5)	(34)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
49	20	140	77	121	48	278	733	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
43,802	51	15,426	5,739	17,855	764	51,675	135,312	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	585	585	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
43,802	51	15,426	5,739	17,855	764	-	83,637	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
45,359	51	15,948	5,816	17,052	934	-	85,160	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
100	-	218	35	114	-	-	467	יתרת חובות פגומים
215	-	23	5	-	-	-	243	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
48,806	7,676	17,848	5,230	11,042	26,042	10,415	127,059	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
47,682	7,667	17,127	4,907	9,981	25,984	-	113,348	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
50,300	8,029	17,802	5,167	9,212	21,187	-	111,697	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
30,158	189	15,106	6,926	17,857	1,042	8,039	79,317	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
30,725	190	15,404	7,053	16,329	1,517	7,919	79,137	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
36,170	15,501	13,444	3,922	15,054	243,650	-	327,741	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
								פיצול הכנסות רבית נטו
1,007	-	560	164	292	12	-	2,035	- מרווח מפעילות מתן אשראי
159	33	72	19	21	51	-	355	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(21)	-	(13)	(6)	(16)	(1)	153	96	- אחר
1,145	33	619	177	297	62	153	2,486	סך הכל הכנסות רבית, נטו

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017										המאוחד	
סך הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							משקי בית	במיליוני ש"ח
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות ישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית		
2,704	2	2,702	167	14	355	166	648	1	1,351	הכנסות רבית מחיצוניים	
402	-	402	19	36	60	27	78	27	155	הוצאות רבית מחיצוניים	
2,302	2	2,300	148	(22)	295	139	570	(26)	1,196	הכנסות רבית, נטו	
-	-	-	62	60	1	6	5	51	(185)	- מחיצוניים	
2,302	2	2,300	210	38	296	145	575	25	1,011	- בינמגזרי	
1,450	19	1,431	106	183	134	65	324	57	562	סך הכנסות רבית, נטו	
3,752	21	3,731	316	221	430	210	899	82	1,573	הכנסות שאינן מרבית	
121	(3)	124	-	(9)	(3)	27	45	-	64	סך הכנסות	
2,607	32	2,575	54	157	186	98	615	55	1,410	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
1,024	(8)	1,032	262	73	247	85	239	27	99	הוצאות תפעוליות ואחרות	
358	-	358	92	26	86	29	83	9	33	רווח (הפסד) לפני מסים	
666	(8)	674	170	47	161	56	156	18	66	הפרשה (מסים על הרווח	
54	-	54	54	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) לאחר מסים	
720	(8)	728	224	47	161	56	156	18	66	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	
(42)	-	(42)	(10)	-	(1)	(4)	(7)	(1)	(19)	רווח (הפסד) נקי:	
678	(8)	686	214	47	160	52	149	17	47	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
129,293	111	129,182	50,468	578	17,630	5,414	14,331	50	40,711	המינוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
536	-	536	536	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	
78,714	-	78,714	-	578	17,630	5,414	14,331	50	40,711	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	
81,216	-	81,216	-	590	17,785	5,655	14,613	52	42,521	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾	
542	-	542	-	-	210	34	203	-	95	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾	
205	-	205	-	-	-	1	23	-	181	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	
121,075	290	120,785	9,965	23,118	10,198	5,574	16,889	7,660	47,381	יתרת חובות פגומים	
107,511	-	107,511	-	23,058	9,126	5,227	16,175	7,652	46,273	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	
113,511	-	113,511	-	26,681	11,683	5,309	15,439	8,028	46,371	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾	
76,775	207	76,568	8,546	1,013	17,915	6,603	14,216	170	28,105	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾	
77,371	8	77,363	8,625	941	17,408	6,661	14,463	170	29,095	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	
293,263	-	293,263	-	210,228	16,304	3,749	12,644	15,097	35,241	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾	
1,915	-	1,915	-	11	303	139	549	1	912	יתרת נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾	
249	2	247	-	28	15	13	43	24	124	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾	
138	-	138	210	(1)	(22)	(7)	(17)	-	(25)	פיצול הכנסות רבית נטו	
2,302	2	2,300	210	38	296	145	575	25	1,011	- מרווח מפעילות מתן אשראי	
										- מרווח מפעילות קבלת פקדונות	
										- אחר	
										סך הכל הכנסות רבית, נטו	

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019								המאוחז
מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיר	
במיליוני ש"ח								
1,683	14	14	-	1,669	984	15	670	הכנסות רבית מחיצוניים
224	52	52	-	172	172	-	-	הוצאות רבית מחיצוניים
1,459	(38)	(38)	-	1,497	812	15	670	הכנסות רבית, נטו
(177)	76	76	-	(253)	98	(2)	(349)	- מחיצוניים
1,282	38	38	-	1,244	910	13	321	- בינמגזרי
617	68	67	1	549	451	84	14	סך הכנסות רבית, נטו
1,899	106	105	1	1,793	1,361	97	335	הכנסות שאינן מרבית
72	-	-	-	72	69	-	3	סך הכנסות
1,508	65	65	-	1,443	1,230	57	156	הוצאות בגין הפסדי אשראי
349	41	40	1	278	62	40	176	הוצאות תפעוליות ואחרות
109	14	14	-	95	21	14	60	רווח לפני מסים
210	27	26	1	183	41	26	116	הפרשה למסים על הרווח
(24)	-	-	-	(24)	(23)	(1)	-	רווח נקי:
186	27	26	1	159	18	25	116	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
45,526	50	25	25	45,476	17,807	2,798	24,871	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
45,526	50	25	25	45,476	17,807	2,798	24,871	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
47,485	67	33	34	47,418	18,196	3,639	25,583	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
156	-	-	-	156	146	-	10	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
212	-	-	-	212	26	-	186	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
59,712	7,619	7,618	1	52,093	51,462	106	525	יתרת חובות פגומים
58,507	7,611	7,611	-	50,896	50,896	-	-	יתרת ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
59,306	7,734	7,734	-	51,572	51,572	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
31,772	213	184	29	31,559	14,788	3,151	13,620	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
31,976	218	180	38	31,758	13,897	3,805	14,056	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
52,830	17,337	17,337	-	35,493	35,493	-	-	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
1,046	-	-	-	1,046	703	13	330	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
253	38	38	-	215	215	-	-	פיצול הכנסות רבית נטו
(17)	-	-	-	(17)	(8)	-	(9)	- מרווח מפעילות מתן אשראי
1,282	38	38	-	1,244	910	13	321	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
								- אחר
								סך הכל הכנסות רבית, נטו

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018								המאוחד
מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיוור	
במיליוני ש"ח								
1,525	1	1	-	1,524	823	16	685	הכנסות רבית מחיצוניים
217	34	34	-	183	183	-	-	הוצאות רבית מחיצוניים
								הכנסות רבית, נטו
1,308	(33)	(33)	-	1,341	640	16	685	- מחיצוניים
(130)	66	66	-	(196)	207	(3)	(400)	- בינמגזרי
1,178	33	33	-	1,145	847	13	285	סך הכנסות רבית, נטו
639	62	61	1	577	473	89	15	הכנסות שאינן מרבית
1,817	95	94	1	1,722	1,320	102	300	סך הכנסות
67	-	-	-	67	63	-	4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,608	63	63	-	1,545	1,345	60	140	הוצאות תפעוליות ואחרות
142	32	31	1	110	(88)	42	156	רווח (הפסד) לפני מסים
53	12	12	-	41	(32)	15	58	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
								רווח (הפסד) נקי:
89	20	19	1	69	(56)	27	98	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(20)	-	-	-	(20)	(18)	(2)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
69	20	19	1	49	(74)	25	98	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
43,853	51	20	31	43,802	17,256	2,921	23,625	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
43,853	51	20	31	43,802	17,256	2,921	23,625	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
45,410	51	22	29	45,359	17,720	3,320	24,319	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
100	-	-	-	100	94	-	6	יתרת חובות פגומים
215	-	-	-	215	30	-	185	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
56,482	7,676	7,675	1	48,806	48,041	70	695	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
55,349	7,667	7,667	-	47,682	47,682	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
58,329	8,029	8,029	-	50,300	50,300	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
30,347	189	163	26	30,158	14,465	2,940	12,753	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
30,915	190	161	29	30,725	14,049	3,528	13,148	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
51,671	15,501	15,501	-	36,170	36,170	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
								פיצול הכנסות רבית נטו
1,007	-	-	-	1,007	696	13	298	- מרווח מפעילות מתן אשראי
192	33	33	-	159	159	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(21)	-	-	-	(21)	(8)	-	(13)	- אחר
1,178	33	33	-	1,145	847	13	285	סך הכל הכנסות רבית, נטו

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017								המאוחז
סך הכל	מגזר בנקאות פרטית			מגזר משקי בית				
	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
								במיליוני ש"ח
1,352	1	1	-	1,351	768	14	569	הכנסות רבית מחיצוניים
182	27	27	-	155	155	-	-	הוצאות רבית מחיצוניים
								הכנסות רבית, נטו
1,170	(26)	(26)	-	1,196	613	14	569	- מחיצוניים
(134)	51	51	-	(185)	150	(2)	(333)	- בינמגזרי
1,036	25	25	-	1,011	763	12	236	סך הכנסות רבית, נטו
619	57	56	1	562	465	84	13	הכנסות שאינן מרבית
1,655	82	81	1	1,573	1,228	96	249	סך הכנסות
64	-	-	-	64	63	-	1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,465	55	54	1	1,410	1,245	61	104	הוצאות תפעוליות ואחרות
126	27	27	-	99	(80)	35	144	רווח (הפסד) לפני מסים
42	9	9	-	33	(27)	12	48	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
								רווח (הפסד) נקי:
84	18	18	-	66	(53)	23	96	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(20)	(1)	(1)	-	(19)	(18)	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
64	17	17	-	47	(71)	22	96	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
40,761	50	22	28	40,711	15,603	2,768	22,340	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
40,761	50	22	28	40,711	15,603	2,768	22,340	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
42,573	52	21	31	42,521	16,491	3,182	22,848	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
95	-	-	-	95	88	-	7	יתרת חובות פגומים
181	-	-	-	181	25	-	156	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
55,041	7,660	7,659	1	47,381	46,610	71	700	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
53,925	7,652	7,652	-	46,273	46,273	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
54,399	8,028	8,028	-	46,371	46,371	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
28,275	170	141	29	28,105	13,266	2,891	11,948	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
29,265	170	140	30	29,095	13,797	3,070	12,228	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
50,338	15,097	15,097	-	35,241	35,241	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
								פיצול הכנסות רבית נטו
913	1	1	-	912	648	12	252	- מרווח מפעילות מתן אשראי
148	24	24	-	124	124	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(25)	-	-	-	(25)	(9)	-	(16)	- אחר
1,036	25	25	-	1,011	763	12	236	סך הכל הכנסות רבית, נטו

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ד. עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019										המאחד
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים				
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	
במיליוני ש"ח										
1,099	265	188	77	164	115	49	670	493	177	הכנסות רבית מחיצוניים
171	67	67	-	17	17	-	87	87	-	הוצאות רבית מחיצוניים
										הכנסות רבית, נטו
928	198	121	77	147	98	49	583	406	177	- מחיצוניים
166	82	85	(3)	26	27	(1)	58	62	(4)	- בינגזרי
1,094	280	206	74	173	125	48	641	468	173	סך הכנסות רבית, נטו
499	118	87	31	77	62	15	304	270	34	הכנסות שאינן מרבית
17	-	-	-	1	1	-	16	16	-	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
1,593	398	293	105	250	187	63	945	738	207	סך הכנסות
65	18	32	(14)	12	14	(2)	35	46	(11)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
903	167	133	34	114	94	20	622	529	93	הוצאות תפעוליות ואחרות
625	213	128	85	124	79	45	288	163	125	רווח לפני מסים
237	93	55	38	46	29	17	98	55	43	הפרשה למסים על הרווח
										רווח נקי:
388	120	73	47	78	50	28	190	108	82	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(8)	-	-	-	(3)	(1)	(2)	(5)	(3)	(2)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
380	120	73	47	75	49	26	185	105	80	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
38,875	17,275	14,640	2,635	5,675	4,242	1,433	15,925	10,426	5,499	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
38,875	17,275	14,640	2,635	5,675	4,242	1,433	15,925	10,426	5,499	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
40,083	17,959	14,797	3,162	5,647	4,184	1,463	16,477	10,704	5,773	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
553	298	275	23	35	30	5	220	178	42	יתרת חובות פגומים
37	13	-	13	4	4	-	20	18	2	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
34,984	10,823	8,672	2,151	5,189	4,159	1,030	18,972	15,923	3,049	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
33,489	10,157	8,177	1,980	4,932	3,982	950	18,400	15,558	2,842	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
35,666	11,271	8,914	2,357	5,536	4,523	1,013	18,859	15,921	2,938	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
39,550	17,092	12,425	4,667	6,867	4,600	2,267	15,591	9,532	6,059	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
40,526	17,521	12,543	4,978	6,730	4,591	2,139	16,275	9,943	6,332	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
33,133	13,366	11,467	1,899	3,883	3,729	154	15,884	14,591	1,293	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
										פיצול הכנסות רבית נטו
989	270	196	74	157	110	47	562	395	167	- מרווח מפעילות מתן אשראי
129	21	18	3	20	18	2	88	78	10	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(24)	(11)	(8)	(3)	(4)	(3)	(1)	(9)	(5)	(4)	- אחר
1,094	280	206	74	173	125	48	641	468	173	סך הכל הכנסות רבית, נטו

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ד. עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018										המאחד
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים				
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	
במיליוני ש"ח										
1,226	358	282	76	191	136	55	677	511	166	הכנסות רבית מחיצוניים
205	65	65	-	34	34	-	106	106	-	הוצאות רבית מחיצוניים
										הכנסות רבית, נטו
1,021	293	217	76	157	102	55	571	405	166	- מחיצוניים
72	4	9	(5)	20	25	(5)	48	58	(10)	- בינמגזרי
1,093	297	226	71	177	127	50	619	463	156	סך הכנסות רבית, נטו
521	119	88	31	81	61	20	321	281	40	הכנסות שאינן מרבית
18	1	1	-	1	1	-	16	16	-	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
1,614	416	314	102	258	188	70	940	744	196	סך הכנסות
98	35	35	-	8	7	1	55	55	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
961	188	152	36	120	99	21	653	551	102	הוצאות תפעוליות ואחרות
555	193	127	66	130	82	48	232	138	94	רווח לפני מסים
208	72	47	25	49	31	18	87	52	35	הפרשה למסים על הרווח
										רווח נקי:
347	121	80	41	81	51	30	145	86	59	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(9)	-	-	-	(4)	(3)	(1)	(5)	(3)	(2)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
338	121	80	41	77	48	29	140	83	57	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
39,020	17,855	15,138	2,717	5,739	4,407	1,332	15,426	10,400	5,026	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
39,020	17,855	15,138	2,717	5,739	4,407	1,332	15,426	10,400	5,026	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
38,816	17,052	14,669	2,383	5,816	4,306	1,510	15,948	10,499	5,449	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
367	114	95	19	35	29	6	218	174	44	יתרת חובות פגומים
28	-	-	-	5	5	-	23	17	6	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
34,120	11,042	9,155	1,887	5,230	4,223	1,007	17,848	14,843	3,005	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
32,015	9,981	8,339	1,642	4,907	4,029	878	17,127	14,359	2,768	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
32,181	9,212	7,249	1,963	5,167	4,153	1,014	17,802	14,979	2,823	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
39,889	17,857	12,963	4,894	6,926	4,148	2,778	15,106	9,740	5,366	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
38,786	16,329	11,631	4,698	7,053	4,280	2,773	15,404	9,538	5,866	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
32,420	15,054	14,229	825	3,922	3,864	58	13,444	12,240	1,204	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
										פיצול הכנסות רבית נטו
1,016	292	218	74	164	113	51	560	407	153	- מרווח מפעילות מתן אשראי
112	21	20	1	19	18	1	72	65	7	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(35)	(16)	(12)	(4)	(6)	(4)	(2)	(13)	(9)	(4)	- אחר
1,093	297	226	71	177	127	50	619	463	156	סך הכל הכנסות רבית, נטו

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ד. עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2017										המאחד
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים				
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	
במיליוני ש"ח										
1,169	355	285	70	166	135	31	648	497	151	הכנסות רבית מחיצוניים
165	60	60	-	27	27	-	78	78	-	הוצאות רבית מחיצוניים
										הכנסות רבית, נטו
1,004	295	225	70	139	108	31	570	419	151	- מחיצוניים
12	1	1	-	6	8	(2)	5	9	(4)	- בינגזרי
1,016	296	226	70	145	116	29	575	428	147	סך הכנסות רבית, נטו
523	134	97	37	65	50	15	324	287	37	הכנסות שאינן מרבית
16	-	-	-	1	1	-	15	15	-	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
1,539	430	323	107	210	166	44	899	715	184	סך הכנסות
69	(3)	6	(9)	27	29	(2)	45	64	(19)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
899	186	151	35	98	81	17	615	521	94	הוצאות תפעוליות ואחרות
571	247	166	81	85	56	29	239	130	109	רווח לפני מסים
198	86	58	28	29	19	10	83	45	38	הפרשה למסים על הרווח
										רווח נקי:
373	161	108	53	56	37	19	156	85	71	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(12)	(1)	-	(1)	(4)	(3)	(1)	(7)	(4)	(3)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
361	160	108	52	52	34	18	149	81	68	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
37,375	17,630	15,110	2,520	5,414	4,486	928	14,331	9,653	4,678	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
37,375	17,630	15,110	2,520	5,414	4,486	928	14,331	9,653	4,678	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
38,053	17,785	15,295	2,490	5,655	4,656	999	14,613	9,629	4,984	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
447	210	159	51	34	23	11	203	163	40	יתרת חובות פגומים
24	-	-	-	1	1	-	23	18	5	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
32,661	10,198	8,773	1,425	5,574	4,604	970	16,889	14,213	2,676	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
30,528	9,126	7,964	1,162	5,227	4,384	843	16,175	13,670	2,505	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
32,431	11,683	10,237	1,446	5,309	4,412	897	15,439	12,920	2,519	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
38,734	17,915	13,130	4,785	6,603	4,834	1,769	14,216	8,486	5,730	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
38,532	17,408	12,739	4,669	6,661	4,860	1,801	14,463	8,491	5,972	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
32,697	16,304	15,254	1,050	3,749	3,505	244	12,644	11,500	1,144	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
										פיצול הכנסות רבית נטו
991	303	229	74	139	109	30	549	401	148	- מרווח מפעילות מתן אשראי
71	15	13	2	13	12	1	43	38	5	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(46)	(22)	(16)	(6)	(7)	(5)	(2)	(17)	(11)	(6)	- אחר
1,016	296	226	70	145	116	29	575	428	147	סך הכל הכנסות רבית, נטו

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ה. מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 ⁽⁴⁾					המאחד
סך הכל	אחר	פעילות השקעה ריאלית	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר	
במיליוני ש"ח					
287	-	-	286	1	הכנסות רבית מחיצוניים
11	-	-	8	3	הוצאות רבית מחיצוניים
276	-	-	278	(2)	הכנסות רבית, נטו - מחיצוניים
(125)	-	-	(125)	-	- בינמגזרי
151	-	-	153	(2)	סך הכנסות (הוצאות) רבית, נטו
214	3	71	159	(19)	הכנסות (הוצאות) שאינן מרבית
365	3	71	312	(21)	סך הכנסות (הוצאות)
59	-	-	59	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
306	3	71	253	(21)	רווח (הפסד) לפני מסים
105	1	24	88	(8)	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
201	2	47	165	(13)	רווח (הפסד) לאחר מסים
51	-	51	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
					רווח (הפסד) נקי:
252	2	98	165	(13)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(6)	-	-	(6)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
246	2	98	159	(13)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
50,865	-	878	49,765	222	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
605	-	605	-	-	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
9,516	-	-	9,314	202	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
7,627	-	1,523	5,356	748	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
7,588	-	1,582	5,131	875	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
					מרכיבי הכנסות רבית נטו והכנסות מימון שאינן מרבית:
			56	(41)	הפרשי שער, נטו ⁽³⁾
			(6)	-	הפרשי מדד, נטו ⁽³⁾
			242	7	חשיפות רבית, נטו ⁽³⁾
			-	-	חשיפות למניות, נטו ⁽³⁾
			292	(34)	סך הכל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית, לפי בסיס צבירה
			26	-	רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד
			(6)	-	
			-	13	הכנסות אחרות שאינן מרבית
			312	(21)	סך הכל הכנסות רבית, נטו והכנסות מימון שאינן מרבית

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.
4. החל משנת 2019, שינה הבנק את אופן הסיווג של מכשירים פיננסיים נגזרים בין פעילות למטרת מסחר לבין פעילות ניהול נכסים והתחייבויות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ה. מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					המאחד
סך הכל	אחר	פעילות השקעה ריאלית	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר במיליוני ש"ח	
236	-	-	232	4	הכנסות רבית מחיצוניים
34	-	-	31	3	הוצאות רבית מחיצוניים
202	-	-	201	1	הכנסות רבית, נטו
(49)	-	-	(49)	-	- מחיצוניים
153	-	-	152	1	- בינגזרי
283	72	80	130	1	סך הכנסות רבית, נטו
436	72	80	282	2	הכנסות שאינן מרבית
-	-	-	-	-	סך הכנסות
72	-	-	72	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
364	72	80	210	2	הוצאות תפעוליות ואחרות
118	25	27	65	1	רווח לפני מסים
246	47	53	145	1	הפרשה למסים על הרווח
37	-	37	-	-	רווח לאחר מסים
283	47	90	145	1	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
(5)	-	-	(5)	-	רווח נקי :
278	47	90	140	1	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
51,675	-	809	50,433	433	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
585	-	585	-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
10,415	-	-	10,138	277	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
8,039	-	1,435	5,857	747	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
7,919	-	1,460	5,614	845	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
					יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
					יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
					מרכיבי הכנסות רבית נטו והכנסות מימון שאינן מרבית:
			11	-	הפרשי שער, נטו ⁽³⁾
			4	-	הפרשי מדד, נטו ⁽³⁾
			242	3	חשיפות רבית, נטו ⁽³⁾
			-	(1)	חשיפות למניות, נטו ⁽³⁾
			257	2	סך הכל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית, לפי בסיס צבירה
			7	-	רווחים או הפסדים ממכירה או מיידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב
			18	-	שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד
			282	2	סך הכל הכנסות רבית, נטו והכנסות מימון שאינן מרבית

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ה. מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					המאחד
סך הכל	אחר	פעילות השקעה ריאלית	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר	
במיליוני ש"ח					
167	-	-	162	5	הכנסות רבית מחיצוניים
19	-	-	15	4	הוצאות רבית מחיצוניים
148	-	-	147	1	הכנסות רבית, נטו - מחיצוניים
62	-	-	62	-	- בינמגזרי
210	-	-	209	1	סך הכנסות רבית, נטו
106	45	12	61	(12)	הכנסות (הוצאות) שאינן מרבית
316	45	12	270	(11)	סך הכנסות (הוצאות)
-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
54	1	-	53	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
262	44	12	217	(11)	רווח (הפסד) לפני מסים
92	16	4	76	(4)	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
170	28	8	141	(7)	רווח (הפסד) לאחר מסים
54	-	54	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
224	28	62	141	(7)	רווח (הפסד) נקי :
(10)	-	-	(10)	-	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
214	28	62	131	(7)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
50,468	-	709	48,966	793	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
536	-	536	-	-	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
9,965	-	-	9,698	267	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
8,546	-	1,326	6,432	788	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
8,625	-	1,361	6,539	725	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
			(26)	-	מרכיבי הכנסות רבית נטו והכנסות מימון שאינן מרבית:
			1	-	הפרשי שער, נטו ⁽³⁾
			263	(9)	הפרשי מדד, נטו ⁽³⁾
			-	(2)	חשיפות רבית, נטו ⁽³⁾
			-	(2)	חשיפות למניות, נטו ⁽³⁾
			238	(11)	סך הכל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית, לפי בסיס צבירה
			28	-	רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב
			4	-	שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד
			270	(11)	סך הכל הכנסות רבית, נטו והכנסות מימון שאינן מרבית

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ו. מידע על אזורים גיאוגרפיים (במיליוני ש"ח)

סך נכסים		רווח (הפסד) נקי			הכנסות ⁽²⁾			המאחד
ליום 31 בדצמבר		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	
133,926	140,932	686	722	863	3,731	4,100	4,119	ישראל
194	178	(8)	11	2	21	23	3	מערב אירופה
134,120	141,110	678	733	865	3,752	4,123	4,122	סך הכל מאוחד

(1) החלוקה לאיזור גיאוגרפיים בוצעה לפי מיקום הנכסים.

(2) הכנסות מרבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

באור 28א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

א. כללי

1. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה ("מגזרי פעילות ניהוליים"), בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (ASC 280-10).
 2. החלוקה למגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה מבוצעת בהתאם לקריטריונים המנויים בסעיף 3 להלן. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קביעת תכניות העבודה, קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק נקבע כהנהלת הבנק והדירקטוריון.
 3. הבנק זיהה את מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה כדלקמן:
 - **חטיבה בנקאית - משכנתאות** - המגזר אחראי על מתן שירותי אשראי לדיור ללקוחות המגזר.
 - **חטיבה בנקאית - לקוחות פרטיים** - המגזר כולל את מכלול הפעילויות של לקוחות הבנקאות הפרטית ומשקי הבית בסניפי החטיבה הבנקאית. כמו כן, המגזר כולל את לקוחות מערך פאג"י בעל מאפיינים דומים.
 - **חטיבה בנקאית - אחר** - המגזר כולל את מכלול הפעילויות של לקוחות עסקיים קטנים ולקוחות מסחריים בסניפי החטיבה הבנקאית. כמו כן, המגזר כולל את לקוחות מערך פאג"י, בעלי מאפיינים דומים.
 - **חטיבה עסקית - לקוחות עסקיים** - המחלקה העסקית של החטיבה מרכזת את מכלול הפעילות של לקוחות עסקיים גדולים ובינלאומיים, בעלי מסגרות אשראי של 40 מיליון ש"ח ומעלה, או מחזור הכנסות של 200 מיליון ש"ח ומעלה, וכן את פעילותם של אובליגנטים בתחומי אשראי מורכבים, כגון: תקשורת, יהלומים, ליווי פרויקטים, פקטורינג וכדומה.
 - **חטיבה עסקית - לקוחות מסחריים** - המחלקה המסחרית מטפלת בלקוחות הבנק, רובם בעלי מסגרות אשראי של 5 מיליון ש"ח עד 40 מיליון ש"ח ומחזור הכנסות של 25 מיליון ש"ח עד 200 מיליון ש"ח ובלקוחות סניפי החטיבה העסקית שאינם בסמכות מנהלי הסניפים. כמו כן, המגזר כולל את לקוחות מערך פאג"י, בעלי מאפיינים דומים.
 - **חטיבה עסקית - אחר** - לקוחות עסקיים קטנים בסניפי החטיבה העסקית.
 - **חטיבת נכסי לקוחות** - החטיבה אחראית על פעילות הבנק בתחום שוק ההון, המט"ח ופקדונות הציבור מול כלל הלקוחות של הבנק וכן אחראית על מכלול הפעילות של לקוחות מוסדיים.
 - **ניהול פיננסי** - המגזר כולל את תוצאות הפעילות מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק - לרבות ניהול סיכוני השוק והנזילות בכללותם, את התוצאות מניהול תיק הנוסטרו לרבות פעילות מול בנקים ובנק ישראל. כמו כן כולל המגזר את חלק הבנק ברווחי כאל.
 - **חברות בנות** - המגזר כולל את תוצאות הפעילות של החברה הבת מסד (מספרי השוואה לתקופות קודמות כוללים גם את אוצר החייל).
 - **התאמות** - חלק מתוצאות הפעילות של לקוחות הבנק נרשמות ביותר ממגזר פעילות אחד כמפורט להלן:
 - תוצאות הפעילות במוצרי שוק ההון, הכוללת פעילות בניירות ערך של לקוחות, הפצת מוצרים פיננסיים, פקדונות הציבור, ומוצרי המט"ח נכללות הן במגזר חטיבת נכסי לקוחות והן במגזרי החטיבה הבנקאית (למעט המשכנתאות) ובמגזרי החטיבה העסקית.
 - תוצאות הפעילות של לקוחות מסחריים מסוימים באחריות החטיבה העסקית נכללות הן במגזר החטיבה העסקית-לקוחות מסחריים והן במגזר החטיבה הבנקאית-אחר.
 - תוצאות הפעילות של עסקים קטנים מסוימים באחריות החטיבה הבנקאית נכללות הן במגזר החטיבה הבנקאית-אחר והן במגזר החטיבה העסקית-אחר.
 - תוצאות הפעילות של לקוחות מסוימים באחריות חטיבת נכסי לקוחות נכללות הן במסגרת מגזר חטיבת נכסי לקוחות והן במגזרי החטיבה הבנקאית (למעט המשכנתאות) ובמגזרי החטיבה העסקית.
 - הכפילויות ברישום תוצאות הפעילות כמתואר לעיל מבטלות במסגרת טור ההתאמות.
- כמו כן, טור ההתאמות כולל קיזוז יתרות בינחברתיות.
- לפירוט בדבר העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים, ראה באור 28.

באור 28א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019						המאוחד
חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	לקוחות פרטיים	משכנתאות	
95	283	421	446	810	331	הכנסות רבית, נטו
35	80	194	210	591	14	הכנסות שאינן מרבית
130	363	615	656	1,401	345	סך כל ההכנסות
10	42	(42)	71	71	1	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
50	182	263	459	1,291	163	הוצאות תפעוליות ואחרות
70	139	394	126	39	181	רווח לפני מסים
24	47	157	43	13	61	הפרשה למסים על הרווח
46	92	237	83	26	120	רווח לאחר מסים
-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
						רווח נקי
46	92	237	83	26	120	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
46	92	237	83	26	120	המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,415	9,242	21,952	9,806	18,297	25,255	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
1,383	9,352	23,006	9,875	19,326	25,872	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
20,024	5,852	22,349	16,559	56,147	-	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						המאוחד
חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	משכנתאות		
73	243	396	849	295		הכנסות רבית, נטו
31	77	211	650	15		הכנסות שאינן מרבית
104	320	607	1,499	310		סך כל ההכנסות
-	24	4	102	1		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
47	166	260	1,382	125		הוצאות תפעוליות ואחרות
57	130	343	15	184		רווח לפני מסים
22	51	134	6	72		הפרשה למסים על הרווח
35	79	209	9	112		רווח לאחר מסים
-	-	-	-	-		חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
						רווח נקי
35	79	209	9	112		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	79	209	9	112		המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,189	7,802	21,014	16,795	23,674		יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
1,194	8,060	20,905	17,285	24,301		אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
15,095	5,088	18,818	53,436	-		פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

1. יתרה ממוצעת מחושבת על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
2,602	(457)	(619)	246	132	457
1,520	(620)	(663)	90	214	755
4,122	(1,077)	(1,282)	336	346	1,212
138	1	(25)	11	-	(1)
2,654	(634)	(803)	200	58	791
1,330	(444)	(454)	125	288	422
478	(150)	(154)	46	98	143
852	(294)	(300)	79	190	279
51	-	-	-	51	-
903	(294)	(300)	79	241	279
(38)	-	-	(38)	-	-
865	(294)	(300)	41	241	279
136,305	(5,753)	(10,573)	6,952	48,206	5,753
88,829	(6,221)	(11,322)	5,116	-	6,221
120,052	(115,128)	(122,969)	6,962	-	115,128

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
2,486	(318)	(473)	685	100	318
1,637	(521)	(631)	416	195	673
4,123	(839)	(1,104)	1,101	295	991
166	3	(13)	49	-	(1)
2,819	(582)	(746)	808	49	728
1,138	(260)	(345)	244	246	264
408	(109)	(143)	84	79	103
730	(151)	(202)	160	167	161
37	-	-	-	37	-
767	(151)	(202)	160	204	161
(34)	-	-	(34)	-	-
733	(151)	(202)	126	204	161
135,312	(5,725)	(10,418)	25,933	43,598	5,725
85,160	(6,121)	(11,022)	18,316	-	6,121
111,697	(87,150)	(94,029)	26,139	-	87,150

באור 28א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

(במיליוני ש"ח)

להלן הצגה מחדש של נתוני ההכנסות, הנכסים וההתחייבויות לשנת 2018 בהתאם לשייך לקוחות חברה מאוחדת לשעבר (אשר מוזגה בתחילת שנת 2019 עם ולתוך הבנק), לפי המבנה הארגוני לאחר המיזוג האמור בשנת 2019. נתוני ההוצאות לשנת 2018 לא הוצגו מחדש כאמור, מכיוון שהדבר אינו פרקטי. כמו כן, הצגת כל נתוני שנת 2017 לפי המבנה הארגוני לאחר המיזוג האמור, בשנת 2019 אינה פרקטית.

	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						המאוחד
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	לקוחות פרטיים	משכנתאות	
	73	280	439	435	757	295	הכנסות רבית, נטו
	31	87	215	228	597	15	הכנסות שאינן מרבית
	104	367	654	663	1,354	310	סך כל ההכנסות
	1,189	8,958	22,413	9,792	17,427	24,002	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
	1,194	9,240	22,290	10,123	17,846	24,673	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
	15,095	5,520	18,991	16,113	56,184	-	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

ההצגה של נתוני שנת 2019 בהתאם למבנה הארגוני טרם המיזוג האמור אינה ברת ביצוע.

	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2017						המאוחד
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	משכנתאות		
	46	220	384	758	246		הכנסות רבית, נטו
	30	78	227	635	15		הכנסות שאינן מרבית
	76	298	611	1,393	261		סך כל ההכנסות
	4	18	(36)	74	(2)		הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
	45	143	277	1,283	111		הוצאות תפעוליות ואחרות
	27	137	370	36	152		רווח לפני מסים
	9	47	126	12	52		הפרשה למסים על הרווח
	18	90	244	24	100		רווח לאחר מסים
	-	-	-	-	-		חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
							רווח נקי
	18	90	244	24	100		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	-	-	-	-	-		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	18	90	244	24	100		המיוחס לבעלי מניות הבנק
	665	7,171	20,797	15,624	22,465		יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
	816	7,469	20,751	16,225	22,947		אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
	18,618	5,196	24,413	51,822	-		פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

1. יתרה ממוצעת מחושבת על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

סך הכל	התאמות			ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות		
2,486	(371)	(501)	223	114	371
1,637	(619)	(679)	118	254	771
4,123	(990)	(1,180)	341	368	1,142
135,312	(5,738)	(10,431)	6,392	49,832	5,738
85,160	(6,134)	(11,036)	4,696	-	6,134
111,697	(106,626)	(113,505)	6,673	-	106,626

סך הכל	התאמות	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
2,302	(370)	639	160	219
1,450	(647)	340	127	645
3,752	(1,017)	979	287	864
121	(3)	74	-	(8)
2,607	(685)	722	40	671
1,024	(329)	183	247	201
358	(101)	59	85	69
666	(228)	124	162	132
54	-	-	54	-
720	(228)	124	216	132
(42)	-	(42)	-	-
678	(228)	82	216	132
129,293	(9,699)	24,277	42,891	5,102
81,216	(9,916)	17,695	-	5,229
113,511	(101,769)	23,987	-	91,244

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

המאוחד					
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
868	-	868	260	119	489
145	-	145	69	3	73
(325)	-	(325)	(138)	(2)	(185)
242	-	242	73	1	168
(83)	-	(83)	(65)	(1)	(17)
930	-	930	264	121	545
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה					
קיסון בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
987	-	987	275	121	591

המאוחד					
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
838	-	838	252	115	471
163	-	163	65	4	94
(318)	-	(318)	(127)	(3)	(188)
185	-	185	70	3	112
(133)	-	(133)	(57)	-	(76)
868	-	868	260	119	489
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה					
גידול (קיסון) בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
932	-	932	271	119	542

המאוחד					
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
847	-	847	231	115	501
131	-	131	64	1	66
(333)	-	(333)	(120)	(2)	(211)
193	-	193	77	1	115
(140)	-	(140)	(43)	(1)	(96)
838	-	838	252	115	471
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה					
קיסון בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
899	-	899	265	115	519

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה:

המאוחד					
31 בדצמבר 2019					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾
יתרת חוב רשומה של חובות:					
39,607	3,173	36,434	340	-	36,094
שנבדקו על בסיס פרטני					
52,395	-	52,395	21,329	25,583	5,483
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
25,799	-	25,799	-	25,566	233
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
92,002	3,173	88,829	21,669	25,583	41,577
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
523	-	523	38	-	485
שנבדקו על בסיס פרטני					
407	-	407	226	121	60
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
123	-	123	-	⁽²⁾ 121	2
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
930	-	930	264	121	545
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

המאוחד					
31 בדצמבר 2018					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾
יתרת חוב רשומה של חובות:					
38,883	3,616	35,267	306	-	34,961
שנבדקו על בסיס פרטני					
49,893	-	49,893	20,476	24,319	5,098
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
24,621	-	24,621	-	24,312	309
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
88,776	3,616	85,160	20,782	24,319	40,059
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
450	-	450	30	-	420
שנבדקו על בסיס פרטני					
418	-	418	230	119	69
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
121	-	121	-	⁽²⁾ 119	2
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
868	-	868	260	119	489
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 89 מיליון ש"ח (31.12.18 - 85 מיליון ש"ח).

(3) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיוור בסך 2,718 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (31.12.18 - 2,875 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019						הבנק
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
סך הכל	בנקים וממשלות					
654	-	654	148	116	390	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
160	-	160	70	3	87	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
134	-	134	60	3	71	מיזוג חברה בת
(310)	-	(310)	(125)	(2)	(183)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
233	-	233	66	1	166	- מחיקות חשבונאיות
(77)	-	(77)	(59)	(1)	(17)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
871	-	871	219	121	531	מחיקות חשבונאיות, נטו
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
57	-	57	7	-	50	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
5	-	5	1	-	4	יתרת ההפרשה לתחילת שנה
(7)	-	(7)	-	-	(7)	מיזוג חברה בת
55	-	55	8	-	47	קישון בהפרשה
926	-	926	227	121	578	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						הבנק
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
סך הכל	בנקים וממשלות					
607	-	607	139	112	356	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
114	-	114	50	4	60	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
(188)	-	(188)	(79)	(2)	(107)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
121	-	121	38	2	81	- מחיקות חשבונאיות
(67)	-	(67)	(41)	-	(26)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
654	-	654	148	116	390	מחיקות חשבונאיות, נטו
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
54	-	54	8	-	46	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
3	-	3	(1)	-	4	יתרת ההפרשה לתחילת שנה
57	-	57	7	-	50	גידול (קישון) בהפרשה
711	-	711	155	116	440	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017						הבנק
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
סך הכל	בנקים וממשלות					
653	-	653	133	113	407	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
55	-	55	38	-	17	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
(222)	-	(222)	(69)	(2)	(151)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
121	-	121	37	1	83	- מחיקות חשבונאיות
(101)	-	(101)	(32)	(1)	(68)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
607	-	607	139	112	356	מחיקות חשבונאיות, נטו
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
62	-	62	9	-	53	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(8)	-	(8)	(1)	-	(7)	יתרת ההפרשה לתחילת שנה
54	-	54	8	-	46	קישון בהפרשה
661	-	661	147	112	402	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה:

31 בדצמבר 2019						הבנק	
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				מסחרי ⁽³⁾	
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור			
יתרת חוב רשומה של חובות:							
38,302	2,769	35,533	308	-	35,225	שנבדקו על בסיס פרטני	
48,180	-	48,180	17,226	25,583	5,371	שנבדקו על בסיס קבוצתי	
25,799	-	25,799	-	25,566	233	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור	
86,482	2,769	83,713	17,534	25,583	40,596	סך הכל חובות	
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:							
505	-	505	33	-	472	שנבדקו על בסיס פרטני	
366	-	366	186	121	59	שנבדקו על בסיס קבוצתי	
123	-	123	-	(2)121	2	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור	
871	-	871	219	121	531	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	

31 בדצמבר 2018						הבנק	
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				מסחרי ⁽³⁾	
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור			
יתרת חוב רשומה של חובות:							
35,295	3,527	31,768	64	-	31,704	שנבדקו על בסיס פרטני	
35,078	-	35,078	7,655	23,948	3,475	שנבדקו על בסיס קבוצתי	
24,257	-	24,257	-	23,948	309	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור	
70,373	3,527	66,846	7,719	23,948	35,179	סך הכל חובות	
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:							
369	-	369	17	-	352	שנבדקו על בסיס פרטני	
285	-	285	131	116	38	שנבדקו על בסיס קבוצתי	
118	-	118	-	(2)116	2	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור	
654	-	654	148	116	390	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 89 מיליון ש"ח (31.12.18 - 83 מיליון ש"ח).

(3) יתרת החובות המסחריים כוללת הלואות לדיוור בסך 2,838 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (31.12.18 - 2,619 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

חובות לא פגומים - מידע נוסף		31 בדצמבר 2019				המאוחד
		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		
15	14	5,310	41	29	5,240	פעילות לווים בישראל
4	1	5,308	21	14	5,273	ציבור - מסחרי
25	-	7,994	3	6	7,985	בינוי ונדל"ן - בינוי
34	22	22,678	480	506	21,692	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
78	37	41,290	545	555	40,190	שרותים פיננסיים
218	186	25,583	10	218 ⁽⁶⁾	25,355	מסחרי - אחר
57	26	21,669	146	169	21,354	סך הכל מסחרי
353	249	88,542	701	942	86,899	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	964	-	-	964	אנשים פרטיים - אחר
-	-	1,039	-	-	1,039	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
353	249	90,545	701	942	88,902	בנקים בישראל
						ממשלת ישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
-	-	22	8	-	14	ציבור - מסחרי
-	-	265	-	-	265	בינוי ונדל"ן
-	-	287	8	-	279	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	287	8	-	279	אנשים פרטיים
-	-	1,170	-	-	1,170	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	1,457	8	-	1,449	ממשלות בחו"ל
353	249	88,829	709	942	87,178	סך הכל פעילות בחו"ל
-	-	2,134	-	-	2,134	סך הכל ציבור
-	-	1,039	-	-	1,039	סך הכל בנקים
353	249	92,002	709	942	90,351	סך הכל ממשלות
						סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות רבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה באור 29.ב.ב.ג.ג. להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות רבית.
- (5) צוברים הכנסות רבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 135 מיליון ש"ח (31.12.18 - 160 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל הלוואות לדיור בסך 19 מיליון ש"ח (31.12.18 - 3 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2018						המאוחד
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		
12	5	4,559	38	30	4,491	פעילות לווים בישראל
-	1	5,084	23	3	5,058	ציבור - מסחרי
8	-	8,527	1	21	8,505	בינוי ונדל"ן - בינוי
80	22	21,689	297	626	20,766	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
100	28	39,859	359	680	38,820	שרותים פיננסיים
235	185	24,319	6	192 ⁽⁶⁾	24,121	מסחרי - אחר
60	30	20,782	94	267	20,421	סך הכל מסחרי
395	243	84,960	459	1,139	83,362	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	1,206	-	-	1,206	אנשים פרטיים - אחר
-	-	700	-	-	700	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
395	243	86,866	459	1,139	85,268	בנקים בישראל
						ממשלת ישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
-	-	8	8	-	-	ציבור - מסחרי
-	-	192	-	-	192	בינוי ונדל"ן
-	-	200	8	-	192	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	200	8	-	192	אנשים פרטיים
-	-	1,710	-	-	1,710	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	1,910	8	-	1,902	ממשלות בחו"ל
395	243	85,160	467	1,139	83,554	סך הכל פעילות בחו"ל
-	-	2,916	-	-	2,916	סך הכל ציבור
-	-	700	-	-	700	סך הכל בנקים
395	243	88,776	467	1,139	87,170	סך הכל ממשלות
						סך הכל

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל. חובות המוערכים על בסיס פרטני, מועברים לטיפול כחובות פגומים לאחר 90 ימי פיגור. בנוסף, חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, מועברים לטיפול כחובות פגומים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של החוב עד לגובה הביטחון. לגבי הלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים:

31 בדצמבר 2019					המאוחד
ירתת קרן חוזית של פגומים	סך הכל ירתת (2) חובות פגומים	ירתת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	ירתת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)		א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
			ירתת הפרשה פרטנית (3)	ירתת הפרשה פרטנית (3)	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
					בינוי ונדל"ן - בינוי
901	41	11	10	30	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
809	21	13	2	8	שירותים פיננסיים
1,023	3	-	1	3	מסחרי - אחר
2,108	480	31	156	449	
4,841	545	55	169	490	סך הכל מסחרי
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
11	10	10	-	-	אנשים פרטיים - אחר
252	146	14	35	132	
5,104	701	79	204	622	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
5,104	701	79	204	622	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
					בינוי ונדל"ן
8	8	8	-	-	מסחרי אחר
15	-	-	-	-	
23	8	8	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
23	8	8	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
					בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	
23	8	8	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
5,127	709	87	204	622	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
5,127	709	87	204	622	סך הכל
					מזדה:
					נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	654	40	204	614	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים
	248	31	42	217	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
 (2) ירתת חוב רשומה.
 (3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 בדצמבר 2018					המאוחד
יורת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יורת ⁽²⁾ חובות פגומים	יורת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יורת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יורת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
					א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
869	38	13	10	25	בינוי ונדל"ן - בינוי
700	23	18	1	5	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
896	1	-	-	1	שרותים פיננסיים
1,700	297	24	110	273	מסחרי - אחר
4,165	359	55	121	304	סך הכל מסחרי
6	6	6	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
192	94	8	23	86	אנשים פרטיים - אחר
4,363	459	69	144	390	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
4,363	459	69	144	390	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	8	8	-	-	בינוי ונדל"ן
62	-	-	-	-	מסחרי אחר
70	8	8	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
70	8	8	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
70	8	8	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
4,433	467	77	144	390	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
4,433	467	77	144	390	סך הכל
					מזה:
	406	27	144	379	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	233	33	68	200	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר									המאחד
2017			2018			2019			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות רבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות רבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות רבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
ב. יתרה ממוצעת והכנסות רבית									
פעילות לווים בישראל									
ציבור-מסחרי									
-	-	50	-	-	47	-	-	38	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	35	1	1	36	-	-	22	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4	4	92	-	-	2	-	-	2	שרותים פיננסיים
3	5	340	2	3	324	1	2	396	מסחרי - אחר
7	9	517	3	4	409	1	2	458	סך הכל מסחרי
-	-	13	-	-	7	-	-	9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
1	2	84	1	3	89	-	2	112	אנשים פרטיים - אחר
8	11	614	4	7	505	1	4	579	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
8	11	614	4	7	505	1	4	579	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל									
ציבור-מסחרי									
-	-	8	-	-	8	-	-	8	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מסחרי - אחר
-	-	8	-	-	8	-	-	8	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	8	-	-	8	-	-	8	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
-	-	8	-	-	8	-	-	8	סך הכל פעילות בחו"ל
8	11	622	4	7	513	1	4	587	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
8	(4)11	622	4	(4)7	513	1	(4)4	587	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות רבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים רבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רבית בסך 30 מיליון ש"ח בשנת 2019 (שנת 2018 - 36 מיליון ש"ח, שנת 2017 - 41 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 בדצמבר 2019					המאוחז
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
12	4	-	-	8	בינוי ונדל"ן - בינוי
7	4	-	-	3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2	-	-	-	2	שרותים פיננסיים
111	22	-	-	89	מסחרי - אחר
132	30	-	-	102	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
108	29	-	-	79	אנשים פרטיים - אחר
240	59	-	-	181	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
240	59	-	-	181	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	-	-	-	8	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי אחר
8	-	-	-	8	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
8	-	-	-	8	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
8	-	-	-	8	סך הכל פעילות בחו"ל
248	59	-	-	189	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
248	59	-	-	189	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 בדצמבר 2018					המאוחד
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
11	5	-	-	6	בינוי ונדל"ן - בינוי
6	4	-	-	2	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	-	-	-	1	שרותים פיננסיים
124	16	-	-	108	מסחרי - אחר
142	25	-	-	117	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלואות לדיור
83	24	-	-	59	אנשים פרטיים - אחר
225	49	-	-	176	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
225	49	-	-	176	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	-	-	-	8	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי אחר
8	-	-	-	8	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
8	-	-	-	8	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
8	-	-	-	8	סך הכל פעילות בחו"ל
233	49	-	-	184	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
233	49	-	-	184	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו									המאוחד
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר									
2017			2018			2019			
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
									ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
									פעילות לווים בישראל
									ציבור-מסחרי
25	25	30	6	6	30	10	10	37	בינוי ונדל"ן - בינוי
2	2	7	-	-	3	1	1	5	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
227	227	5	1	1	6	3	3	5	שרותים פיננסיים
97	107	250	70	71	301	71	71	339	מסחרי - אחר
351	361	292	77	78	340	85	85	386	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
46	48	1,036	54	56	1,284	71	74	1,528	אנשים פרטיים - אחר
397	409	1,328	131	134	1,624	156	159	1,914	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
397	409	1,328	131	134	1,624	156	159	1,914	סך הכל פעילות בישראל
									פעילות לווים בחו"ל
									ציבור-מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מסחרי - אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
397	409	1,328	131	134	1,624	156	159	1,914	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
397	409	1,328	131	134	1,624	156	159	1,914	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

(2) ארגונים מחדש שכשלו						המאוחד
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2017		2018		2019		
מספר חוזים	ירת חוב רשומה	מספר חוזים	ירת חוב רשומה	מספר חוזים	ירת חוב רשומה	
						ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
						פעילות לווים בישראל
						ציבור-מסחרי
-	10	1	18	2	15	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	3	1	1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	2	1	1	-	2	שרותים פיננסיים
9	99	16	141	18	165	מסחרי - אחר
9	111	18	163	21	183	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
9	416	13	547	16	561	אנשים פרטיים - אחר
18	527	31	710	37	744	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
18	527	31	710	37	744	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
						ציבור-מסחרי
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	מסחרי - אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
18	527	31	710	37	744	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
18	527	31	710	37	744	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החזר וסוג הרבית

31 בדצמבר 2019					
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך הכל	
	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון			
1,481	10,516	235	17,495	שיעבוד ראשון:	
738	4,705	71	7,625	שיעור המימון - עד 60%	
1	368	127	463	שיעור המימון - מעל 60%	
2,220	15,589	433	25,583	שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
				סך הכל	

31 בדצמבר 2018					
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך הכל	
	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון			
899	10,126	287	16,859	שיעבוד ראשון:	
411	4,487	71	7,078	שיעור המימון - עד 60%	
-	362	108	382	שיעור המימון - מעל 60%	
1,310	14,975	466	24,319	שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
				סך הכל	

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות (המשך)

4. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

31 בדצמבר 2019						
עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ⁽¹⁾				
יתרה לסוף השנה		יתרה לסוף השנה				
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק		
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	
90	169	-	-	-	-	כרייה וחציבה
91	189	-	55	-	55	תעשייה
-	386	-	-	-	-	אספקת חשמל
488	176	-	20	-	20	בינוי ונדל"ן
-	58	-	1	-	1	שירותים פיננסיים
164	129	-	189	-	189	מסחרי - אחר
833	1,107	-	265	-	265	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
833	1,107	-	265	-	265	סך הכל

31 בדצמבר 2018						
עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ⁽¹⁾				
יתרה לסוף השנה		יתרה לסוף השנה				
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק		
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	אשראי לציבור	
281	-	-	-	-	-	כרייה וחציבה
68	222	-	58	-	58	תעשייה
152	445	-	-	-	-	אספקת חשמל
222	196	-	21	-	21	בינוי ונדל"ן
-	65	-	1	-	1	שירותים פיננסיים
103	6	-	178	-	178	מסחרי - אחר
826	934	-	258	-	258	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
826	934	-	258	-	258	סך הכל

(1) לרבות אם הבנק נתן שירות מהותי בעסקת הסינדיקציה.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

5. רכישה של אשראי לציבור

אשראי לציבור מסחרי שנרכש במהלך שנת 2019 מסתכם ב-3,546 מיליון ש"ח (לשנת 2018 - 3,361 מיליון ש"ח), מזה - אשראי בעייתי בסך של 9 מיליון ש"ח (לשנת 2018 - 4 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה

2018			2019			המאוחד	
סיכון אשראי חוץ מאזני (1)(3)	אשראי (2)(1)	מספר לווים (4)	סיכון אשראי חוץ מאזני (1)(3)	אשראי (2)(1)	מספר לווים (4)	תחום אשראי ללווה	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			באלפי ש"ח	
778	269	198,485	616	283	195,556	עד 10	
838	414	77,223	844	415	77,281	עד 20	מ-10
1,889	1,165	97,475	1,879	1,177	98,123	עד 40	מ-20
3,169	3,172	105,120	3,102	3,182	105,484	עד 80	מ-40
3,139	6,216	82,508	3,101	6,233	83,259	עד 150	מ-80
2,511	8,867	53,908	2,485	8,726	53,630	עד 300	מ-150
1,452	10,647	28,159	1,666	10,414	28,006	עד 600	מ-300
1,745	13,904	18,924	2,485	15,309	21,265	עד 1,200	מ-600
832	4,770	3,758	1,288	5,766	4,733	עד 2,000	מ-1,200
1,048	3,832	1,781	1,096	3,876	1,826	עד 4,000	מ-2,000
1,400	3,997	961	1,478	3,828	942	עד 8,000	מ-4,000
2,161	6,018	660	2,045	6,216	660	עד 20,000	מ-8,000
1,744	4,782	237	1,995	4,823	243	עד 40,000	מ-20,000
5,886	11,480	218	5,412	13,785	227	עד 200,000	מ-40,000
2,593	4,246	26	2,144	3,307	20	עד 400,000	מ-200,000
172	1,362	3	670	2,057	4	עד 800,000	מ-400,000
744	1,030	2	(5)279	(5)1,705	2	עד 1,200,000	מ-800,000
(5)224	(5)1,999	1	-	-	-	מעל 2,000,000	
32,325	88,170	669,449	32,585	91,102	671,261	סך הכל	

- (1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.
- (2) אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך של 88,829 מיליון ש"ח, 1,628 מיליון ש"ח ו-645 מיליון ש"ח, בהתאמה (31.12.2018 - 85,160 מיליון ש"ח, 1,929 מיליון ש"ח ו-1,081 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.
- (4) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.
- (5) סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני בניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלת חבות לווה בודד הסתכם ב-814 מיליון ש"ח (31.12.2018 - 763 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

הבנק				המאוחד				עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי: אשראי תעודות ערביות להבטחת אשראי ערביות לרוכשי דירות ערביות וכתבי שיפוי לחברות מאוחדות להבטחת אשראי שהן העניקו ערביות והתחייבויות אחרות מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו מסגרות להשאלות ניירות ערך ערביות בגין קרן סיכונים של מסלקת הבורסה והמעו"ף (ראה באור 25(ד', ה')) התחייבויות להוצאת ערביות
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרת החוזים ⁽¹⁾ 31 בדצמבר		יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרת החוזים ⁽¹⁾ 31 בדצמבר		
2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	
1	-	279	133	1	-	281	135	
7	6	554	633	8	6	881	914	
5	4	2,548	2,292	5	5	2,716	2,325	
-	-	17	2	-	-	-	-	
22	19	3,653	4,015	23	20	4,020	4,140	
-	-	2,404	2,267	-	-	2,405	2,268	
10	13	6,900	8,694	11	13	9,422	9,463	
5	4	3,742	5,140	7	4	5,273	5,197	
3	4	3,792	6,999	4	4	7,624	7,923	
-	-	248	277	-	-	248	277	
-	-	143	172	-	-	143	172	
4	5	1,096	1,473	5	5	1,406	1,511	

- (1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (2) בנוסף, המציא הבנק לבתי המשפט כתבי התחייבות עצמית ללא הגבלת סכום, הניתנים במסגרת הליך משפטי, על מנת להבטיח את נזקי הנתבעים במידה שנדחתה התביעה נגדם או שבוטל ההליך המשפטי מסיבה אחרת.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ה. ערבויות

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לשפר את יכולת האשראי שלהם ולאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקאות. בעבור חוזים מסוימים, אשר עונים להגדרת ערבות, הבנק מכיר במועד ההכרה לראשונה, בהתחייבות בגובה השווי ההוגן של המחויבות בגין הערבות בעת הנפקת הערבות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות.

ליום 31 בדצמבר 2019, סך העלות המופחתת של ההתחייבויות הקשורות לערבויות כמפורט בטבלאות מטה, הינה בסך של 33 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 - סך של 32 מיליון ש"ח). העלות המופחתת של הערבויות הפיננסיות והביצוע כלולה בסעיף "התחייבויות אחרות".

1. כללי

הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים										
ליום 31 בדצמבר 2018					ליום 31 בדצמבר 2019					
יתרה בספרים	סך הכל	פקיעה מעל שלוש עד חמש שנים	פקיעה בין שנה ועד שלוש שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	יתרה בספרים	סך הכל	פקיעה מעל שלוש עד חמש שנים	פקיעה בין שנה ועד שלוש שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
		במיליוני ש"ח					במיליוני ש"ח			
4	881	14	218	649	5	914	16	232	666	ערבויות להבטחת אשראי
11	2,716	188	752	1,776	9	2,325	37	191	2,097	ערבויות לרוכשי דירות
17	4,444	445	570	3,429	19	4,447	393	726	3,328	ערבויות והתחייבויות אחרות
-	1,406	604	331	471	-	1,511	443	482	586	התחייבויות להוצאת ערבויות
32	9,447	1,251	1,871	6,325	33	9,197	889	1,631	6,677	סך הכל

2. הערכת סיכון הערבות

הסכום המקסימלי של תשלומים עתידיים פוטנציאליים										
ליום 31 בדצמבר 2018					ליום 31 בדצמבר 2019					
סך הכל	לא מדורגות	מדורגות שלא בדירוג השקעה	מדורגות בדירוג השקעה	סך הכל	לא מדורגות	מדורגות שלא בדירוג השקעה	מדורגות בדירוג השקעה	סך הכל		
		במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
881	24	20	837	914	6	28	880	880	ערבויות להבטחת אשראי	
2,716	-	19	2,697	2,325	-	63	2,262	2,262	ערבויות לרוכשי דירות	
4,444	114	190	4,140	4,447	64	83	4,300	4,300	ערבויות והתחייבויות אחרות	
1,406	28	2	1,376	1,511	52	25	1,434	1,434	התחייבויות להוצאת ערבויות	
9,447	166	231	9,050	9,197	122	199	8,876	8,876	סך הכל	

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

(במיליוני ש"ח)

המאוחד						
31 בדצמבר 2019						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
37,530	-	157	175	1,067	-	36,131
10,995	339	-	1,698	4,975	349	3,634
9	-	-	-	-	-	9
87,899	646	89	607	2,968	10,273	73,316
1,039	-	-	-	-	624	415
605	605	-	-	-	-	-
996	996	-	-	-	-	-
248	248	-	-	-	-	-
1,091	451	18	40	107	50	425
698	34	-	1	10	4	649
141,110	3,319	264	2,521	9,127	11,300	114,579
נכסים						
מזומנים ופקדונות בבנקים						
ניירות ערך						
ניירות ערך שנשאלו						
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾						
אשראי לממשלה						
השקעה בחברה כלולה						
בנינים וציוד						
נכסים בלתי מוחשיים						
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
נכסים אחרים						
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
פקדונות הציבור						
פקדונות מבנקים						
פקדונות הממשלה						
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
התחייבויות אחרות						
סך כל ההתחייבויות הפרש						
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
סך הכל כללי						
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	-	913	842	6,346	81	(8,182)
-	-	-	(137)	(7)	-	144
-	-	-	(16)	114	-	(98)
8,924	2,147	29	26	(17)	2,780	3,959
-	-	-	(223)	(32)	-	255
-	-	-	399	704	-	(1,103)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

המאוחד						
31 בדצמבר 2018						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים (2)	מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
31,303	-	191	216	1,570	-	29,326
12,595	227	13	1,761	5,632	712	4,250
863	-	-	-	-	-	863
84,292	554	96	808	3,161	10,073	69,600
700	-	-	-	7	622	71
606	606	-	-	-	-	-
1,023	1,023	-	-	-	-	-
239	239	-	-	-	-	-
1,399	652	30	58	477	47	135
1,100	425	1	3	13	5	653
134,120	3,726	331	2,846	10,860	11,459	104,898
111,697	554	1,119	3,004	14,845	5,858	86,317
1,150	-	3	23	121	-	1,003
982	-	1	2	49	225	705
4,989	-	-	-	-	4,277	712
1,294	651	8	61	410	13	151
5,595	458	6	12	64	137	4,918
125,707	1,663	1,137	3,102	15,489	10,510	93,806
8,413	2,063	(806)	(256)	(4,629)	949	11,092
-	-	855	96	4,151	96	(5,198)
-	-	4	99	36	-	(139)
-	-	1	5	245	-	(251)
8,413	2,063	54	(56)	(197)	1,045	5,504
-	-	6	142	106	-	(254)
-	-	(2)	327	551	-	(876)

נכסים
מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו (3)
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים
סך כל הנכסים
התחייבויות
פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

							הבנק
							31 בדצמבר 2019
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		לא צמוד
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	צמוד	
36,528	-	102	174	1,066	297	34,889	נכסים
10,736	339	-	1,593	4,961	332	3,511	מזומנים ופקדונות בבנקים
9	-	-	-	-	-	9	ניירות ערך
82,842	646	89	599	2,960	10,134	68,414	ניירות ערך שנשאלו
415	-	-	-	-	-	415	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
1,278	1,278	-	-	-	-	-	אשראי לממשלה
964	964	-	-	-	-	-	השקעות בחברות מוחזקות
238	238	-	-	-	-	-	בנינים וציוד
1,096	451	18	44	107	50	426	נכסים בלתי מוחשיים
667	34	-	-	10	2	621	נכסים בגין מכשירים נגזרים
134,773	3,950	209	2,410	9,104	10,815	108,285	נכסים אחרים
							סך כל הנכסים
							התחייבויות
114,836	648	1,115	2,926	14,877	5,881	89,389	פקדונות הציבור
2,640	-	144	33	454	187	1,822	פקדונות מבנקים
353	-	1	1	42	1	308	פקדונות הממשלה
2,055	-	-	-	-	2,044	11	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,247	449	11	102	174	12	499	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,074	75	-	4	31	72	4,892	התחייבויות אחרות
126,205	1,172	1,271	3,066	15,578	8,197	96,921	סך כל ההתחייבויות
8,568	2,778	(1,062)	(656)	(6,474)	2,618	11,364	הפרש
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	913	834	6,346	81	(8,174)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(137)	(7)	-	144	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	(16)	114	-	(98)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
8,568	2,778	(149)	25	(21)	2,699	3,236	סך הכל כללי
-	-	-	(223)	(32)	-	255	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	-	399	704	-	(1,103)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

- (1) כולל צמוד מטבע חוץ.
 (2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק						
31 בדצמבר 2018						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים (2)	מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
30,905	-	112	209	1,561	302	28,721
10,620	224	13	1,398	5,180	268	3,537
863	-	-	-	-	-	863
66,192	553	58	713	2,819	9,704	52,345
7	-	-	-	7	-	-
2,878	2,608	-	-	-	209	61
960	960	-	-	-	-	-
226	226	-	-	-	-	-
1,416	652	30	70	480	46	138
929	413	-	2	14	-	500
114,996	5,636	213	2,392	10,061	10,529	86,165
87,038	554	1,035	2,452	13,360	5,214	64,423
10,852	-	179	127	797	585	9,164
777	-	-	-	46	225	506
3,455	-	-	-	-	3,455	-
1,298	650	8	61	415	13	151
3,483	453	1	8	48	126	2,847
106,903	1,657	1,223	2,648	14,666	9,618	77,091
8,093	3,979	(1,010)	(256)	(4,605)	911	9,074
-	-	869	96	4,137	96	(5,198)
-	-	4	99	36	-	(139)
-	-	1	5	245	-	(251)
8,093	3,979	(136)	(56)	(187)	1,007	3,486
-	-	6	142	106	-	(254)
-	-	(2)	327	551	-	(876)

נכסים
מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעות בחברות מוחזקות
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים
סך כל הנכסים
התחייבויות
פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

באור 31 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופת פרעון⁽¹⁾

(במיליוני ש"ח)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					המאוחד
31 בדצמבר 2019					
מעל שלושה ועד שנתיים שנים	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שלושה ועד חודשים שנה	מעל חודש ועד שלושה חודשים	עם דרישה ועד חודש	
במיליוני ש"ח					
8,708	10,355	17,241	4,885	52,413	מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)
1,332	2,099	6,985	12,002	83,341	נכסים
7,376	8,256	10,256	(7,117)	(30,928)	התחייבויות
42	(33)	(1,471)	(2,556)	(4,180)	הפרש
-	8	247	(25)	(139)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
7,418	8,231	9,032	(9,698)	(35,247)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
					הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
					מטבע חוץ
519	679	2,735	1,354	3,134	נכסים
68	94	1,299	1,937	16,409	התחייבויות
451	585	1,436	(583)	(13,275)	הפרש
385	506	1,468	(693)	(9,882)	מזה: הפרש בדולר
-	-	-	-	178	מזה: הפרש בגין פעילות חוץ
(42)	33	1,471	2,556	4,180	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	(8)	(247)	25	139	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
409	610	2,660	1,998	(8,956)	הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
					סך הכל
9,227	11,034	19,976	6,239	55,547	נכסים*
1,400	2,193	8,284	13,939	99,750	התחייבויות**
7,827	8,841	11,692	(7,700)	(44,203)	הפרש
8,026	10,204	15,464	5,707	18,242	* מזה: אשראי לציבור
886	1,074	6,530	12,828	95,670	** מזה: פקדונות הציבור

31 בדצמבר 2018					
מעל שלושה ועד שנתיים שנים	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שלושה ועד חודשים שנה	מעל חודש ועד שלושה חודשים	עם דרישה ועד חודש	
במיליוני ש"ח					
8,978	11,546	20,084	6,701	49,504	נכסים
1,804	2,947	12,941	10,734	93,012	התחייבויות
7,174	8,599	7,143	(4,033)	(43,508)	הפרש

- (1) בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות (כולל החוץ מאזניים) לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופה הנוותרת למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. נקבעו כללים לגבי תזרימי המזומנים הנובעים מנכסים והתחייבויות ברבית משתנה שמועד ההשתנות שלהם קודם למועד הפרעון של הקרן ו/או הרבית שלהם. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
- (2) כולל נכסים בסך 276 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (31.12.18 - 336 מיליון ש"ח).
- (3) כפי שנכללה בבאור 30 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- (4) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בבאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (5) אשראי בתנאי חח"ד סווג בהתאם לתקופת מסגרת האשראי במסגרת בסך של 4,649 מיליון ש"ח (31.12.18 - 4,994 מיליון ש"ח). אשראי בחריגה מהמסגרת בסך של 215 מיליון ש"ח, סווג ללא מועד פרעון (31.12.18 - 274 מיליון ש"ח).

		יתרה מאזנית ⁽³⁾						
שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	סך הכל	ללא תקופת פרעון ⁽⁵⁾⁽²⁾	סך הכל תזרימי מזומנים ⁽⁵⁾	ממל עשרים שנה	ממל עשר שנה	ממל חמש שנים	ממל ארבע שנים	ממל שלוש שנים
2.83	126,078	220	136,897	2,829	11,614	16,001	5,434	7,417
1.22	111,201	123	111,846	96	312	3,564	1,208	907
	14,877	97	25,051	2,733	11,302	12,437	4,226	6,510
	(8,101)	-	(8,198)	-	-	-	-	-
	46	-	91	-	-	-	-	-
	6,822	97	16,944	2,733	11,302	12,437	4,226	6,510
1.76	11,713	70	12,230	-	9	1,929	1,266	605
2.04	19,813	-	20,016	-	-	104	47	58
	(8,100)	70	(7,786)	-	9	1,825	1,219	547
	(6,543)	66	(6,261)	-	9	1,312	147	487
	178	-	178	-	-	-	-	-
	8,101	-	8,198	-	-	-	-	-
	(46)	-	(91)	-	-	-	-	-
	(45)	70	321	-	9	1,825	1,219	547
2.76	137,791	290	149,127	2,829	11,623	17,930	6,700	8,022
1.24	131,014	123	131,862	96	312	3,668	1,255	965
	6,777	167	17,265	2,733	11,311	14,262	5,445	7,057
2.93	87,253	276	97,622	2,549	11,522	14,745	5,075	6,088
0.78	119,404	-	119,629	-	80	1,093	1,034	434

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	סך הכל	ללא תקופת פרעון ⁽⁵⁾⁽²⁾	סך הכל תזרימי מזומנים ⁽⁵⁾	ממל עשרים שנה	ממל עשר שנה	ממל חמש שנים	ממל ארבע שנים	ממל שלוש שנים
2.80	130,394	346	142,515	2,491	11,272	18,582	5,859	7,498
0.94	124,044	115	126,013	58	745	2,034	570	1,168
	6,350	231	16,502	2,433	10,527	16,548	5,289	6,330

באור 31 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופת פרעון⁽¹⁾ (המשך)
(במיליוני ש"ח)

	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					הבנק
	31 בדצמבר 2019					
	מעל שלוש ועד שנים	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שלושה ועד חודשים שנה	מעל חודש ועד שלושה חודשים	עם דרישה ועד חודש	
						במיליוני ש"ח
	7,750	9,358	14,934	4,506	51,756	מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)
	1,324	2,049	6,205	11,443	78,747	נכסים
	6,426	7,309	8,729	(6,937)	(26,991)	התחייבויות
	42	(33)	(1,471)	(2,556)	(4,173)	הפרש
	-	8	247	(25)	(139)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
	6,468	7,284	7,505	(9,518)	(31,303)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
						הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
	510	676	2,608	1,304	3,239	מטבע חוץ
	69	95	1,293	1,931	16,406	נכסים
	441	581	1,315	(627)	(13,167)	התחייבויות
	378	505	1,349	(734)	(9,710)	הפרש
	(42)	33	1,471	2,556	4,173	מזה: הפרש בדולר
	-	(8)	(247)	25	139	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
	399	606	2,539	1,954	(8,855)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
						הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
	8,260	10,034	17,542	5,810	54,995	סך הכל
	1,393	2,144	7,498	13,374	95,153	נכסים*
	6,867	7,890	10,044	(7,564)	(40,158)	התחייבויות**
	7,321	9,308	14,180	5,345	17,570	הפרש
	881	1,491	6,099	12,586	90,081	* מזה: אשראי לציבור
						** מזה: פקדונות הציבור

	31 בדצמבר 2018					הבנק
	מעל שלוש ועד שנים	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שלושה ועד חודשים שנה	מעל חודש ועד שלושה חודשים	עם דרישה ועד חודש	
						במיליוני ש"ח
	6,487	8,135	14,856	5,001	47,499	נכסים
	2,143	3,153	13,311	10,393	73,670	התחייבויות
	4,344	4,982	1,545	(5,392)	(26,171)	הפרש

- באור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות (כולל החוץ מאזניים) לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופה הנותרת למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. נקבעו כללים לגבי תזרימי המזומנים הנובעים מנכסים והתחייבויות ברבית משתנה שמועד ההשתנות שלהם קודם למועד הפרעון של הקרן ו/או הרבית שלהם. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
- כולל נכסים בסך 264 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (31.12.18 - 280 מיליון ש"ח).
- כפי שנכללה בבאור 30 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בבאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- אשראי בנתאי חח"ד סווג בהתאם לתקופת מסגרת האשראי במסגרת בסך של 4,237 מיליון ש"ח (31.12.18 - 3,653 מיליון ש"ח). אשראי בחריגה מהמסגרת בסך של 203 מיליון ש"ח, סווג ללא מועד פרעון (31.12.18 - 231 מיליון ש"ח).

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	יתרה מאזנית ⁽³⁾		סך הכל תזרימי מזומנים ⁽⁵⁾	מכל עשרים שנה	מכל עשרים שנה	מכל חמש ועד עשר שנים	מכל ארבע ועד חמש שנים	מכל שלוש ועד ארבע שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾ ⁽⁵⁾ במיליוני ש"ח						
2.77	119,296	208	129,402	2,829	11,575	15,245	4,975	6,474
1.26	105,234	123	105,778	96	292	3,546	1,185	891
	14,062	85	23,624	2,733	11,283	11,699	3,790	5,583
	(8,093)	-	(8,191)	-	-	-	-	-
	46	-	91	-	-	-	-	-
	6,015	85	15,524	2,733	11,283	11,699	3,790	5,583
1.79	11,527	70	12,037	-	9	1,881	1,209	601
2.05	19,799	-	20,005	-	-	105	48	58
	(8,272)	70	(7,968)	-	9	1,776	1,161	543
	(6,544)	66	(6,266)	-	9	1,304	147	486
	8,093	-	8,191	-	-	-	-	-
	(46)	-	(91)	-	-	-	-	-
	(225)	70	132	-	9	1,776	1,161	543
2.70	130,823	278	141,439	2,829	11,584	17,126	6,184	7,075
1.29	125,033	123	125,783	96	292	3,651	1,233	949
	5,790	155	15,656	2,733	11,292	13,475	4,951	6,126
2.85	82,196	264	91,995	2,549	11,482	14,018	4,676	5,546
0.82	114,188	-	114,402	-	60	1,775	1,011	418

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	סך הכל	ללא תקופת פרעון ⁽²⁾ ⁽⁵⁾	סך הכל תזרימי מזומנים ⁽⁵⁾	מכל עשרים שנה	מכל עשרים שנה	מכל חמש ועד עשר שנים	מכל ארבע ועד חמש שנים	מכל שלוש ועד ארבע שנים
								במיליוני ש"ח
2.88	109,360	286	119,487	2,425	10,185	14,776	4,453	5,670
1.67	105,246	115	106,880	37	418	1,858	607	1,290
	4,114	171	12,607	2,388	9,767	12,918	3,846	4,380

באור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
(במיליוני ש"ח)

המאוחד				
31 בדצמבר 2019				
שווי הוגן ⁽¹⁾				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
37,529	4	36,843	682	37,530
11,119	102	6,768	4,249	10,995
9	-	9	-	9
88,632	84,926	327	3,379	87,899
1,036	1,001	35	-	1,039
1,091	193	359	539	1,091
178	136	-	42	178
139,594	86,362	44,341	8,891	(3)138,741
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך ⁽²⁾				
ניירות ערך שנשאלו				
אשראי לציבור, נטו				
אשראי לממשלה				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
נכסים פיננסיים אחרים				
סך הכל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
פקדונות הציבור				
פקדונות מבנקים				
פקדונות הממשלה				
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות פיננסיות אחרות				
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות				
119,857	31,463	84,362	4,032	120,052
1,140	4	1,136	-	1,137
361	55	306	-	353
3,746	149	-	3,597	3,674
1,247	12	695	540	1,247
4,312	3,794	471	47	4,315
130,663	35,477	86,970	8,216	(3)130,778
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
33	33	-	-	33
927	927	-	-	927

בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 13,330 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 5,328 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 32א.ב-ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, ואינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

המאוחד				
31 בדצמבר 2018				
שווי הוגן⁽¹⁾				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
31,322	8	30,634	680	31,303
12,627	135	7,575	4,917	12,595
863	-	863	-	863
84,110	79,543	1,167	3,400	84,292
699	623	76	-	700
1,399	252	342	805	1,399
591	165	-	426	591
131,611	80,726	40,657	10,228	⁽³⁾ 131,743
110,906	29,416	78,059	3,431	111,697
1,160	14	1,146	-	1,150
990	66	253	671	982
5,069	495	-	4,574	4,989
1,294	13	477	804	1,294
4,352	2,600	1,166	586	4,355
123,771	32,604	81,101	10,066	⁽³⁾ 124,467
32	32	-	-	32
1,109	1,109	-	-	1,109

נכסים פיננסיים

מזומנים ופקדונות בבנקים
 ניירות ערך⁽²⁾
 ניירות ערך שנשאלו
 אשראי לציבור, נטו
 אשראי לממשלה
 נכסים בגין מכשירים נגזרים
 נכסים פיננסיים אחרים
 סך כל הנכסים הפיננסיים

התחייבויות פיננסיות

פקדונות הציבור
 פקדונות מבנקים
 פקדונות הממשלה
 אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
 התחייבויות פיננסיות אחרות
 סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 15,886 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 5,986 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 32א.ב-32א.ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת ברוטו, ואינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ברבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור רבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הרבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הרבית. תחת הנחת שיעורי רבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים ברבית קבועה לרבות אלו שאינם נושאים רבית.

בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא ניתן ביטוי להשפעת המס הנובעת מהפער בין ערכי השווי הוגן לערכים המופיעים במאזן. יש לציין, כי הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים לישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואת ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן ורבית). תקבולים אלו הונו בשיעור רבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור רבית זה נקבע לפי שיעור רבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי רבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת הפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

תזרימי המזומנים בגין המשכנתאות הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור רבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הקבוצה, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל. תזרימי המזומנים בגין פקדונות עם דרישה (עו"ש) נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הקבוצה בפעילותה השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בעסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

באור 32 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

(במיליוני ש"ח)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2019					מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן	
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-										
										נכסים
										אגרות חוב זמינות למכירה
										מניות שאינן למסחר
										ניירות ערך למסחר
										נכסים בגין מכשירים נגזרים
										אחר
										סך כל הנכסים
										התחייבויות
										התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
										אחר
										סך כל ההתחייבויות
2,033	8,503	-	-	6,470						
210	210	-	-	-						
105	105	-	-	-						
539	1,091	-	193	359						
3,421	3,421	-	-	-						
6,308	13,330	-	193	6,829						
540	1,249	-	12	697						
4,079	4,079	-	-	-						
4,619	5,328	-	12	697						

31 בדצמבר 2018					מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן	
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-										
										נכסים
										ניירות ערך זמינים למכירה
										ניירות ערך למסחר
										נכסים בגין מכשירים נגזרים
										אחר
										סך כל הנכסים
										התחייבויות
										התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
										אחר
										סך כל ההתחייבויות
2,873	10,124	-	1	7,250						
482	537	-	-	55						
805	1,399	-	252	342						
3,826	3,826	-	-	-						
7,986	15,886	-	253	7,647						
804	1,297	-	13	480						
4,689	4,689	-	-	-						
5,493	5,986	-	13	480						

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2019					סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
רווחים (הפסדים) בגין השינויים בשווי לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019									
									השקעה במניות
									אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
2	27	-	27	-					
(13)	35	35	-	-					

31 בדצמבר 2018					סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
הפסדים בגין השינויים בשווי לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018									
									אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(4)	48	48	-	-					

באור 32 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019							
רווחים שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2019	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018
							נכסים
75	193	-	-	(893)	68	766	252
							נכסים בגין מכשירים נגזרים
							התחייבויות
-	12	-	-	(2)	-	(1)	13
							התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018							
רווחים שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2018	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017
							נכסים
118	252	-	-	(2,101)	66	2,011	276
							נכסים בגין מכשירים נגזרים
							התחייבויות
2	13	-	-	(27)	-	2	42
							התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

באור 32 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

ליום 31 בדצמבר 2019				
טווח	ממוצע משוקלל	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי
באחוזים				במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
				- חוזי רבית שקל-מדד
				- חוזי רבית אחר
				- חוזי מטבע חוץ
				התחייבויות
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
				- חוזי רבית שקל מדד
				- חוזי מטבע חוץ
				ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה
				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
		35		שווי הוגן של בטחונות

ליום 31 בדצמבר 2018				
טווח	ממוצע משוקלל	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי
באחוזים				במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
				- חוזי רבית שקל-מדד
				- חוזי רבית אחר
				- חוזי מטבע חוץ
				התחייבויות
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
				- חוזי רבית שקל מדד
				- חוזי מטבע חוץ
				ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה
				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
		48		שווי הוגן של בטחונות

מידע איכותי בדבר פריטים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3:

- רבית צמודה למדד - שינוי בשיעור האינפלציה החזוי ישפיע על השווי ההוגן של עסקאות מדד, כך שעלייה (ירידה) בתחזית האינפלציה תביא לעלייה (קטינון) השווי ההוגן בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק.
- סיכון אשראי צד נגדי - שינוי בסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה, כך שככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי של העסקה יהיה גבוה/נמוך.

באור 33 - בעלי עניין וצדדים קשורים

(במיליוני ש"ח)

א. יתרות

31 בדצמבר 2019				
בעלי עניין ⁽¹⁾				
מחזיקי מניות				
אחרים ⁽³⁾		בעלי שליטה ⁽²⁾		
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	
-	-	-	-	אשראי לציבור
-	-	-	-	השקעה בחברה כלולה ⁽⁹⁾
-	-	-	-	נכסים אחרים
24	22	11	2	פקדונות הציבור
-	-	-	-	התחייבויות אחרות
-	-	4,139	4,139	מניות (כלול בהון) ⁽¹⁰⁾
-	-	-	-	סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ⁽⁹⁾⁽¹¹⁾

31 בדצמבר 2018				
בעלי עניין ⁽¹⁾				
מחזיקי מניות				
אחרים ⁽³⁾		בעלי שליטה ⁽²⁾		
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	
-	-	-	-	אשראי לציבור
-	-	-	-	השקעה בחברה כלולה ⁽⁹⁾
-	-	-	-	נכסים אחרים
22	16	7	3	פקדונות הציבור
-	-	-	-	התחייבויות אחרות
-	-	3,914	3,912	מניות (כלול בהון) ⁽¹⁰⁾
-	-	-	-	סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ⁽⁹⁾⁽¹¹⁾

הערות לטבלה ראה עמוד 226.

צדדים קשורים ⁽¹⁾				בעלי עניין ⁽¹⁾					
אחרים ⁽⁸⁾		המוחזקים על ידי הבנק חברה כלולה ⁽⁷⁾		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים ⁽⁶⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾	
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן
8	-	911	600	10	5	-	-	15	14
-	-	617	605	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	4	3	-	-	-	-
105	63	16	6			33	23	17	12
-	-	-	-			-	-	36	36
-	-	-	-			-	-	-	-
2	-	7	7	63	55	-	-	4	3

צדדים קשורים ⁽¹⁾				בעלי עניין ⁽¹⁾					
אחרים ⁽⁸⁾		המוחזקים על ידי הבנק חברה כלולה ⁽⁷⁾		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים ⁽⁶⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾	
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן
8	8	901	900	50	32	-	-	13	12
-	-	606	606	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	6	3	-	-	-	-
102	58	13	4			27	23	18	14
-	-	1	1			-	-	34	34
-	-	-	-			-	-	-	-
1	-	6	6	63	51	1	-	4	3

באור 33 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. תמצית תוצאות עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעלי עניין ⁽¹⁾									
מחזיקי מניות									
נושאי משרה ⁽⁴⁾			אחרים ⁽³⁾			בעלי שליטה ⁽²⁾			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	הסעיף ברווח והפסד
-	-	-	6	8	8	-	-	-	הכנסות רבית, נטו*
33	33	37	-	-	-	-	-	-	הכנסות שאינן מרבית
(33)	(33)	(37)	6	8	8	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות**
									סך הכל

* פירוט בסעיף קטן ד. להלן.

** פירוט בסעיף קטן ג. להלן.

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

שכר ומשכורות לבעלי עניין מהבנק ומחברות מוחזקות שלו*					
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	
נושאי משרה ⁽⁴⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾	
מספר מקבלי ההטבות	סך ההטבות	מספר מקבלי ההטבות	סך ההטבות	מספר מקבלי ההטבות	סך ההטבות
17	**28	17	**29	17	**33
12	5	11	4	11	4

בעלי עניין המועסקים בבנק
דירקטורים שאינם מועסקים בבנק

* לא כולל מס שכר.

** מזה: הטבות עובד לזמן קצר - 30 מיליון ש"ח (2018 - 27 מיליון ש"ח, 2017 - 25 מיליון ש"ח), הטבות אחרות לאחר סיום העסקה - 3 מיליון ש"ח (2018 - 2 מיליון ש"ח, 2017 - 3 מיליון ש"ח).

הערות:

- בעל עניין, צד קשור, איש קשור - כהגדרתו בסעיף 80ד. בהוראות הדיווח לציבור.
- מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוב שלהם - בהתאם לסעיף 80ד. (1) בהוראות הדיווח לציבור.
- מחזיקים אחרים - לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי - בהתאם לסעיף 80ד. (2) בהוראות הדיווח לציבור.
- נושאי משרה - בהתאם לסעיף 80ד. (3) בהוראות הדיווח לציבור.
- על בסיס היתרות בסופי החודשים.
- בהתאם לסעיף 80ד. (4) בהוראות הדיווח לציבור, תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לפי חוק ניירות ערך, מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים.
- חברה כלולה - בהתאם לסעיף 80ד. (7) בהוראות הדיווח לציבור.
- בהתאם לסעיף 80ד. (8) בהוראות הדיווח לציבור.
- פירוט של סעיפים אלה כלול גם בבאורים כדלקמן: באור 12 - ניירות ערך, באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ובאור 26 - ערבויות.
- אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- סוכנו אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.

צדדים קשורים ⁽¹⁾						בעלי עניין		
המוחזקים על ידי הבנק						אחרים ⁽⁶⁾		
אחרים ⁽⁸⁾			חברה כלולה ⁽⁷⁾					
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
1	-	-	3	5	4	-	-	-
1	-	-	1	-	2	1	-	-
-	-	-	-	2	-	6	4	5
2	-	-	4	3	6	(5)	(4)	(5)

ד. הכנסות רבית, נטו בעסקאות של התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים*

מזה: חברה כלולה			המאוחד			בגין נכסים מאשראי לציבור סך כל ההכנסות רבית, נטו
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	2017	2018	2019	
3	5	4	4	5	4	
3	5	4	4	5	4	

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור ה.33 להלן.
הערות לטבלה ראה עמוד 226.

ה. רכישת השליטה בבנק

ביום 19 בספטמבר 2003, הועברה השליטה בחברת פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי"), החברה האם של הבנק, שהחזיקה ב-48.3% בהון וב-67.2% בזכויות ההצבעה בבנק, באופן שחברת Palimon B.V (להלן - "פלימון"), שהחזיקה ב-51.89% מההון וב-70.59% בזכויות ההצבעה בפיבי, העבירה אל בינוהון בע"מ (להלן - "בינוהון") וקבוצת ליברמן האוסטרלית את המניות של פלימון בפיבי, בשיעור של 55% לבינוהון שבשליטת צדיק בינו ו-45% לקבוצת ליברמן (המורכבת ממשפחת מיכאל והלן אבלס וממשפחת ליברמן, ה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן) באמצעות אינסטנז הולדינגס בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ, בחלקים שווים ביניהן). בין הרוכשים קיים הסכם הצבעה ושיתוף פעולה. המכירה נעשתה בעסקה מחוץ לבורסה.

העברת השליטה בבנק נעשתה בהתאם להיתר נגיד בנק ישראל, מיום 27 באוגוסט 2003, לרכישת שליטה ואמצעי שליטה בחברת פ.י.ב.י. אחזקות בע"מ ובבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, שניתן לפי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981.

בהיתר נקבעו תנאים שונים והתחייבויות שונות לגבי אופן החזקת אמצעי השליטה, העברתם והיחסים בין מקבלי ההיתר לבין פיבי ולבין הבנק. ההיתר קובע כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 31 במרס 2003 וכי אם ייצברו הפסדים לאחר מועד זה - לא יחולק דיבידנד אלא לאחר כיסוי הפסדים אלה. יתרת העודפים שהיו ניתנים לחלוקה נכון ליום 31 במרס 2003 הסתכמה בסך 2,391 מיליון ש"ח.

עוד קובע ההיתר, כי מינוי יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק יהיה כפוף להסכמת המפקח על הבנקים. כמו כן נקבע, כי מקבלי ההיתר, לרבות קרוביהם ותאגידים בשליטת מי מהם, לא יקבלו דמי ניהול או כל תמורה והטבה אחרת, מהבנק או מתאגידים שבשליטת הבנק, אולם הם יהיו רשאים לתת שירותים הניתנים כרגיל על ידי נותנם ובמחירי שוק, לאחר הודעה מראש למפקח על הבנקים וקבלת אישורו, בתנאים הנקובים בהיתר. הוראה זו אינה חלה על גמול לדירקטורים המשולם בסכום זהה לכל הדירקטורים בבנק. בהתאם לתיוקן בהיתר משנת 2008, המחזיקים בבינוהון יכול שיהיו מר צדיק בינו ו/או ילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו שמואלי ודפנה בינו אור (להלן, ביחד - "ילדי בינו"). בהתאם לדיווח פיבי, מאז 2015 מר צדיק בינו וילדי בינו מחזיקים בחלקים שווים באמצעי השליטה בבינוהון (כל אחד מהם מחזיק 25%).

ביום 24 במרס 2013, העבירה אינסטנז הולדינגס לאינסטנז מספר 2 בע"מ (להלן - "אינסטנז 2"), בעסקה מחוץ לבורסה, 4,139,233 ממניות פיבי, המהוות 15.77% מההון המונפק והנפרע של פיבי ומלוא החזקותיה של אינסטנז הולדינגס בפיבי. אינסטנז 2 הינה חברה שהתאגדה בישראל בבעלות מלאה של Sing Acquisitions Pte. Ltd (להלן - "סינג"), שהינה חברה שהתאגדה בסינגפור ונשלטת באופן מלא (באמצעות גופים אוסטרליים) על ידי ה"ה הלן ומיכאל (מייקל) אבלס, אשר שולטים באופן מלא גם באינסטנז הולדינגס (באמצעות אותם גופים אוסטרליים). המניות שהועברו מוחזקות בנאמנות עבור אינסטנז 2 על ידי גיא חברה לנאמנות ולניהול בע"מ. עם העברת המניות אינסטנז 2 הצטרפה כצד להסכם בעלי המניות בין אינסטנז הולדינגס, בינוהון ודולפין אנרגיות, כפי שתוקן מעת לעת, ואינסטנז הולדינגס ממשיכה להיות צד להסכם בעלי המניות והינה ערבה להתחייבויות אינסטנז 2. כמו כן, ההיתר תוקן כך שאופן החזקה של מקבלי ההיתר הנזכרים לעיל בפיבי יהיה באמצעות סינג ואינסטנז 2 במקום Instanz Pty LTD. ואינסטנז הולדינגס.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2019, דיווחה פיבי, כי אינסטנז 2 מכרה חלק מהחזקותיה בפיבי. בהתאם לדיווחי פיבי, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כלהלן: בינוהון בע"מ - 28.54%, אינסטנז 2 בע"מ - 11.68% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68% (החזקות כל בעלי השליטה בפיבי מהוות את גרעין השליטה בה, בהתאם להיתר השליטה בבנק ישראל).

1. (1) הסכם ההעסקה של מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר-צדיק, היה לתקופה של חמש שנים החל מיום 19 במרס 2007 כאשר נקבע כי בתום תקופת ההסכם המקורי, יימשך ההסכם לתקופה בלתי קצובה, וכל צד יהיה רשאי להביאו לסיומו בהודעה כתובה של שלושה חודשים מראש. בעקבות פרסום חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 (להלן - "חוק התגמול"), ביום 20 בנובמבר 2016, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק, את תנאי ההעסקה של מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר צדיק, החל מיום 12 באוקטובר 2016 (להלן - "יום התחילה"), בשים לב להוראות חוק התגמול (להלן - "תנאי ההעסקה"), כאשר אין בתנאי ההעסקה כדי לפגוע בזכויות שנצברו למנכ"ל עד ליום התחילה.

בהתאם לתנאי ההעסקה, תקרת התגמול הקבוע השנתי של מנכ"ל הבנק תעמוד על התקרה הקבועה בסעיף 2(א) לחוק התגמול (לא כולל תשלומים והפרשות בגין פיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין, כמפורט בתנאי ההעסקה). ככל שהתקרה המותרת לפי חוק התגמול (לרבות לפי סעיף 2(ב) לחוק) תאפשר זאת, יגדל רכיב התגמול הקבוע של המנכ"ל ברכיב קבוע נוסף, שלא יעלה על 2.5 משכורות חודשיות לשנה. בגין רכיב התגמול הקבוע הנוסף יבוצעו על ידי הבנק תשלומים והפרשות לפיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין. לאור עדכון התקרה לפי סעיף 2(ב) לחוק התגמול ביחס לשנת 2019, שולם למנכ"ל בגין 2019 רכיב קבוע נוסף בסך הקרוב לכ-2.5 משכורות

חודשיות (כולל תשלומים והפרשות לפיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין) כאשר היתרה עד התקרה שולמה בדרך של מענק בסך של כ- 98 אלפי ש"ח (לא כולל תשלומים והפרשות לפיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין).

משכורתה של המנכ"ל צמודה למדד המחירים לצרכן בהתאם לחוק התגמול. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. המנכ"ל זכאית להפרשות סוציאליות לביטוח מנהלים או לקופת גמל, לקרן השתלמות, לדמי הבראה ולהחזר הוצאות הקשורות במילוי תפקידה, וחופשה שנתית וחופשת מחלה בהתאם לתנאי העסקתה. המנכ"ל זכאית לרכב של הבנק. למנכ"ל הזכות לבקש לערוך שינויים במשכורתה החודשית ו/או בתנאים הנלווים, בכפוף לשינויים והתאמות מקבילים, ובכפוף לכל דין ולתקרת התגמול הקבוע (כהגדרתה בתנאי העסקה).

בהתאם לתנאי העסקה, הבנק או המנכ"ל יהיו רשאים להודיע, בכל עת במהלך תקופת העסקה, לצד האחר על סיום העסקה, במועד שיחול לפחות 3 חודשים מראש. בתקופת ההודעה המוקדמת, ככל שהמנכ"ל עבדה במהלכה, תהיה המנכ"ל זכאית למשכורת החודשית ולתנאים הנלווים. עלות המשכורת החודשית והתנאים הנלווים בתקופת ההודעה המוקדמת הופרשה במלואה בדוחות הכספיים של הבנק קודם ליום התחילה ותשלום למנכ"ל, על פי ההפרשה האמורה, ככל שהבנק יחליט שלא להעסיק את המנכ"ל בתקופת ההודעה המוקדמת.

בתנאי העסקה הוגדרה תקופת הגבלת תחרות של 3 חודשים במשכורת מלאה, אשר עלותה כחלק מתנאי העסקה הקודמים של המנכ"ל הופרשה בדוחות הכספיים של הבנק עובר ליום התחילה, ותשלום למנכ"ל, על פי ההפרשה האמורה, במקרה של סיום יחסי עובד - מעביד בהתאם לתנאי העסקה.

ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק למנכ"ל מענק שנתי בסך כספי שלא יעלה על סך של 2 משכורות חודשיות, אם מצאו כי קיימים טעמים מצדיקים זאת, בכפוף לתקרה המותרת לפי סעיף 2(ב) לחוק התגמול.

עבור תקופת העסקתה, החל מיום התחילה, תהיה המנכ"ל זכאית לפיצויי פיטורים על פי חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 ותקנותיו, על בסיס המשכורת החודשית, כפי שתהיה במועד סיום יחסי עובד - מעביד או לכספים והזכויות שיצטברו לזכותה בהסדר הפנסיוני בגין הפרשות לפיצויי פיטורים במהלך התקופה לאחר יום התחילה, לפי הגבוה מבין השניים. המנכ"ל זכאית לפיצויי פיטורים לפי דין ופיצויי פיטורים מוגדלים עבור תקופת העסקתה עד ליום התחילה, שהופרשו בדוחות הכספיים של הבנק באופן שוטף עד ליום התחילה, הופקדו בקופות עבודה וישוחררו לידיה במועד סיום יחסי העבודה.

ככל שהוצאה בשל עלות השכר שהבנק יישא בגין שנת המס בקשר עם המנכ"ל תעלה על "התקרה לתשלום" כהגדרתה בסעיף 4 לחוק התגמול, חלק מן התגמול שישולם לא יוכר לבנק כהוצאה לצרכי מס, בהתאם להוראות סעיף 4 לחוק התגמול.

(2) ביום 1 בינואר 2017 מונתה גברת אירית איזקסון לדירקטורית וליו"ר דירקטוריון הבנק. ביום 29 באוקטובר הודיעה יו"ר הדירקטוריון, גב' אירית איזקסון, כי כוונתה לסיים את כהונתה כיו"ר הדירקטוריון בתום תקופת הכהונה לה נבחרה. בהתאם לכך, ביום 23 בפברואר הסתיימה כהונתה של גב' איזקסון.

תקרת התגמול הקבוע השנתי של יו"ר הדירקטוריון עומדת על 2.3 מיליון ש"ח (לא כולל תשלומים והפרשות בגין פיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין ולא כולל הפרשה בגין תקופת אי תחרות, כמפורט בתנאי העסקה).

משכורתה של יו"ר הדירקטוריון היתה צמודה למדד המחירים לצרכן בהתאם לחוק התגמול. במקרה של ירידת מדד, השכר לא השתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. יו"ר הדירקטוריון היתה זכאית להפרשות סוציאליות לביטוח מנהלים או לקופת גמל, לקרן השתלמות, לדמי הבראה ולהחזר הוצאות הקשורות במילוי תפקידה, וחופשה שנתית וחופשת מחלה בהתאם לתנאי העסקתה. יו"ר הדירקטוריון היתה זכאית לרכב של הבנק. ליו"ר הדירקטוריון היתה הזכות לבקש לערוך שינויים במשכורתה החודשית ו/או בתנאים הנלווים, בכפוף לשינויים והתאמות מקבילים, ובכפוף לכל דין ולתקרת התגמול הקבוע (כהגדרתה בתנאי העסקה).